

**Zintegrowana Strategia
Rozwoju Obszarów
Wiejskich
„Turystyczna Podkowa”**

Siepraw, Kwiecień 2006 r.

Spis treści

Wstęp	3
I. Charakterystyka LGD jako jednostki odpowiedzialnej za realizację strategii	4
I.1 Nazwa LGD	4
I.2 Status prawny LGD	4
I.3 Data rejestracji w sądzie	7
I.4 Sposób rozszerzania składu LGD o kolejnych partnerów	7
I.5 Potencjał administracyjny LGD	8
II. Diagnoza obszaru objętego ZSROW – „Turystyczna Podkova”	15
II.1 Charakterystyka obszaru	15
II.1.1 Zasięg terytorialny i uwarunkowania geograficzne	15
II.1.2 Uwarunkowania przyrodnicze/środowiskowe	18
II.1.3 Uwarunkowania kulturowe	23
II.1.4 Uwarunkowania historyczne	26
II.2 Potencjał demograficzny i gospodarczy	32
II.2.1 Charakterystyka ludności zamieszkującej obszar objęty ZSROW	32
II.2.2 Stan rozwoju infrastruktury wiejskiej	46
II.2.2.1. Infrastruktura społeczna	47
II.2.2.2. Infrastruktura techniczna	59
II.3 Uzasadnienie spójności obszaru ZSROW	63
III. Aktualnie wdrażane inicjatywy/projekty na obszarze ZSROW	64
IV. Analiza SWOT obszaru objętego ZSROW	73
V. ZSROW – cele i planowany budżet	79
V.1 Tematy wiodące i cele strategiczne ZSROW	79
V.1.1 Wizja	79
V.1.2 Tematy	79
V.1.3 Cele	79
V.1.4 Sposób osiągania celów – realizacji ZSROW w Schemacie II PPL+ ...	80
V.2 Uzasadnienie wyboru tematu wiodącego, celów strategicznych	89
V.3 Partnerstwo	92
V.3.1 Na etapie opracowania ZSROW	92
V.3.2 W kolejnych okresach programowania	94
V.3.3 Sposób finansowania ZSROW	96
VI. Wpływ realizacji ZSROW na rozwój regionu	101
VI.1 Wpływ realizacji ZSROW na rozwój województwa (regionu, NUTS 2)	101
VI.2 Wpływ realizacji ZSROW na rozwój powiatu (NUTS 4)	104
VI.3 Wpływ realizacji ZSROW na rozwój gmin (NUTS 5)	107
VII. Powiązanie ZSROW ze strategią NPR (na lata 2004-2006)	110
VIII. Promocja i informowanie o projekcie i ZSROW oraz monitorowanie i aktualizacja ZSROW	112
VIII.1 Informowanie i promocja o projekcie i ZSROW	112
VIII.2 Monitorowanie i aktualizacja ZSROW	112
VIII.3 Aktualizacja ZSROW	113
IX. Informacja o załącznikach	113

Wstęp

Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich „Turystyczna Podkowa” powstała w wyniku pracy mieszkańców zrzeszony w Lokalną Grupę Działania, utworzoną na warunkach określonych w Uzupełnieniu SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006” w ramach dofinansowania Pilotażowego Programu Leader+.

Dane o projekcie: Numer projektu – L/01/053/04, Numer umowy – L/01/136/2005

Tytuł projektu – Wykorzystanie nowych technologii i know-how w aktywizacji lokalnych środowisk społecznych i gospodarczych zmierzających do rozwoju gmin sąsiedztwa Jeziora Dobczyckiego

Źródła finansowania - budżet gminy Siepraw, dofinansowanie ze środków SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006”, działanie 2.7. Pilotażowy Program Leader+ Schemat I

Opis projektu – gmina Siepraw uczestniczy w projekcie wspólnie z gminami: Dobczyce, Wiśniowa, Pcim i Raciechowice. Wnioskodawcą była gmina Siepraw i w pierwszym etapie projektu celem jest zorganizowanie Lokalnej Grupy Działania (beneficjenta programu LEADER+ Schemat II) oraz opracowanie Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich dla obszaru obejmującego gminy sąsiedztwa Jeziora Dobczyckiego. Więcej na stronie: www.leader5.org.pl

Kwota projektu – 122.000,00 PLN. Kwota dofinansowania ze środków SPO ROL - 100.000,00 PLN. Kwota dofinansowania ze środków budżetu gminy Siepraw - 22.000,00 PLN.

Prace nad utworzeniem grupy rozpoczęto w listopadzie 2005r i zakończono rejestracją w marcu 2006r. Równocześnie trwały prace warsztatowe nad strategią obszaru objętego projektem, której wyniki przedstawiono w niniejszym opracowaniu.

Realizatorzy projektu

1. Mieszkańcy gmin- Siepraw, Dobczyce, Pcim, Wiśniowa, Raciechowice.
2. Przy wsparciu merytoryczno- organizacyjnym: **LM Consulting Krzysztof Kwatera**, Kraków. Konsultanci - **Renata Bukowska i Krzysztof Kwatera**, www.lmconsulting.com.pl, e-mail: kwatera@onet.pl, renatabukowska@poczta.onet.pl.
3. Koordynator Projektu: Marta Szymańska, UG Siepraw mzak@siepraw.pl

I. Charakterystyka LGD jako jednostki odpowiedzialnej za realizację strategii

Marzec 2004 roku zapoczątkował powstanie grupy partnerskiej składającej się z pięciu gmin Powiatu Myślenickiego, które połączyły wspólne cele i chęć współpracy nie tylko na płaszczyźnie samorządowej. Ochrona zlewni rzeki Raby oraz Jeziora Dobczyckiego jest priorytetowym zadaniem wszystkich gmin okalających Jezioro oraz Związku Gmin Dorzecza Górnej Raby i Krakowa. Jezioro jest zbiornikiem wody pitnej dla miasta Krakowa. Wszystkie gminy łączą nie tylko podobne problemy gospodarcze, społeczne czy ekonomiczne, ale przede wszystkim związane z ochroną środowiska, zachowaniem czystości wody oraz szerokim promowaniem aktywnego udziału mieszkańców w życiu lokalnych społeczności. Brak dostatecznej ilości miejsc pracy skutkuje znaczącym bezrobociem. Małe, rozproszone warsztaty rzemieślnicze i brak skoordynowanej polityki marketingowej obszaru powoduje ubożenie społeczeństwa, związane z pojawiającymi się trudnościami funkcjonowania na konkurencyjnym rynku oraz brakiem wiedzy sprzyjającej rozwojowi obszarów wiejskich i wykorzystywaniu pojawiających się szans na poprawę jakości życia. Zlokalizowane na obszarze gmin lokalne, rodzinne zakłady rzemieślnicze, które z chwilą wejścia Polski do Unii Europejskiej napotkały na zwiększoną konkurencję. Polityka cenowa, którą zaczęli stosować producenci miała wyeliminować konkurentów, nie tylko lokalnych. Jednoczesny brak wprowadzania nowych technologii oraz korzystania z wiedzy partnerów i uczenia się od lepszych, konkurencyjnych firm doprowadził do eliminacji lub wypychania z rynku. Upadające lub redukujące liczbę pracowników zakłady rzemieślnicze doprowadziły do wzrostu bezrobocia. Odpowiedzią na problemy, z którymi boryka się społeczność lokalna powinno stać się aktywizowanie jej do wzięcia czynnego udziału w planowaniu rozwoju z wykorzystaniem efektu synergii dla ogólnospołecznych i indywidualnych korzyści.

Grupa partnerska, analizując problemy oraz szanse mikroregionu wypracowała koncepcję wdrażania nowych technologii i know-how oraz wykorzystywania zasobów naturalnych i kulturowych na rzecz szeroko rozumianego rozwoju obszarów wiejskich. Pierwszym etapem działań związanych z aktywizacją mieszkańców będzie powołanie i formalna rejestracja Lokalnej Grupy Działania oraz opracowanie ZSROW w ramach PP Leader+.

Gminy przystąpiły równocześnie do opracowania wniosku o dofinansowanie budowy kanalizacji sanitarnej na obszarze LGD w ramach Związku Gmin Dorzecza Górnej Raby i Krakowa.

I.1. Nazwa LGD: Turystyczna Podkowa.

Nazwa LGD pochodzi od wcześniejszej propozycji nazwy dla wspólnych działań turystycznych samorządów wchodzących w skład LGD.

Nazwa LGD była przedmiotem dyskusji podczas warsztatów nt. kształtu LGD. Spośród innych propozycji największe poparcie uzyskały propozycje: „Grodziska wokół Zbiornika”, „Wokół Zalewu”, „Wokół Zalewu Dobczyckiego” i „Dolina Raby”.

I.2. Status prawny LGD: Stowarzyszenie.

Lokalną Grupą Działania jest stowarzyszenie „Turystyczna Podkowa”, które zostało powołane na Zebraniu Założycielskim w dniu 11 stycznia 2006 r. przez 35 przedstawicieli gmin objętych projektem (po 7 przedstawicieli z każdej gminy wybranych na spotkaniach w gminach). Przedstawiciele poszczególnych gmin wybrani zostali w Kołach Gminnych. Na następnej stronie pokazano procedurę wyboru przedstawicieli gmin na Zebranie Założycielskie.

Cel działania stowarzyszenia określono w § 1 i 2 Statutu.

§ 1.

Stowarzyszenie o nazwie „Turystyczna podkowa” zwane dalej „Stowarzyszeniem”, jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem osób fizycznych, o celach niezarobkowych, działającym jako Lokalna Grupa Działania (LGD) w rozumieniu przepisów w sprawie Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich”, zwanych dalej „przepisami SPO”, mającym na celu działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, a w szczególności:

- 1) opracowanie Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich (ZSROW) w rozumieniu przepisów SPO, dla obszaru gmin: Dobczyce, Pcim, Raciechowice, Siepraw i Wiśniowa,*
- 2) wspieranie działań na rzecz realizacji ZSROW dla obszaru gmin, o których mowa w pkt 1,*
- 3) promocję obszarów wiejskich położonych w gminach, o których mowa w pkt 1,*
- 4) mobilizowanie ludności do wzięcia aktywnego udziału w procesie rozwoju obszarów wiejskich położonych w gminach, o których mowa w pkt 1,*
- 5) upowszechnianie i wymianę informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności w gminach, o których mowa w pkt 1, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich.*

§ 2.

Stowarzyszenie działając na rzecz rozwoju obszarów wiejskich uwzględnia ochronę oraz promocję środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno – kulturowych, rozwój turystyki oraz popularyzację i rozwój produkcji wyrobów regionalnych.

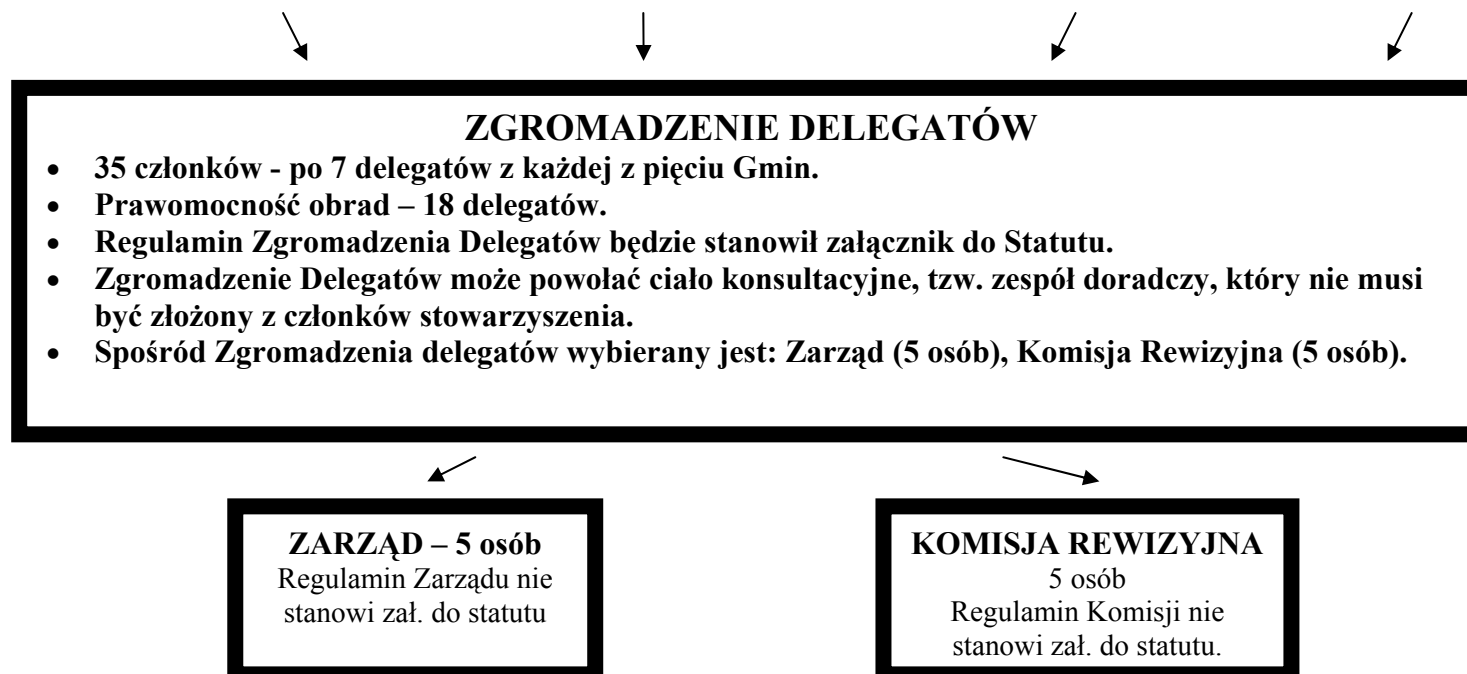

Osoby zainteresowane pracą w ramach Programu Leader+ spotykają się w poszczególnych pięciu Gminach i z pośród swojego grona wybierają 7 delegatów w wyborach bezpośrednich. Delegacji wybierani są w wyborach jawnych lub tajnych (wybór należy do gminy – Prawo o stowarzyszeniach nie narzuca formy wyborów). Kadencja delegatów wynosi 2 lata. Dla prawomocności obrad w kołach gminnych wymaga jest obecność ½ składu. Jeżeli na obradach nie ma wymaganej liczby osób podajemy drugi termin spotkania.

Przy wyborze delegatów należy zastosować następujące kryteria wyboru:

1. Udział sektora publicznego nie może być większy niż 50% (max. ilość delegatów z sektora publicznego wynosi 3).
2. Udział kobiet nie może być mniejszy niż 40%, udział mężczyzn nie może być mniejszy niż 40%.

Ordynacja wyborcza stanowić będzie załącznik do statutu i zawierać będzie kryteria dot. procentowego udziału kobiet i mężczyzn, a także trzech sektorów.

I. 3. Data rejestracji w sądzie: 17 III 2006 w Sądzie Rejonowym w Krakowie pod numerem 0000253295.

Skład partnerów tworzących LGD:

1. Gimnazjum w Sieprawiu
2. Ochotnicza Straż Pożarna w Łyczance.
3. Urząd Gminy Siepraw.
4. Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Sieprawskiej.
5. Małopolska Izba Rolnicza.
6. Ochotnicza Straż Pożarna w Kwapince
7. Stowarzyszenie „Raciechowice 2005”
8. Spółdzielnia Ogrodnicza „Grodzisko”
9. Urząd Gminy Raciechowice
10. Urząd Gminy Wiśniowa
11. Uczniowski Klub Sportowy „SPARTA”
12. Ochotnicza Straż Pożarna w Lipniku
13. Ludowy Klub Sportowy „Wiśniowa”
14. Zespół Placówek Oświatowych w Węglówce
15. Ochotnicza Straż Pożarna w Poznachowicach Dolnych.
16. Izba Gospodarcza Dorzecza Raby
17. Stowarzyszenie ISPINA
18. Urząd Gminy Dobczyce.
19. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział w Dobczycach.
20. Stowarzyszenie na Rzecz Budowy Gimnazjum Publicznego w Pcimiu
21. Krakowski Bank Spółdzielczy
22. Rada Gminy Pcim
23. Gminny Ośrodek Kultury w Pcimiu
24. Urząd Gminy Pcim

I. 4. Sposób rozszerzania składu LGD o kolejnych partnerów zawarto w § 9 i § 13 Statutu Stowarzyszenia.

Sposób rozszerzania składu LGD o kolejnych partnerów zawarto w § 9 i § 13 Statutu Stowarzyszenia.

§ 9.

- 1. Członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia może być pełnoletnia osoba fizyczna, która:*
- 1) spełnia warunki określone w ustawie – Prawo o stowarzyszeniach,*
 - 2) działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i przedstawi rekomendację (wskazanie) zawierającą w szczególności pozytywną opinię w tym zakresie udzieloną przez działających na obszarze, dla którego ma być opracowany ZSROW lub którego dotyczy ZSROW:*
 - a) partnera społecznego i gospodarczego w rozumieniu przepisów o Narodowym Planie Rozwoju lub*
 - b) gminę wiejską, lub*
 - c) gminę miejsko-wiejską, lub*
 - d) związek międzygminny, lub*

e) inną osobę prawną, której działalność obejmuje realizację celu Stowarzyszenia,
3) złożyć deklarację członkowską.

2. Osoby prawne mogą być członkami wspierającymi Stowarzyszenia.

§ 13.

1. Osoby prawne mogą zostać członkami wspierającymi Stowarzyszenie po złożeniu wniosku do Zarządu Stowarzyszenia i pisemnym ustaleniu z Zarządem zasad wspierania Stowarzyszenia.

I. 5. Potencjał administracyjny LGD:

Stowarzyszenie „Turystyczna Podkowa” jako Lokalna Grupa Działania będzie odpowiedzialna za wdrożenie naszej Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich. Działalnością Stowarzyszenia będzie kierował Zarząd, który składa się z przedstawicieli trzech sektorów: publicznego, gospodarczego i społecznego (zgodnie z wymogami Programu Leader+, partnerzy społeczni i gospodarczy muszą mieć nie mniej niż 50% głosów w Zarządzie).

Władze Stowarzyszenia określa § 15 Statutu Stowarzyszenia.

Rozdział IV - Władze Stowarzyszenia

§ 15.

1. Władzami Stowarzyszenia są:

1) Zebranie Delegatów,

2) Gminne Zebrania Członków

3) Zarząd,

4) Komisja Rewizyjna.

2. Nie można być jednocześnie członkiem Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

3. Kadencja Zarządu i Komisji Rewizyjnej wynosi 2 lata.

Zarząd Stowarzyszenia wraz z danymi osób, ich kwalifikacjami i doświadczeniem osobistym podano w tabeli 1. W tabeli nr 2 podano doświadczenie instytucji delegujących osoby do Zarządu.

Przedstawione poniżej informacje dotyczące tak Członków Zarządu LGD, jak i podmiotów ich delegujących stanowią wyciąg z kwalifikacji i doświadczenia prezentowanych osób i instytucji. Przy wyborze tym skupiono się na wskazaniu kwalifikacji i doświadczenia związanego z rolnictwem, obszarem wiejskim, funduszami zewnętrznymi, działalnością na rzecz społeczności lokalnych. Szersze informacje (życiorysy, rekomendacje oraz informacje o podmiocie delegującym) zawarte są w załącznikach do niniejszego dokumentu.

Tab. 1

Lp	Imię i nazwisko osoby wskazanej	Podmiot delegujący	Adres zamieszkania, tel., e-mail	Zakres odpowiedzialności w LGD	Doświadczenie	Kwalifikacje
1	Jan Marek Lenczowski	Małopolska Izba Rolnicza	31-964 Kraków os. Krakowiaków 45a/15, tel.fax.012 6431762	Prezes Zarządu	Gospodarstwo: - 2003r – SAPARD – działanie nr 2 (inwestycje w gospod. rolnych) kwota 50 tys. zł - 2005r – Fundusze Strukturalne (ułatwienie startu młodym rolnikom) kwota 50 tys. zł - 2006r – Fundusze strukturalne (inwestycje w gospodarstwach rolnych) podpisanie umowy na refundację kwoty 106 792,00 zł - od 2002r – członek Zarządu Małopolskiej Izby Rolniczej. Współudział w realizacji następujących programów: 1.MRiRW- Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych 2001, 2002, 2003, 2004,2005 2. Leonardo da Vinci- Staż uczniów szkół rolniczych we Francji dotyczący poszerzenia oferty edukacyjnej dla młodzieży 3.J.W- Doskonalenie systemu kształcenia przez praktykę 4. J.W- Doskonalenie zawodowe młodzieży Szkół Rolniczych 5.FFW- Pieniądze leżą na drodze 6. FAPA DZ.1.4- Wdrażanie procesów modernizacyjnych na obszarach wiejskich i w rolnictwie poprzez implementację instrumentów finansowych Wspólnej Polityki Rolnej i Funduszy Strukturalnych. Rok 2004 7.FAPA. DZ.1.3 Szkolenia małopolskich rolników w zakresie dobrostanu zwierząt. Rok	Wykształcenie średnie. - Szkolenia: „Strategia rozwoju obszarów wiejskich” wraz z wyjazdem studialnym do Austrii (3-9 października 1999r.)

Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich „Turystyczna Podkowa”

					2005 8. FAPA. DZ.1.4-Wdrażanie procesów modernizacyjnych na obszarach wiejskich i w rolnictwie poprzez implementację instrumentów finansowych Wspólnej Polityki Rolnej i Funduszy Strukturalnych. Rok 2006	
2	Joanna Ścibor	Izba Gospodarcza Dorzecza Raby	32-410 Dobczyce, ul. Podgórska 1 tel. 012 2711731	Skarbnik Zarządu	Współdział w realizacji następujących programów: 1. „Moja kariera – mała przedsiębiorczość” – Dofinansowanie z EFS - Rok 2006 2. Szkolenia dla przedsiębiorców, pracowników firm zrzeszonych oraz osób bezrobotnych – dofinansowanie z rządowego programu Ministra Polityki Społecznej – Funduszu Inicjatyw Obywatelskich.	Szkolenia: - „Wymagania specyfikacji ISO/TS 16949:2002” – 2004 - „Profesjonalne zarządzanie zakupami” 2006. Wykształcenie: Uniwersytet Jagielloński w Krakowie Instytut Filozofii.
3	Jolanta Majka	Spółdzielnia Ogrodnicza „Grodzisko”	32-415 Raciechowice, Raciechowice 140 tel. 012 2715119	Członek Zarządu	- Prowadzi własny przedsiębiorstwo ogrodnicze wpisane do Integrowanej Produkcji pod nr IP/12/09/2 - Członek grupy producenckiej w Raciechowicach. - Członek Zarządu Spółdzielni Ogrodniczej „Grodzisko” w Raciechowicach. - Pozyskanie środków na wsparcie działalności administracyjnej Spółdzielni Ogrodniczej w ramach umowy z ARiMR – 2005r. - Udział w realizacji projektu pn. tworzenie grupy producenckiej – źródło pochodzenia środków PHARE.	Szkolenie: - „Szkolenie w zakresie integrowanej produkcji” – 2005r. - „Kurs z zakresu prowadzenia sadu metodami stosowanymi w integrowanej produkcji owoców” – 1997r. - „Stosowanie środków ochrony roślin z produkcji rolnej i leśnictwie” – 2003r. - „Upowszechnianie doradztwa rolniczego w zakresie podstawowych aspektów prawnych prowadzenia działalności rolniczej” – 1999r.
4	Ryszard Leśniak	Zespół Placówek Oświatowych w Węglówce	Węglówka 203 32-412 Wiśniowa tel. 012 373 90 90	Członek Zarządu	Praca nauczyciela w Zespole Placówek Oświatowych w Węglówce. Praca dyrektora w Zespole Placówek	Szkolenia: - „Zamówienia publiczne w oświacie” – 1996r.

Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich „Turystyczna Podkowa”

			zpoweglówka_xl@wp.pl		Oświatowych w Węglówce.	- „Komputer w nowoczesnej szkole” – 2004r. - „Przygotowanie nauczycieli do pełnienia funkcji administratora szkolnej pracowni internetowej – moduł I” – rok 2006r. Wykształcenie - Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, - Akademia Górniczo Hutnicza w Krakowie
5	Michał Baran	Urząd Gminy Pcim	32-432 Pcim 563 tel. 012 274 80 50 vice@pcim.ug.gov.pl	Członek Zarządu	Zastępca Wójta Gminy Pcim 2003 Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych 2000 r Podinspektor ds. Ochrony Środowiska – 1998-2003 r	Wykształcenie 1993-1998 – Biologia, UJ 1995-1998 – Studium Pedagogiczne, UJ 1998-1999 – Ochrona Środowiska Geograficznego – studia podyplomowe, UJ 2000-2001 – Administracja Publiczna, studia podyplomowe, UJ 2004-2005 – Zarządzanie Bezpieczeństwem i Higieną Pracy, studia podyplomowe, Politechnika Krakowska Szkolenia i kursy: 2004 -Odnowa Wsi i Zachowanie Wiejskiego Dziedzictwa Kulturowego, CSiOSJ, PK, Kraków 2003 - Etyka, PRI, MSAPAE&CUI,

						Myślenice -Zarządzanie projektami, PRI, MSAPAE&CUI, Myślenice -Zarządzanie zasobami ludzkimi, PRI, MSAPAE&CUI, Myślenice -Planowanie rozwoju organizacji, PRI, MSAPAE&CUI, Myślenice -Planowanie strategiczne, PRI, MSAPAE&CUI, Myślenice -Zarządzanie Usługami Publicznymi, PRI, MSAPAE&CUI, Myślenice -Zarządzanie zmianami, PRI, MSAPAE&CUI, Myślenice -Przygotowanie wniosków o dofinansowanie projektów ze środków Unii Europejskiej, MISTiA, Lipnica Wielka 2002 -Ustawa prawo wodne – kompetencje organów administracji publicznej na szczeblu województwa, powiatu, gminy, MISTiA, Kraków -Realizacja Projektów infrastrukturalnych w gminach wiejskich Lemtech Konsulting, Kraków -Przetargi po nowemu, Lemtech Konsulting, Kraków 2000 -Ochrona informacji niejawnych, UOP, Warszawa
--	--	--	--	--	--	--

						Poświadczenie bezpieczeństwa, UOP, Warszawa
--	--	--	--	--	--	--

Tab. 2

Lp.	Nazwa podmiotu delegującego	Siedziba, telefon, e-mail	Doświadczenie
1	Małopolska Izba Rolnicza	31-964 Kraków os. Krakowiaków 45a/15, tel.fax.012 6431762	1. Tematyka: „Staż uczniów szkół rolniczych we Francji dotyczący poszerzenia oferty edukacyjnej dla młodzieży”. Beneficjent: Małopolska Izba Rolnicza. 2. Tematyka: „Wsparcie doradztwa rolniczego”, Beneficjent: Małopolska Izba Rolnicza. 3. Tematyka: „Szkolenia małopolskich rolników w zakresie dobrostanu zwierząt”, Beneficjent: Małopolska Izba Rolnicza. 4. Tematyka: „Doskonalenie zawodowe młodzieży szkół rolniczych”, Beneficjent: Małopolska Izba Rolnicza. 5. Tematyka: „Pieniądze leżą na drodze” – informacje w formie broszury nt. możliwości uzyskania dodatkowych środków finansowych dla mieszkańców wsi, Beneficjent: Małopolska Izba Rolnicza.
2	Izba Gospodarcza Dorzecza Raby,	32-410 Dobczyce, ul. Podgórska 1 tel. 012 2711731	1. Tematyka: Szkolenia dla przedsiębiorców z zakresu prowadzenia firmy. Beneficjent: Izba Gospodarcza Dorzecza Raby. 2. Tematyka: „Moja kariera – mała przedsiębiorczość”. Szkolenia dla przedsiębiorców w różnorodnych dziedzinach, tj. marketingu, pozyskiwania funduszy UE. Beneficjent: Izba Gospodarcza Dorzecza Raby.
3	Spółdzielnia Ogrodnicza „Grodzisko”	32-415 Raciechowice 140 tel. 012 2715119	1. Tematyka: Założenie grupy producentów rolnych i wsparcie jej działalności administracyjnej. Beneficjent: Spółdzielnia Ogrodnicza „Grodzisko”
4	Zespół Placówek Oświatowych w Węglówce	Węglówka 203 32-412 Wiśniowa tel. 012 373 90 90 zpoweglówka_xl@wp.pl	1. Organizacja zajęć pozaszkolnych dla młodzieży.
5	Urząd Gminy Pcim	32-432 Pcim 563 tel. 012 274 80 50 vice@pcim.ug.gov.pl	1. Tematyka: „Budowa gminnego kempingu w Pcimiu – Lipinach, jako atrakcyjnego ośrodka dla turystów przybywających do Beskidu Makowskiego”. Beneficjent: Gmina Pcim.

			2. Tematyka: „Rewitalizacja kompleksu sportowo – rekreacyjnego w celu pogłębienia współpracy przygranicznej pomiędzy Gminą Pcim a Gminą Breza na Słowacji”. Beneficjent: Gmina Pcim 3. Tematyka: „Adaptacja Pomieszczeń komunalnych na świetlicę kulturalno środowiskową w Trzebuni”. Beneficjent: Gmina Pcim 4. Tematyka: „Rozwój wszechstronnej współpracy transgranicznej z Gminą Breza (SK) poprzez organizację cyklu imprez w Gminie Pcim (PL)” (2006) Beneficjent: Gmina Pcim 5. Tematyka: „Program Rozwoju Instytucjonalnego” Beneficjent: Gmina Pcim 6. Tematyka: „Szkolenia dydaktyczne dla nauczycieli” Beneficjent: Gmina Pcim 7. Tematyka: „Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w SP Trzebunia i sali gimnastycznej” Beneficjent: Gmina Pcim 8. Tematyka: „Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej Nr 3 w Pcimiu Stróży”. Beneficjent: Gmina Pcim 9. Tematyka: „Oczyszczalnia dla wsi Pcim” Beneficjent: Gmina Pcim 10. Tematyka: „Dokończenie budowy części dydaktycznej i pierwsze wyposażenie budynku Gimnazjum Publicznego nr 1 w Pcimiu” Beneficjent: Gmina Pcim 11. Tematyka: Program „Ikonka” Beneficjent: Gmina Pcim 12. Tematyka: „Gminne Centrum Informacji w Pcimiu”. Beneficjent: Gmina Pcim
--	--	--	---

II. Diagnoza obszaru objętego ZSROW – „Turystyczna Podkowa”

II.1 Charakterystyka obszaru

II.1.1 Zasięg terytorialny i uwarunkowania geograficzne

Obszar LAG „Turystyczna Podkowa” obejmuje 5 gmin powiatu myślenickiego: Dobczyce, Pcim, Raciechowice, Siepraw i Wiśniowa. Obszar kształtem przypomina podkowę. Jest to malowniczy teren Beskidu Wyspowego, Beskidu Średniego oraz Pogórza Wielickiego.

Rys. Obszar „Turystycznej podkowy” na tle konturu powiatu myślenickiego.

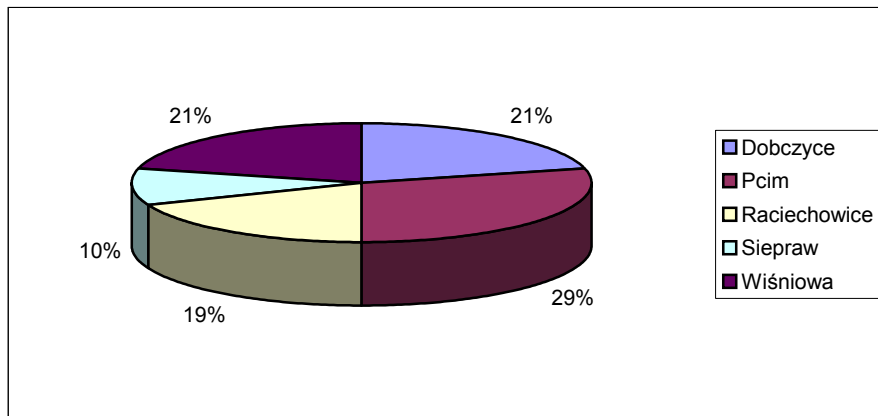

W tabeli poniżej podano powierzchnię, typ i numer identyfikatora gmin wchodzących w skład „Turystycznej Podkowy”.

Gmina	Nr identyfikatora podziału	Typ gminy	Powierzchnia w km ²
1. Wiśniowa	1209092	Wiejska	67,06
2. Pcim	1209042	Wiejska	88,59
3. Dobczyce	1209013	Miejsko-wiejska	66,63
4. Siepraw	1209062	Wiejska	31,92
5. Raciechowice	1209052	Wiejska	60,97
Razem			315,17

Z pośród 5 gmin obszaru LGD, jedna – Dobczyce jest gminą miejsko- wiejską, pozostałe to gminy wiejskie.

Na rysunku pokazano „udział” poszczególnych gmin w powierzchni całego obszaru.

Największą, pod względem powierzchni, gminą jest Pcim – 29% powierzchni obszaru, a najmniejszą Siepraw – 10%. Pozostałe gminy zajmują prawie równo po około 1/5 obszaru.

Obszar znajduje się po prawej stronie drogi krajowej E-7 (Kraków – Zakopane), około 30 km na południe od granic administracyjnych Krakowa.

Obszar LGD graniczy:

- od północy z Powiatem krakowskim,
- od północnego – wschodu z Powiatem wielickim,
- od wschodu z Powiatem bocheńskim,
- od południowego wschodu z Powiatem limanowskim,
- od południa z Powiatem nowotarskim,
- od południowego-zachodu z Powiatem suskim,
- od zachodu i północnego zachodu z Powiatem wadowickim.

Rys. Obszar „Turystycznej podkowy” na tle mapy powiatów województwa małopolskiego (wymieniono powiaty, z którymi graniczy obszar LGD i miasto Kraków).

Obszar realizacji ZSRW obejmuje obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW, określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania objętej planem rozwoju obszarów wiejskich, Dz. U. Nr 73 i Nr 158, z późn. zm.). Łącznie użytki rolne o niekorzystnych warunkach gospodarowania stanowią 11038,39 ha tj. 35 % całej powierzchni LAG. W poszczególnych gminach obszary ONW wynoszą:

1. Gmina Wiśniowa - 3842 ha

- 2. Gmina Pcim - 3674 ha
- 3. Gmina Dobczyce - 610 ha
- 4. Gmina Raciechowice - 2912 ha

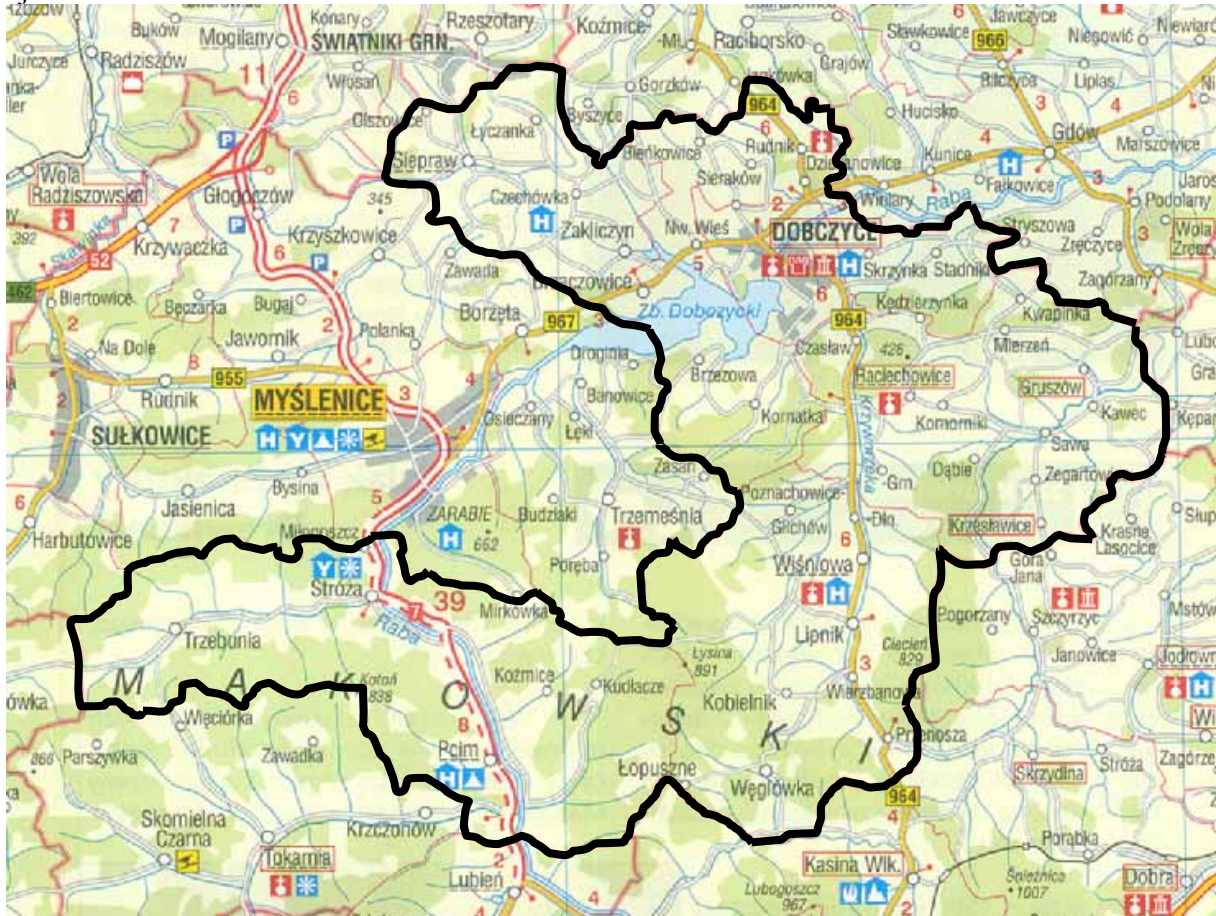
II.1.2 Uwarunkowania przyrodnicze/środowiskowe

Warunki geograficzne, ukształtowanie terenu

Pięć gmin: Dobczyce, Pcim, Raciechowice, Siepraw i Wiśniowa, wraz z należącymi do nich miejscowościami, stanowią zwarty kompleks terenów w powiecie myślenickim (woj. małopolskie), położonych nad rzeką Rabą lub jej dorzeczem. Pod względem geograficznym jest to pogranicze dwóch krain: Pogórza Wielickiego (gmina Siepraw i Płn. część gminy Dobczyce) i Beskidu, dzielącego się na: Beskid Wyspowy (pozostała część gminy Dobczyce, gmina Raciechowice, część gminy Wiśniowa) oraz Beskid Średni, zwany Makowskim (większa część gminy Wiśniowa i gmina Pcim). Obszar ten w sposób naturalny łączy dolina rzeki Raby, która już w czasach prehistorycznych, jak i w okresie piastowskim, była atrakcyjnym terenem rozwoju osadnictwa.

Jednym z najważniejszych elementów krajobrazu obszaru LGD jest pofałdowana rzeźba terenu. Jest to najbardziej wyrazista cecha kształtująca krajobraz rolniczy na tym obszarze. Rzeźbę terenu cechują dwa główne typy: pogórska, o charakterze rzeźby wyżynnej (część północna) oraz beskidzka, o cechach typowych dla gór średnich (część południowa). Okolice Dobczyc, łączą w sobie cechy obszarów górskich i wyżynnych. Największe góry na obszarze to: Luboń Wielki (1022m), Szczebel (977 m), Lubomir (904 m), Łysina (891 m), Koskowa Góra (866 m), Kotoń (857 m), Zembalowa (857 m), Ciecień (829 m), Kamiennik (818 m), Uklejna (677 m), Chełm (654 m).

ej

Południowa część terenu leżąca w Beskidach, posiada cechy charakterystyczne dla rzeźby gór średnich – szerokie doliny i obniżenia oddzielające poszczególne grzbiety górskie. Płaskie dna głównych cieków ograniczają strome krawędzie wyższych poziomów dolinnych. Powyżej znajdują się rozległe spłaszczenia dolnych części stoków, a wyżej, na poziomie ok. 150 m spłaszczenia stokowe przechodzą w strome stoki, wznoszące się bez załamań po grzbiety gór. Omawiany obszar pokrywają osady czwartorzędowe poczynając od najstarszych tj. żwiry, gliny, iły teras plejstocénskich, lessy i utwory lessowate itp. Żwiry występują w okolicach bocznych dopływów Raby. Występujące tu niekiedy znacznych rozmiarów formy skalne (Diabelski Kamień, Czartowski Kamień) świadczą o chłodnym klimacie i związanym z nim intensywnym wietrzeniu.

Tak jak w wielu regionach beskidzkich, występuje zjawisko wkraczania zabudowy na górne części stoków, często aż po grzbiety. Usytuowane wzdłuż ujść potoków i wzdłuż rzek zabudowania tworzą charakterystyczny dla krajobrazu typ wsi łańcuchowych, z nieco odległymi, położonymi na zboczach przysiółkami, na które składa się nieliczna zabudowa. Bardzo charakterystycznym elementem krajobrazu kulturowego są liczne kapliczki. Dodatkowym walorem przyrodniczym stał się powstały w latach 1985-87 Zalew Dobczycki (1065 ha, śr. głębokość 11 m, max. głębokość ok. 28 m.). Malowniczości krajobrazu dodają uprawy polowe na łagodnych stokach i w dolinach; łąki i pastwiska na stokach bardziej stromych i schodzących w doliny, szczególnie wzdłuż cieków

wodnych; doliny potoków łączące się z obszarami dolin większych rzek, bogata szata roślinna obejmująca górne partie wszystkich grzbietów górskich.

Lasy

Lasy zajmują obszar 105,3 km², co stanowi 35,67 % powierzchni całego obszaru LAG. Jest to więcej niż w Polsce i w województwie małopolskim, gdzie odpowiednio powierzchnia lasów do powierzchni kraju i województwa jest podobna i wynosi odpowiednio 28,7% i 28,4%.

Powierzchnia lasów prywatnych stanowi obszar 70,24 km², stanowiąc aż 66,71% powierzchni lasów na obszarze LAG.

W lasach LGD, podobnie jak i w całej Małopolsce, dominującą funkcją jest funkcja ochronna. Nadzór nad lasami publicznymi w LGD sprawuje Nadleśnictwo Myślenice.

Lasy na obszarze Powiatu są bardzo rozdrobnione, szczególnie te będące własnością prywatną, stąd utrudnione jest prowadzenie gospodarki leśnej.

Klimat

Obszar leży w karpackiej dzielnicy klimatycznej, w zasięgu piętra klimatycznego umiarkowanie ciepłego. Jest to klimat łagodny, charakteryzują go: średnie temperatury roczne około +8°C, dwumiesięczny okres zalegania pokrywy śnieżnej (styczeń - luty), której grubość nie przekracza 20-30 cm, przewaga wiatrów południowych, południowo-zachodnich i zachodnich.

Roczna suma opadów przekraczająca 700 mm (z kulminacją w czerwcu i lipcu, oraz minimum w październiku i w styczniu), okres wegetacyjny wynosi od 200-212 dni.

Gleby

Na obszarze LGD najwięcej jest gleb w klasie IV - 8432,55 ha, co stanowi 46,11 % wszystkich gleb LGD i jest to więcej niż w porównaniu z glebami tej klasy występującymi na terenie Małopolski - 36,43% powierzchni wszystkich gleb. Drugie w kolejności na terenie LGD są gleby klasy V, które stanowią 22,76 % - w Małopolsce stanowią one procent porównywalny bo 21,77%. W porównaniu do Małopolski różnice widoczne są w porównaniu do gleb klasy I i II, zdecydowanie niekorzystnie dla obszaru LGD.

Na glebach LGD uprawia się głównie w sposób zróżnicowany wszelkie rodzaje zbóż, ziemniaki, pastewne i jarzyny.

W tabeli i na rysunku poniżej podano powierzchnię gleb o różnej klasie, w porównaniu do Małopolski.

Tabela. Klasa bonitacyjna gleb

Klasa gleby	Jednostka	LAG	% powierzchni LAG	Małopolska w ha	% powierzchni gleb w Małopolsce
Klasa bonitacyjna gleb I klasa	ha	1,80	0,01	12 858	1,43
Klasa bonitacyjna gleb II klasa	ha	32,48	0,18	46 916	5,25
Klasa bonitacyjna gleb III klasa	ha	3454,40	18,88	237 593	26,5

Klasa bonitacyjna gleb IV klasa	ha	8432,55	46,11	326 299	36,43
Klasa bonitacyjna gleb V klasa	ha	4162,68	22,76	195 112	21,77
Klasa bonitacyjna VI gleb VI klasa	ha	2205,09	12,06	77 262	8,62
Razem		18 289	100%	896 040	100%

Bogactwa naturalne

Na obszarze LGD jedynymi bogactwami naturalnymi są żwiry i piaski, eksploatowane w nielicznych miejscach.

Formy ochrony przyrody na terenie LAG

Według Rejestru Wojewódzkiego na terenie Powiatu Myślenickiego zlokalizowanych jest obecnie 98 pomników – wg wykazu drzew i tworów przyrody nieożywionej uznanych za pomniki przyrody, użytków ekologicznych i stanowisk dokumentacyjnych.

Na obszarze LGD znajduje się użytek ekologiczny - Polana Sucha o powierzchni 5,6 km² oraz pomniki przyrody: trzy dęby szypułkowe w gminie Dobczyce, dąb szypułkowy i grupa czterech lip drobnolistnych w gminie Wiśniowa, pięć dębów szypułkowych w gminie Pćim i lipa drobnolistna oraz dąb szypułkowy, a także zabytkowe drzewa obok kościoła i w parku dworskim w Zakliczynie (gmina Siepraw).

Ponadto odsłonięcie geologiczne we wsi Harbutowice (gmina Sułkowice) zostało uznane za *stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej*.

Na opisywanym terenie znajduje się fragment krajowego korytarza ekologicznego Beskidu Makowskiego i Wyspowego (symbol 70k), włączonego do krajowej sieci ekologicznej ECONET - PL. Oprócz tego dolina Raby jest korytarzem ekologicznym o znaczeniu regionalnym i lokalnym.

Na obszarze Powiatu Myślenickiego nie ma obiektów proponowanych do włączenia w europejską sieć ekologiczną NATURA 2000.

Zasoby wodne

Obszar Powiatu Myślenickiego, na którym znajduje się LGD należy do hydrogeologicznego XXIII Regionu Karpackiego i XXIII Podregionu Zewnątrz Karpackiego. Wody podziemne występują w utworach fliszowych i pokrywach czwartorzędowych. W utworach fliszowych występują wody gruntowe szczelinowe lub szczelinowo-porowe.

Powiat Myślenicki w większości znajduje się w obszarze hydrograficznym II rzędu rzeki Raby, prawostronnego dopływu Wisły, w górnym odcinku tej rzeki. Na Rabie między Myślenicami a Dobczycami znajduje się Zbiornik Dobczycki, stanowiący podstawowe źródło wody pitnej dla zaopatrzenia Krakowa.

Raba przepływa przez gminy LGD Pćim i Dobczyce. Rzeką Raba jako źródło wody pitnej zaklasyfikowana jest do III klasy czystości wód do Jeziora Dobczyckiego. Obszar źródliskowy rzeki znajduje się w utworach fliszowych na przełęczy między Gorcami, a Beskidem Żywieckim na wysokości 780 m. n.p.m. Zlewnia Raby od źródeł do Myślenic zbudowana jest z utworów fliszowych. Na odcinku od Stróży do Myślenic dolina Raby zawęża się do szerokości 0,5 km.

Na terenie LGD częściowo znajduje się Zbiornik Dobczycki (zwany również Jeziolem Dobczyckim). Jest to sztuczny zbiornik oddany do użytkowania w latach 1985-1987 na rzece Rabe, położony między Myślenicami a Dobczycami. Główne funkcje, jakie spełnia zbiornik to przede wszystkim źródło zasilania wód dla Krakowa w ilości 3,5 m³/s. Jako zbiornik retencyjny ogranicza ryzyko powodzi redukując fale kulminacyjną o wielkości 300 m³/s. Dodatkowo jest źródłem energii z zaporowej elektrowni wodnej.

Wody zasilające zbiornik nie spełniają wymogów I klasy czystości. Widoczna jest poprawa w wielkości zanieczyszczenia wód zbiornika, związane ze zmianami rzek i potoków w zlewni Raby do ujścia do zbiornika.

Ogromna powierzchnia zbiornika oraz gęsto zalesione brzegi nadają mu charakter naturalnego jeziora. Długość jeziora wynosi ok. 8 km, szerokość średnio 1 km. Jest jednym z największych zbiorników wodnych w Polsce. Zbiornik Dobczycki stanowi rezerwuuar wody pitnej dla miasta Krakowa, w związku z tym zabronione jest jakiekolwiek korzystanie z wody tego zbiornika dla celów rekreacyjnych czy gospodarczych.

Zanieczyszczenie środowiska (rodzaje i skala)

Pomiary stężeń zanieczyszczeń powietrza, prowadzone są w ramach sieci monitoringu regionalnego, obejmowały pomiary średniodobowych stężeń zanieczyszczeń podstawowych: pyłu, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, kadmu i ołowiu. Badania prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie.

Głównie wpływ na jakość powietrza atmosferycznego mają emisje pochodzące z kotłowni i palenisk indywidualnych (niska emisja) oraz zakładów przemysłowych i transportu.

Obszary wiejskie, pozbawione zakładów przemysłowych są stosunkowo czystsze, choć następuje migracja zanieczyszczeń powietrza i wód w terenach przyległych do większych skupisk miejskich.

Raba i jej większe dopływy posiadają II-III kl. czystości, źródłowe części potoków I kl. Powietrze w normach (pyły i gazy), koło Zakopianki notowane wyższe stężenia.

Na obszarze LGD zagrożeniem zanieczyszczenia gleby jest kilkaset większych lub mniejszych dzikich wysypisk śmieci.

Wskaźnik lesistości Powiatu wynosi 35,9% i jest wyższy od lesistości całego kraju wynoszącej 28,4 %.

Całe LGD obejmuje obszary wiejskie, na których dzięki prowadzeniu zrównoważonej gospodarki rolnej, przy jednoczesnym słabym rozwiniętym przemyśle (głównie handel, i usługi oraz budownictwo), wysokim poziomem lesistości oraz ciągłej poprawie infrastruktury kanalizacyjnej i wodnej można mówić o dobrym stanie środowiska naturalnego.

II.1.3 Uwarunkowania kulturowe

Dziedzictwo architektoniczno-archeologiczne

Ślady obecności człowieka są tu znane już w epoce neolitu. Potwierdzają to znalezione w Dobczycach i Poznachowicach Dolnych narzędzia kamienne, datowane na IV tys. p.n.e. Najstarsze ślady trwałego osadnictwa przypadają na I tys. p.n.e. i związane są z ekspansją ludności rolniczej, kultury łużyckiej, a później z wpływami celtyckimi okresu lateńskiego. Zachowały się one na górze zamkowej w Dobczycach i są to: naczynia gliniane lub ich fragmenty. Podobne, pochodzące z początków n.e., znaleziono w Sieprawiu. W tym czasie niewielkie osady rolnicze istniały zapewne w Stróży, o czym może świadczyć karczunek

lasów na stokach Kotunia. Kolejny etap rozwoju osadnictwa przypada tu, już na okres wczesnego średniowiecza (VII-X w.) i wiąże się z migracją Słowian. Jego pozostałościami są w większości już nie zachowane, ale badane jeszcze w XIX i I połowie XX w. kurhany, naziemne mogiły w kształcie kopców z Kornatki, Poznachowic Górnych, Komornik (wzgórze Wieżysko), Zakliczyna i Sieprawia. Spośród nich zachowało się jeszcze 14 kurhanów w Burletce (przys. Kornatki) i kilka na wzgórzu Grodzisko w Poznachowicach Górnych.

W Dobczycach wzniesiono w średniowieczu okazały zamek obronny. Przebywali tu m.in. Władysław Łokietek, Kazimierz Wielki, Jagiełło z Jadwigą, Kazimierz Jagiellończyk, przez pewien czas mieszkał św. Kazimierz wraz ze swym nauczycielem Janem Długoszem.

Na terenie LGD istnieje grupa obiektów wpisanych do rejestru i ewidencji obiektów zabytkowych: obiekty architektury tradycyjnej – drewniane domy mieszkalne i zabudowania gospodarcze w charakterystycznym stylu (usytuowanie na południe, o konstrukcji zrębowej, uszczelnianej, z dachami półszczytowymi oraz z ozdobnym szalunkiem) z przełomu XIX i XX wieku. Przedstawiają one duże walory ciesielskie, etnograficzne i artystyczne.

Innymi cennymi obiektami są założenia dworsko-folwarczne; zespoły kościelne (kościół, kaplice, dzwonnice, plebanie, cmentarze) oraz sakralne zabytki małej architektury (kaplice, kapliczki, figury i krzyże przydrożne). Ważnym zabytkiem są pozostałości zamku kazimierzowskiego w Dobczycach.

Dobra kultury materialnej (muzea, pałace i dworki, zabytkowe kościoły i kapliczki, zabytki techniki, inne na terenie LGD)

SIEPRAW

1. Zespół Kościoła p.w. św. Michała Archaniola - odbudowany z ruin kościoła parafialny pod wezwaniem Michała Archaniola w Sieprawiu z 1620 r., późniejsza była jedynie wieża dobudowana w połowie XIX wieku. Znajdowały się w nim m.in. cenne ołtarze barokowe z początku XVIII wieku.

2. Kościół św. Marcina- drewniany z I połowy XVII stulecia, powstał na miejscu starszego. Charakterystyczną jego cechą jest brak wyodrębnienia prezbiterium. Wewnątrz kamienne płyty nagrobne: jedna z 1528 r., druga z XVI - XVII wieku z herbami Pielasz i Szeliga, trzecia Elżbiety i Jakuba Olszowskich z 1609 r.

3. Kościół par. pw. Wszystkich Świętych z otoczeniem w Zakliczynie. Drewniany z 1773 roku. Najcenniejszym zabytkiem jest krzyż znajdujący się w prezbiterium pochodzący z lat 1430-40, poza tym rokokowe ołtarze. Kilka obrazów z XVII i XVIII wieku: Matka Boska Różańcowa zwaną Zakliczyńską (w ołtarzu bocznym), Ecce Homo, św. Mikołaj czy też stacje Męki Pańskiej. Barokowa chrzcielnica datowana jest na połowę XVII w. Dzwon kościelny z 1761 r.

4. Drewniana kaplica w Łyczance z 1861 roku z kopią obrazu Matki Boskiej z Zakliczyna prawdopodobnie z końca XVIII w., wewnątrz również dwa barokowe posągi z XVII w.

5. przydrożne figury w Zakliczynie i Sieprawiu.

6. Sanktuarium Błogosławionej Anieli Salawy

WIŚNIOWA

Na obszarze gminy istnieją obiekty i zespoły stanowiące dobra kultury objęte ochroną konserwatorską i wpisane do rejestru zabytków. Ślady osadnictwa przedhistorycznego występują na terenie gminy Wiśniowa w Glichowie, Kobielniku, Lipniku, Poznachowicach Dolnych i Wiśniowej. Na obszarze gminy istnieją 24 stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa małopolskiego.

Na obszarze gminy znajdują się pozostałości dawnego obserwatorium na górze Lubomir, z którego zaobserwowano pierwszą polską kometę. Wokół pomysłu odbudowy obserwatorium powstał Komitet Odbudowy złożony z wybitnych naukowców z kilku polskich uczelni. Bardzo mocno wspierają ten pomysł władze gminne upatrując w obserwatorium nie tylko przyszłą atrakcję turystyczną ale również zaplecze edukacyjne dla szerokiego grona odbiorców.

PCIM

1. Kościół św. Mikołaja (1829r.).
2. Stara plebania (1802r.).
3. Pięć figur przydrożnych (najstarsza 1638r.).
4. Dwa krzyże z XVIII w.
5. Kilka domów z XIX w.
6. Stróża: 3 figury przydrożne (najstarsza 1728r.).
7. Domy z XIX w.
8. Trzebunia: Kościół parafialny (1799r.), figury kamienne z XIX w.
9. Cmentarz choleryczny z 1847r.

DOBCZYCE

1. Muzeum Regionalne PTTK im. Władysława Kowalskiego w Dobczycach.
2. Centrum miasta Dobczyce począwszy od mostu na Rabie aż do ulicy Królowej Jadwigi, obejmujące: zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem MB Wspomożenia Wiernych oraz pierzeje Rynku i ul. Kilińskiego na podanym odcinku,
3. Wzgórze zamkowe w Dobczycach wraz z ruinami zamku Kazimierzowskiego, zespołem skansenu, kościołem oraz całym obszarem wewnątrz murów miejskich wraz z murami i ich otoczeniem,
4. Zespół podworski w Brączowicach, obecnie APIPOL,
5. Cenny zespół kościoła i plebanii w Dziekanowicach,
6. Leśniczówka drewniana w Komnatce,
7. Zespół dworski w Niezdowie oraz zabytkowa zagroda Nr.1,
8. Zespół dworski w Sierakowie, w Stojowicach,
9. Zespół klasztorny OO Sercanów, zespół dworski pana M. Bednarskiego oraz zespół dworski „Krzyworzeka” pana Michałika w Stadnikach,
10. Około sto opisanych kapliczek w tym wiele z XVI wieku.

Dobra kulturowe niematerialne

Ważnym elementem dziedzictwa kulturowego są zwyczaje, obyczaje i tradycje, legendy, baśnie i opowieści, cyklicznie organizowane imprezy, produkty lokalne kulinarne i niekulinarne.

Zwyczaje, obyczaje, tradycje na obszarze LGD

WIŚNIOWA: III/IV-„Śmiguńnicy” przebierańcy odwiedzają domy, polewają wodą i psocą, miejscowa tradycja związana z pójściem Jezusa do Emaus.

SIEPRAW: Wizyty noworoczne z gałązką dębu, Psoty w nocy z Wielkiego Czwartku na Wielki Piątek.

PCIM: Gwara kliszczacka, Wigilia, Kolęda, Dożynki. Sztuka teatralna *Wesele i zrękowiny u Druzgałów*, bogate obyczaje zw. ze Świętami Bożego Narodzenia m.in. kolędowanie z szopką

i turoniem; wróżby na Andrzeja, bogata w palmy Niedziela Palmowa i zw. z tym zwyczaj stawiania krzyży na polach zrobionych z gałązek palmy, bieganie dzieci z palmą wokół domu, aby się dobrze powodziło cały rok, śmigus dyngus, „*podsyпка noworoczna*”- podsypywanie zbożem gospodarza - życzenia owocnych plonów w nadchodzącym roku, *Śmigus*, Zielone Świątki.

Legends, baśnie, opowieści

Jest to tylko kilka przykładów legend, których bardzo dużo jeszcze można doszukać się w przekazach. Zostały one zebrane jako osobny załącznik do

SIEPRAW:- Legenda o „Kopytku”;

PCIM: Diabelski Kamień na Kotoniu, O planetnikach, O dziadkowym mostku, Boginki nad Rabą, Zaczarowane mleko, Drewniany Krzyż, O Baniach, Jak to ze Złotkowskim było, Trzebuńskie dzwony, Kapliczka na Proszkówce, Jak cielę zjadło chłopa;

DOBCZYCE: Legenda o powstaniu Dobczyc, legenda o rozebraniu murów zamkowych, legenda o przydomku „Koziarze”;

WIŚNIOWA: legenda o „Burku”.

Cykliczne imprezy:

Wiśniowa: I-Gminny Przegląd Szkolnych Grup Kolędniczych, II/III – Memoriał im. Kazimierza Bubuli, III/IV – Konkurs palm Wielkanocnych, V – impreza z okazji Dnia Matki w GOK w Wiśniowej, VI – impreza z okazji Dnia Dziecka w GOK w Wiśniowej, VI – Powitanie lata, VII – Dni Wiśniowej, VIII/IX – Dożynki Gminne, IX – Sztafeta Szlakiem Walk Partyzantów AK i BCH (Wiśniowa – Dobczyce), IX – Małopolski Złot Szlakiem Walk Partyzantów AK i BCH – Polana Sucha;

Siepraw: Konkurs Szopek Bożonarodzeniowych, „Konkurs Palm Wielkanocnych”, „Impreza związana z obchodami 3 majem – Dni Gminny”, „Gminne Obchody Dnia Dziecka”, Gminne obchody Dnia Niepodległości;

Pcim: Majówka, Święto Niezapominajki (przyroda + zwyczaje), Święto Kliszczaka (tradycje kliszczackie), Pcim Extreem (sporty ekstremalne), Dożynki;

Dobczyce: - Otwarcie sezonu turystycznego na Wzgórzu Starego Miasta - cykl historycznych imprez plenerowych, pokazy walk rycerskich – 3V

- Ogólnopol. Wyścig Kolarski Juniorów - maj/czerwiec

- Dni Dobczyc - trzydniowa impreza o charakterze kulturalno - rozrywkowym - trzeci weekend lipca

- Międzynarodowy Festiwal Szachowy im. Józefa Dominika – lipiec.

Produkty lokalne kulinarne i niekulinarne

Pcim: Kwaśnica pcimska, chleb ze smalcem, karpiele na mleku - wigilijna potrawa, chleb razowy z blachy z masłem, sapka pcimska, bogate rękodzieło, rzeźby, hafty ręczne, wyroby ze słomy i wikliny, kwiaty i ozdoby z bibuły;

Dobczyce: Ciasto drożdżowe w kształcie kozy, zupa „święconka na wędzonce”, buchta, kropy ze śliwkami, swojska kiełbasa;

Siepraw: Mleko kozie i jego przetwory, szczotki i pędzle;

Wiśniowa: święconka, groch z kapustą, krupy z grochem, kołacz.

Jak widać z zebranych podczas opracowania danych obszar LGD „Turystyczna Podkowa” jest bardzo bogaty pod względem „żywej” tradycji, obrzędów, produktów lokalnych kulinarnych i niekulinarnych.

II.1.4 Uwarunkowania historyczne

Uwarunkowania historyczne związane z terenem działania LGD „turystyczna Podkowa” zostały przygotowane jako osobny dokument i stanowią załącznik do ZSROW.

Poniżej przedstawione zostały w sposób skrótowy najważniejsze fakty i wydarzenia mające związek z obszarem działania LGD, które wskazują na pewne historyczne uwarunkowania kształtujące rozwój tego regionu i jego sytuację w dniu dzisiejszym..

1. Geneza miejscowości LGD.

Początki istniejących obecnie miejscowości nie są na ogół dobrze udokumentowane. Pierwsze zachowane wzmianki źródłowe nie wykraczają wstecz poza XIII-XIV wiek. Ale zdaniem badaczy można ich powstanie w wielu przypadkach przesunąć na XII stulecie, lub wcześniej. Niektóre spośród nich swoimi korzeniami sięgają początków państwa polskiego. Najstarsze i najbardziej intensywne osadnictwo koncentrowało się tu w rejonie Dobczyc i Poznachowic. I tak według legendy początki Dobczyc związane są z wojem Mieszka I, Dobkiem (Dobiesławem), którego synowie "Dobczyce" założyli nad Rabą ten gród. Do sąsiedniego Pcimia, według miejscowego podania, pierwszych osadników sprowadził w pocz. XIII w. książę Leszek Biały.

Jeśli zaś chodzi o wzmianki w źródłach pisanych, to te najwcześniejsze dotyczą: Dobczyc (1226), Brzączowic (1254), Glichowa i Poznachowic (1264) oraz Rudnika i Skrzynki (1300). Rejestr świętopietrza z lat (1325-1327) wymienia nazwy miejscowości posiadające zorganizowane parafie, są to: Dziekanowice, Raciechowice, Siepraw i Zakliczyn oraz Dobczyce, w których istnienie parafii potwierdza wzmianka z 1321r. Kolejne parafie powstały niebawem w Pcimiu (1338), Gruszowie (1340) i Wiśniowej (1349).

Struktura osadnictwa ukształtowała się na tym terenie niewątpliwie w okresach wzmożonej aktywności kolonizacyjnej w czasach Bolesława Wstydlwego (II poł. XIII w.) i Kazimierza Wielkiego (XIV w.), a nieliczne tylko osady powstały później. Znamy pochodzące z tych czasów przywileje lokacyjne: Stróży (1348), Kobielnika (1350), Pcimia lokowanego jako Nedanowa Wola (1351) i Trzebuni (1504). Nie zachował się natomiast dokument lokacyjny Dobczyc. Potwierdzają go tylko późniejsze przywileje Kazimierza Wielkiego z 1340 i 1362r.

Stosunki własnościowe w tym regionie, co należy uznać za typowe zjawisko, były zróżnicowane. Po części dobra te stanowiły domenę królewską: miasto Dobczyce z zamkiem i kilkunastu wsiami tworzyły starostwo dobczyckie, Pcim i Stróża należały do kasztelanii krakowskiej, a Trzebunia do starostwa lanckorońskiego. Pozostałe wsie były własnością rycerską, a tylko Łyczanka należała do dóbr kościelnych.

2. Przynależność administracyjna

Pod względem administracyjnym cały region aż do rozbiorów (1772), był częścią powiatu szczyrzyckiego. Początkowo rolę głównego centrum polityczno-administracyjnego pełnił tu gród na poznachowickim Grodzisku, zwany też szczyrzyckim. Od połowy XIII w., być może po zniszczeniu owego grodu przez najazd tatarski w 1259r., funkcję tę przejęły Dobczyce; były one też (od XV w.) siedzibą dekanatu. Pierwsza wzmianka sugerująca status miejski Dobczyc pochodzi z 1310r., ale początki miasta można odnieść już do XIII stulecia, istniał tu wówczas samorząd miejski z wójtem na czele. Od XIV wieku była to posiadłość królewska, zwana od

XVI w. dobczyckim starostwem niegrodowym. Za Kazimierza Wielkiego i Władysława Jagiełły (XIV-XV w.) rozbudowano istniejący tu zapewne od XIII wieku zamek, a miasto otoczono murami obronnymi. Jeszcze przedtem na zamku w Dobczycach, w czasie buntu krakowskiego wójta Alberta w 1311r., przebywał wraz z kancelarią Władysław Łokietek. Później zaś Kazimierz Wielki, królowa Jadwiga, Władysław Jagiełło, Władysław Warneńczyk, Kazimierz Jagiellończyk i jego syn, również Kazimierz wraz ze swoim nauczycielem, Janem Długoszem. W połowie XIV w. dzierżawcą królewskiej dobczyckiej, do której należały wówczas m.in.: Rudnik, Brzeczowice, Skrzynka, Brzezowa, Burletka, Kornatka, Poznachowice Górne, Wiśniowa, Wierzbiana oraz Kobielnik, był Mikołaj Wierzynek, później zaś podkanclerzy Klemens z Moskorzowa (od 1390r.), następnie Lanckorońscy (XV w.), Bonerowie i Lubomirscy (XVI w.), Jordanowie z Zakliczyna (XVII w.; byli też właścicielami Sieprawia) oraz Ożarowscy i Moszczyńscy (XVIII w.). Na czasy panowania Jagiellonów (XV-XVI w.) przypada największy rozkwit Dobczyc. Wybudowano wówczas wodociąg, łaźnię miejską, założono szpital dla ubogich, który istniał tu jeszcze w XVII w.; podobny szpital od XVII-poł. XVIII w. był także w Pcimiu.

3. Położenie obszaru LGD w pobliżu „Szlaku Solnego”.

Ważnym czynnikiem wpływającym na rozwój całego regionu i sprzyjającym jego integracji, było położenie w pobliżu węgierskiego traktu handlowego, zwanego także solnym lub "drogą królewską" (via regalis). Prowadził on z Krakowa, przez Wieliczkę, Dobczyce, Myślenice, Obidową i Jabłonkę do Twardoszyna (na Węgrzech), a jego odgałęzienie pomiędzy Wieliczką a Myślenicami wiodło przez Siepraw. Od XIII w. w Dobczycach istniała komora celna, a w 1362r. miasto otrzymało przywilej organizowania cotygodniowych targów.

4. Wpływ Krakowa na rozwój obszaru.

Oddziaływanie stołecznego Krakowa miało nie tylko znaczenie gospodarcze, ale kształtowało też oblicze kulturowe regionu. Na Akademii Krakowskiej w latach 1400-1550 spotykamy 13-tu żaków z Dobczyc i blisko 40-tu z okolicznych wsi.

Najstarszą była szkoła parafialna w Dobczycach, powstała być może jeszcze w XIV w., choć pierwsza wzmianka o niej pochodzi dopiero z roku 1443. Wizytacje z lat: 1596-1665 potwierdzają oprócz Dobczyc, działalność szkół parafialnych także w Dziekanowicach, Gruszowie, Pcimiu, Sieprawiu, Raciechowicach, Wiśniowej i Zakliczynie, skąd mamy informację pochodzącą dopiero z wizytacji z roku 1618. Szkoła parafialna mogła być również w Trzebuni, gdyż wzmianka z 1625 r. mówi, że był tam dom dla nauczyciela. W drugiej połowie XVII wieku w okresie powszechnego regresu gospodarczego i kulturowego, kryzys dotknął również szkolnictwo. Czasy te przetrwała tylko szkoła w Dobczycach i być może w Sieprawiu, gdzie w XVIII w. proboszczami byli profesorowie Akademii Krak. Pozostałe szkoły reaktywowano w 1776.

5. Burzliwe wydarzenia historyczne od XIII w do I rozbioru Polski.

Opisywany obszar był w przeszłości także widownią wydarzeń politycznych, konfliktów społecznych i religijnych, a także terenem przemarszu obcych armii. W XIII w. dotarł tu przynajmniej jeden z trzech najazdów tatarskich, w 1259 r., z którym można łączyć upadek grodu w Poznachowicach. W połowie XV w. zagrożeniem dla ludności okazały się zbuntowane oddziały zaciężne, które w 1457 r. założyły obóz na Górze Wapiennej koło Dobczyc, skąd kontrolowały trakt węgierski i nękały okoliczną ludność. Wiek XVI przyniósł z sobą wstrząsy religijne. W 1566r. właściciele Zakliczyna, Jordanowie: Mikołaj Wiktor z braćmi po przejściu na kalwinizm sprofanowali tamtejszy kościół. Podobny los spotkał w tym samym roku kościół w Dziekanowicach za sprawą dziedzica Joachima Lubomirskiego. Według miejscowego podania

w połowie XVI w. arianie podpalili kościół w Pcimiu. Rozwój folwarków i związane z tym podnoszenie obciążeń feudalnych powodowały wstrząsy społeczne na wsi, których przykładem był konflikt chłopów ze Stróży z sołtysem Mikołajem Dziektarskim w 1580r., z Pcimia z sołtysem Pawłem Cellari w 1651r., czy wieloletnie spory chłopów z tychże wsi z kasztel. krakowskim S. Warszyckim w II poł. XVII w. W pewnym związku z tymi wydarzeniami był bunt Kostki Napierskiego w 1651r., w którym wzięli udział chłopci ze wsi należących do kasztelanii krakowskiej agitowani przez nauczyciela z Pcimia, Marcina Radockiego. W czasie wojny polsko-szwedzkiej (1655-60) obszar ten doświadczył dwukrotnego najazdu obcych wojsk: w 1655r. Szwedzi spalili częściowo Dobczyce i wiele okolicznych wsi, a po najeździe wojsk Jerzego Rakoczego księcia Siedmiogrodu (1657). W październiku 1655r. chłopci z kasztelanii krakowskiej i starostw: lanckorońskiego i dobczyckiego pod dow. płk Cellari (sołtysa Pcimia) przeciwstawili się najeźdźcy, zostali jednak rozbici w potyczce ze Szwedami. "Potop" szwedzki pozostawił po sobie ogrom zniszczeń. Poważnie ucierpiały Dobczyce, które na cztery lata otrzymały od króla zwolnienie z podatku. Również tragiczny w skutkach był drugi najazd szwedzki (1702), wtedy oprócz miasta i okolicznych wsi, mocno ucierpiał także zamek dobczycki. Obszar ten objęty był także walkami w okresie konfederacji barskiej (1768-1772) i najazdem wojsk rosyjskich w 1769r. Wówczas częściowemu zniszczeniu uległ dwór myśliwski w Wiśniowej. Ogrom zniszczeń wojennych dopełniały epidemie "morowego powietrza" w latach 1651-1652 i w 1710r. Wiśniową, Wierzbanową, Węglówkę, Kobielnik, Lipnik i Glichów nawiedziła w 1749r. plaga szarańczy, a Dobczyce w 1753r. strawił pożar. Produkcja przemysłowa prawie całkowicie zanikła, w niewielkim stopniu istniało tylko rzemiosło tkackie i przetwórstwo, głównie gorzelnie i browary dworskie. Sytuacja ta uległa jeszcze pogorszeniu po I rozbiórce Polski w 1772r.

W następstwie I rozbioru Polski, opisywany region jako część terytorium anektowanego przez Austrię, wszedł w skład utworzonego przez nią Królestwa Galicji i Lodomerii, podzielonego na obwody administracyjne zwane cyrkułami. Obszar został podzielony na wielu właścicieli, którzy zmieniali się na przestrzeni wieku.

Nowa sytuacja miała też ujemny wpływ na rozwój ekonomiczny. Region ten został odcięty od dotychczasowych rynków zbytu (m.in. Kraków), straciły również znaczenie dawne szlaki handlowe. Polityka zaborcy polegała na eksploatacji jego zasobów, nie dbając przy tym o podniesienie poziomu gospodarczego. Kryzys dotknął również wieś. Niski poziom kultury rolnej, rozdrobnienie gospodarstw, mała wydajność produkcji, powodowały niedobory żywności, szczególnie na przednówku. Złą sytuację materialną i trudne warunki życia pogarszały nierzadkie wówczas epidemie i klęski żywiołowe. W 1806 r. panowała epidemia "zgniłej gorączki", w 1831r. epidemia cholery, zwana "czarną zarazą". W roku 1813 duże straty poczyniła powódź stulecia, nazwana "napoleońska". Wówczas Raba na odcinku od Drogini do Dobczyc zmieniła koryto. Kolejna, wielka powódź miała miejsce w latach 1844-1845, powodując w roku 1845, klęskę głodu. Następstwem tego była epidemia tyfusu w 1847r. W parafii raciechowskiej zmarło wtedy 518 osób, w Pcimiu 538, a w Trzebuni aż 606, czyli co piąty mieszkaniec. W latach 1849-1855 w Sieprawiu na cholerę zmarły 32 osoby.

6. Zniesienie pańszczyzny – powstawanie samorządów i szerokie zmiany w wielu sferach życia.

Wydarzenia nazwane Wiosną Ludów w 1848r., przyniosły wsi galicyjskiej zniesienie pańszczyzny i uwłaszczenie. Reforma ta nie zmieniła wiele w materialnej egzystencji wsi, co więcej gospodarstwa chłopskie ulegały dalszemu rozdrobnieniu, niemniej jednak dawała ona podstawy do kształtowania się nowoczesnej gospodarki.

W II połowie XIX w. Galicja otrzymała autonomię. W 1861r. powstał Sejm Krajowy, w 1866r. powołano samorząd gminny i powiatowy, a w 1867r. wprowadzono swobodę zrzeszeń. W tym

samym roku polonizacji uległo szkolnictwo ludowe i średnie, a w 1873r. dzieci w wieku 6-12 lat objęto obowiązkowym i bezpłatnym nauczaniem. Czuwać nad tym miała utworzona w 1867r. Rada Szkolna Krajowa. W 1890r. szkoły ludowe znajdowały się już we wszystkich gminach powyżej 1000 mieszkańców i w wielu mniejszych. Zwykle były to szkoły 1-klasowe z jednym nauczycielem. Wiele z nich nie posiadało własnych budynków.

Okres autonomii Galicji to także początki procesu kształtowania się nowoczesnej cywilizacji, kontynuowanego później już w Polsce niepodległej. Sprzyjały temu społeczne inicjatywy takie jak zakładanie Kółek Rolniczych, kas pożyczkowych, tzw. Kas Stefczyka, czy Ochotniczych Straży Pożarnych.

Na przełomie XIX i XX w. zaszły też pewne zmiany w przemyśle. Na skutek konkurencji fabrycznej, upadł tradycyjny w tym regionie przemysł tkacki. Dobczyce stały się natomiast ważnym ośrodkiem garbarstwa i szewstwa. Buty dobczyckie odznaczały się dobrym wykonaniem i modnymi fasonami, czym podbijały okoliczne rynki. W 1897r. utworzono tu Przemysłową Szkołę Szewską. W Dobczycach była również cegielnia miejska oraz produkcja betonów i dachówek. Cegielnia działała także w Zakliczynie (1909), dwa zakłady betoniarskie były też w Sieprawiu (1929). W Dobczycach, Brzezowej oraz Sieprawiu były kamieniołomy. Także w Dobczycach oraz Trzebuni tartaki i związane z nimi stolarstwo. Dwa młyny, w tym jeden turbinowy były w Dobczycach, po jednym w Stróży i Sieprawiu (wodny, od 1933 parowy). Popularnym zajęciem ludności Dobczyc, Lipnika, Wiśniowej i Stróży było koszykarstwo, tam też wyrabiano brzoźowe miotły. Po I wojnie światowej w Sieprawiu i Zakliczynie rozwinęło się szrotkarstwo. W Dobczycach i Sieprawiu były warsztaty blacharskie; w Sieprawiu produkowano także kłódki.

7. Zarobkowa migracja mieszkańców.

W tym czasie wzmożona była także emigracja zarobkowa ludności, spowodowana przeludnieniem i cyklicznie powtarzającymi się klęskami żywiołowymi, niosącymi z sobą widmo głodu. Migrowano głównie do Królestwa, Prus, Danii, na Litwę, Łotwę, Słowację i Węgry. Pod koniec XIX w. rozpoczęła się też emigracja osiedleńcza, na stałe, głównie do USA, a ponad to do Kanady, Brazylii i Argentyny. W latach 1900-1910 region ten na stałe opuściło ok. 10% ludności. Proces ten trwał także w okresie międzywojennym, ale w mniejszym stopniu dotyczył stałej emigracji, natomiast bardzo popularne, szczególnie dla mieszkańców Sieprawia stały się wyjazdy do pracy we Francji i Belgii.

8. Wybuch I wojny światowej.

W czasie I wojny światowej, na przełomie listopada i grudnia 1914r. rejon ten objęty był 2 - tygodniowymi działaniami wojennymi. Dobczyce nie zostały zniszczone, żołnierze rosyjscy dopuścili się za to rekwizycji żywności, obuwia, splądrowali sklepy; zniszczeniu uległ most na Rabie. Ucierpiały natomiast Raciechowice, gdzie wycofujący się Rosjanie pozostawili po sobie wiele spalonych gospodarstw i ofiary wśród ludności. Niewiele mniej uciążliwe było stacjonowanie tu wojsk c.k. monarchii, które opuściły ten obszar w maju 1915r. po zwycięskiej ofensywie pod Gorlicami. Natomiast wojna w dalszym ciągu dawała się we znaki poprzez narastający kryzys. W 1915r. wzrosły ceny żywności, postępowała inflacja, w 1916r. nałożono na wieś wysokie kontrybucje zbożowe, w 1917r. pojawiły się oznaki głodu. Dolegliwości codziennego życia spowodowane wojną, nie znikły wraz z jej zakończeniem. W pierwszych latach po wojnie nadal odczuwano jej skutki.

9. Przemiany w regionie po odzyskaniu niepodległości przez Polskę w 1918r.

Odzyskanie niepodległości wymagało zorganizowania polskiej administracji. Po podziale kraju na województwa, opisywany region znalazł się w województwie krakowskim. Pozostawiono natomiast utworzone w okresie autonomii gminy i powiaty. Taki stan przetrwał tu do 1929r., kiedy będące wówczas w powiecie wielickim miejscowości wchodzące dzisiaj w skład gmin: Dobczyce, Raciechowice, Wiśniowa i Siepraw, dołączyły do powiatu myślenickiego.

Pierwsze lata w niepodległej Polsce były trudne. Dotyczyło to też naszego regionu. Nadal problemem była inflacja, która w latach 1922-1923 osiągnęła rozmiary hiperinflacji. Tuż po wojnie panowała epidemia grypy "hiszpanki", a po jej ustaniu tyfusu i czerwonki. Średnio co 2-3 lata region ten nawiedzały klęski żywiołowe, będące następstwem powodzi lub ostrych zim.

Pod koniec lat 20-tych, zaczęto odczuwać poprawę, przede wszystkim w rolnictwie; szczególnie urodzajny był rok 1929, dobre zbiory odnotowano też w roku następnym. Te pomyślne symptomy ożywienia gospodarczego przerwane zostały przez wielki, światowy kryzys ekonomiczny w latach 1929-1935. Wielki kryzys przerwał też rozwijającą się pomyślnie również po 1918r. emigrację zarobkową, na skutek wprowadzenia przez państwa docelowe (m.in. Francję, Belgię, USA) ograniczeń, chroniących ich własne rynki pracy. Lokalny rynek pracy, który tworzyły miejscowe zakłady rzemieślnicze, cegielnie, tartaki, młyny i garbarnie, nie był zbyt chłonny. Nieco lepiej było w północnej części naszego regionu, bliżej Krakowa. Np. mieszkańcy Sieprawia podejmowali pracę w zakładach Solway, Armatury w Borku Fałęckim, w krakowskich cementowniach, cegielniach (Bonarka) i garbarniach. W Dobczycach zatrudnienie dawały przede wszystkim Zakłady Przemysłu Skórzanego, Zakłady Przemysłu Mineralnego oraz dachówczarnia Kaufera, która przyjmowała w sezonie do pracy także ludność z okolicznych wsi. Dobczyce miały też własną elektrownię, zaspokajającą energetyczne potrzeby miasta.

W południowej części tego regionu, gdzie brak było przemysłu, poza sezonowymi pracami polowymi, chłopci ze Stróży, Pcimia i Węglówki, a zapewne i z Lipnika, zatrudniali się przy wyrębie lasów i transporcie drzewa, głównie w kompleksie leśnym ks. K. Lubomirskiego.

Popularnym sposobem zarobkowania w tej części regionu, było furmaństwo. Koń stanowił wówczas właściwie jedyne źródło transportu. Furmankami przewożono nie tylko drzewo, drobne produkty rękodzielnicze, czy płody rolne na targ, ale w ten sposób dostarczano towar do miejscowych sklepów z krakowskich hurtowni, czy sól z Wieliczki. Możliwość zarobku pojawiła się tu także w latach 1922-1924, kiedy na wzgórzu "Łysina" na pograniczu Kobielnika, Lipnika i Węglówki budowano Obserwatorium Astronomiczne. Podobne znaczenie dla mieszkańców zachodniej części regionu, miała rozpoczęta w 1932 r. przebudowa "Zakopianki". W okresie międzywojennym, w związku z upowszechnianiem się turystyki, w południowej części regionu, wykorzystując jego walory przyrodnicze i krajobrazowe, zainteresowano się tą nową formą działalności, jaką było tworzenie bazy turystycznej.

W Niepodległej Polsce rozwijał się w dalszym ciągu zapoczątkowany pod koniec XIX w. ruch spółdzielczy. Nadal działały Kółka Rolnicze i dzięki nim powstało wiele ekonomicznych i gospodarczych inicjatyw.

Poziom rozwoju oświaty w tym regionie nie był w okresie międzywojennym zadowalający. Co prawda wskaźnik analfabetyzmu (w 1921r. w powiecie myślenickim wynosił 21%) był niższy od średniej krajowej (31%), ale trudna sytuacja ekonomiczna i powszechne ubóstwo wśród ludności stanowiły czynnik niekorzystny. Poza wspomnianą już Przemysłową Szkołą Szewską w Dobczycach oświata w tym regionie ograniczała się do szkoły powszechnej.

Brak było też szerokiego dostępu ludności do opieki medycznej. Najlepiej pod tym względem było w Dobczycach, gdzie w latach 30-tych było trzech lekarzy.

Warto wspomnieć jeszcze o jednym przedsięwzięciu naukowym, które miało swój epizod na opisywanym terenie. We wspomnianym już Obserwatorium Astronomicznym na Łysinie (Lubomirze) k. Wiśniowej, wybudowanym z inicjatywy prof. T. Banachiewicza odkryto dwie komety. Pierwszą w roku 1925 odkrył asystent Lucjan Orkisz, a drugą pracownik obsługi, pochodzący z Węglówki, astronom-amator Władysław Lis.

Wybuch II wojny światowej.

II wojna światowa dotarła na ten obszar już 4 IX 1939r. Wtedy też ludność cywilną dotknęły pierwsze represje. W Stróży spalono 160 domów, w Trzebuni - 11. Były też pierwsze ofiary, w Stróży zginęło 13 osób, w Pcimiu- 4 i w Trzebuni - 2. Tragiczny los spotkał ludność żydowską. 27 VI 1942 r. w Brzączowicach hitlerowcy dokonali egzekucji na Żydach z podmyślenickich wsi. Pozostałych z Myślenic, ok. 1500 osób wywieziono w miesiąc później do obozów koncentracyjnych.

Od pierwszych dni okupacji organizowała się konspiracja. Na terenie opisywanych gmin pod koniec 1940r. trzy placówki: w Pcimiu, Dobczycach i Wiśniowej, podległe Myślenickiej Komendzie Obwodowej ZWZ (a od 1942 r. AK) o krypt. "Wrona", później "Murawa". W 1942r. na poziomie gmin działały kompanie terenowe AK, skupione w 3 baonach: Raciechowice-Wiśniowa, Myślenice - Pcim, Dobczyce - Siepraw.

W latach 1942-43 powstały też pierwsze oddziały dywersyjne (m.in.) w Lipniku i Skrzynce.

Niezależnie od AK, powstały w tym czasie w Pcimiu, Stróży, Trzebuni i Kornatce grupy konspiracyjne związane z ruchem ludowym, które weszły w skład Batalionów Chłopskich.

Nie ograniczano się tylko do konspiracji wojskowej. Od jesieni 1939r. na bazie Liceum w Myślenicach z inicjatywy dyr. S. Udzieli utworzono placówkę tajnego nauczania, jej filię w Glichowie zorganizował dr W. Czerwiński ps. Mojmir; inne działały też w Raciechowicach, Wiśniowej i Lipniku; konspiracyjne gimnazjum i liceum było też w Dobczycach.

W dniach 12-15 IX 1944r. rozegrała się największa na tym terenie bitwa partyzancka, nazwana bitwą o Łysinę. Walki toczyły się w rejonie szosy z Trzemeśni do Poręby na granicy Lipnika, o glichowski most na pograniczu Glichowa i Poznachowic Dolnych oraz pod wzgórzem Kamiennik w Lipniku. Po odparciu pierwszego ataku, w obliczu przeważających sił niemieckich, które w liczbie 8 tys. otoczyły Łysinę, partyzanci zdołali się wycofać bez większych strat na zachodni brzeg Raby. Oddziały niemieckie w odwecie spaliły 15 IX Obserwatorium na Lubomirze, a w dniach 17 i 18 IX dokonały pacyfikacji okolicznych wsi: Lipnika, Wiśniowej, Węglówki, Czaśławia i Poznachowic, gdzie łącznie zginęło 90 osób (w tym 78 w Wiśniowej) i spalono 140 domów.

Ostatnie starcia miały miejsce 19 I 1945r.: oddział Obw."Murawa", "Pościg" zlikwidował niemiecką obsługę lotniska polowego w Stróży, a przybyły z olkuskiego oddział por."Hardego" stoczył potyczkę z oddziałem Wehrmachtu w Trzebuni. Okupację hitlerowską na tym terenie zakończyło wkroczenie Armii Czerwonej 21-22 I 1945 r. Jedynie na Godawowej Górze w Pcimiu, w polskich okopach z 1939 r. Niemcy stawiali opór do 24 stycznia.

Wkroczenie Armii Czerwonej zakończyło hitlerowską okupację, ale nie przyniosło jeszcze upragnionej wolności.

Wspólne uwarunkowania historyczne dla obszaru LGD- podsumowanie:

1. położenie w dolinie rzeki Raby (była to naturalna droga w Puszczy Karpackiej w początkowym okresie osadnictwa sięgającego I tys.p. n. e.)
2. położenie przy traktach węgierskich z Krakowa przez Wieliczkę, Dobczyce, Myślenice, Obidową i Jabłonkę do Twardoszyna (na Węgrzech)
3. więzi administracyjne (powiat szczyrzycki - od średniowiecza do 1772r., cyrkuł wielicki 1772-1782 i powiat myślenicki - od 1929 z przerwami do chwili obecnej)
4. oddziaływanie (kulturowe, gospodarcze, polityczne) ośrodków miejskich: Krakowa, Dobczyc, Myślenic (migracja ludności wiejskiej do miast, nauka rzemiosła i przyjęcia do praw miejskich, kształcenie się na Akademii Krakowskiej)
5. zbliżone warunki ekonomiczne i społeczne (rolnictwo i poza rolnicze formy działalności gosp., okres rozwoju XIV-XVI w., zastój gospodarczy od połowy XVII w., nędza galicyjska w XIX w., obciążenia feudalne i uwłaszczenie 1848 r., emigracja zarobkowa)
6. rozwój cywilizacyjny w dobie autonomii Galicji i Niepodległej Rzeczypospolitej: ruch spółdzielczy (Kółka Rolnicze, Kasy Stefczyka), oświata, działalność społeczna i kulturalna
7. wspólnota losów (najazdy obcych wojsk, zniszczenia wojenne, klęski żywiołowe)
8. czyn zbrojny w okresie II wojny światowej

II.2 Potencjał demograficzny i gospodarczy

II.2.1 Charakterystyka ludności zamieszkującej obszar objęty ZSROW

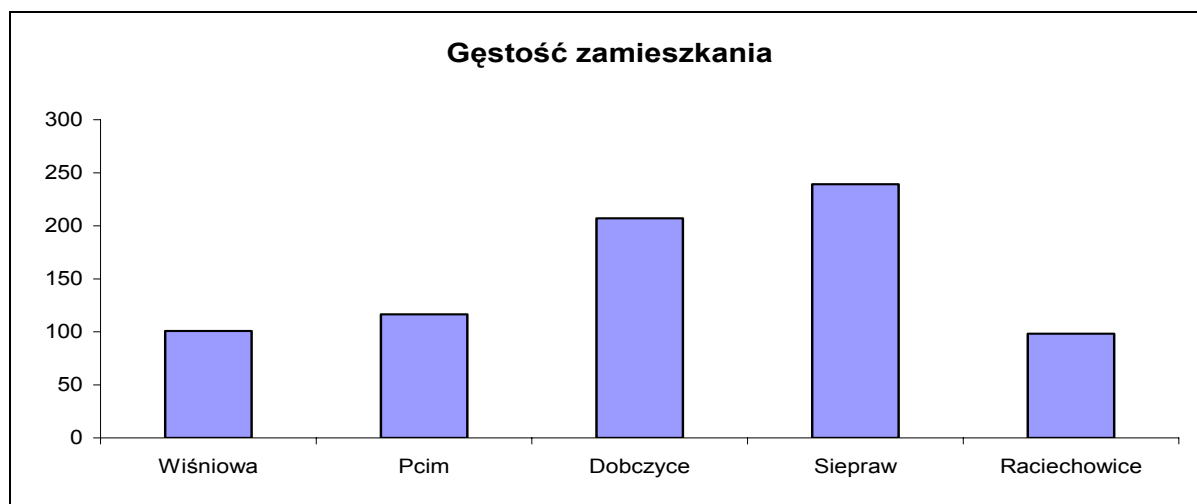
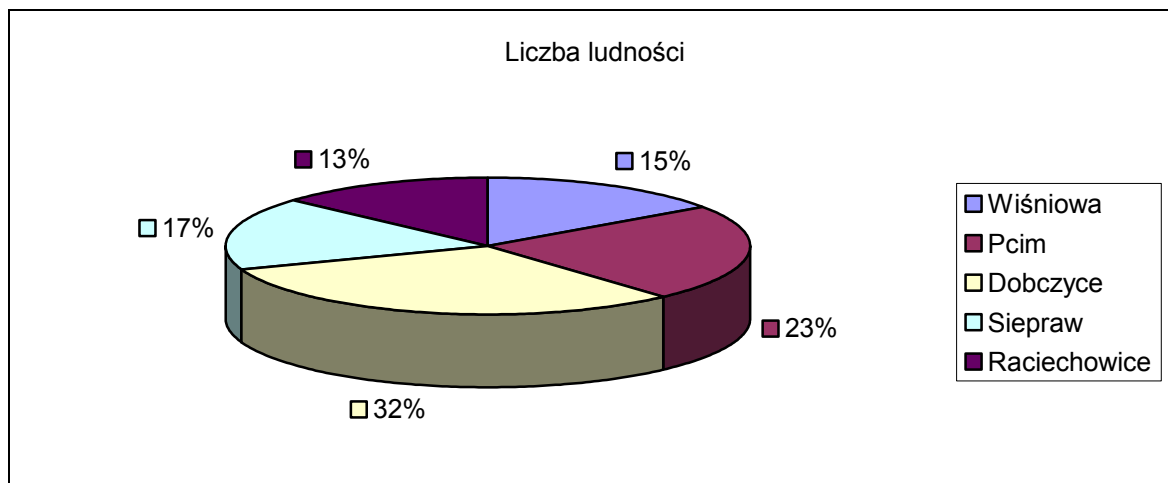
Liczba ludności

Liczba mieszkańców obszaru LGD na koniec roku 2004 wynosiła 44 414 osób, co stanowiło 38,6 % ludności powiatu myślenickiego (115 352), 1,36% ludności województwa małopolskiego (3 260 201). Liczbę ludności wraz z gęstością zaludnienia w poszczególnych gminach obszaru LGD przedstawiono w tabeli.

Tabela. Ludność w gminach obszaru LGD wraz z gęstością zaludnienia

Lp.	Gmina	Ludność [2004 r.]	Gęstość zaludnienia
1	Wiśniowa	6780	101,00
2	Pcim	10219	115,00
3	Dobczyce	13783	206,00
4	Siepraw	7672	240,00
5	Raciechowice	5960	98,00
Razem/Średnia		44414	140,92

Gęstość zaludnienia na terenie LGD wynosi 140,92 osoby na km² i jest nieco większa niż gęstość w Polsce – 122 osoby na km² oraz zdecydowanie mniejsza niż w Małopolsce, gdzie gęstość zaludnienia wynosi – 215 osób na km².

Gminami o największej liczbie ludności są Dobczyce oraz Pcim (razem mieszka tam 55% mieszkańców obszaru LGD), co widać na rysunku powyżej. Wynika to z faktów, że gmina Dobczyce to gmina miejsko - wiejska, a gmina Pcim leży na dogodnym ciągu komunikacyjnym przy drodze na Zakopane.

Liczba ludności wiejskiej na terenie LGD wynosi 38 590, co stanowi 86,66 % ludności całego obszaru LGD. Jest to dużo w porównaniu z Małopolską, gdzie nieco połowa ludności mieszka na wsi (50,3%) czy w porównaniu z Polską (38,5%).

Dwie gminy LGD – Siepraw i Dobczyce charakteryzują się gęstością zaludnienia powyżej 200 osób na km², co wynika z ich położenia w większej bliskości od miasta Krakowa w stosunku do pozostałych gmin.

Struktura wieku ludności

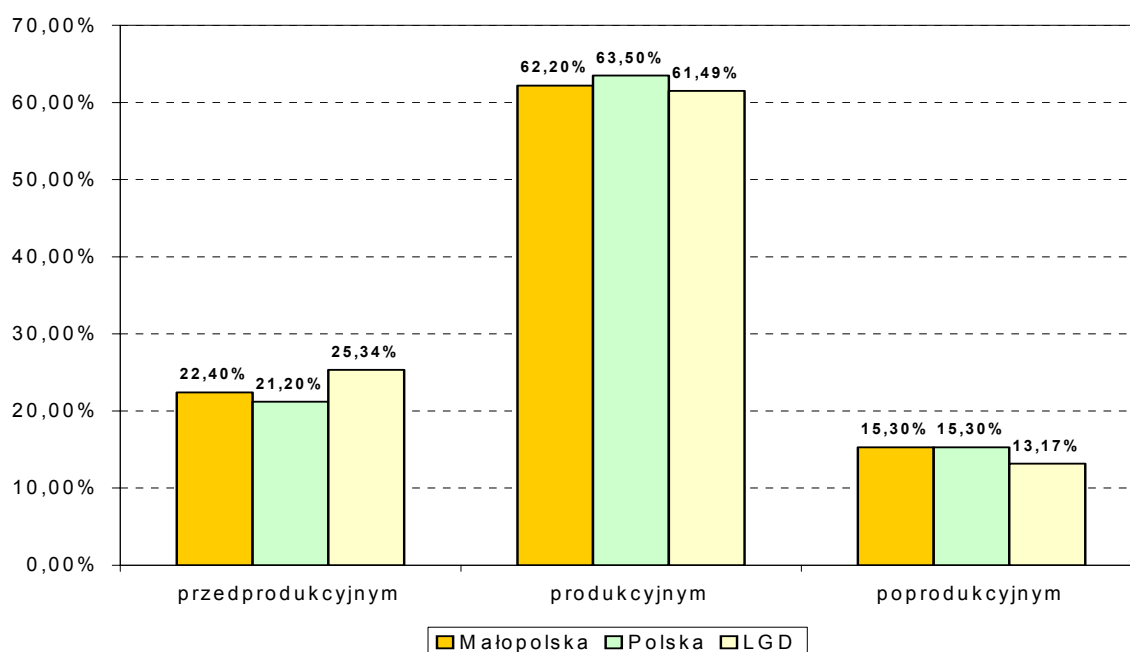
Liczbę ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym przedstawiono w tabeli wraz z procentowym udziałem w liczbie ludności ogółem. W tabeli podano też dla porównania strukturę osób w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym dla Małopolski i dla Polski.

Tabela. Liczba ludności obszaru LGD w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym

Lp	Liczba ludności w wieku	Obszar LGD		Małopolska	Polska
		w liczbach bezwzględnych	%		
1	przedprodukcyjnym	9645	25,34	22,4	21,2
2	produkcyjnym	23403	61,49	62,2	63,5
3	poprodukcyjnym	5012	13,17	15,3	15,3

Powyższe zestawienie wskazuje na fakt, iż na obszarze jest stosunkowo duży procent ludzi w wieku przedprodukcyjnym, co wskazuje na potrzebę myślenia w przyszłości o nowych miejscach pracy.

Liczba ludności obszaru LGD w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym

Bezrobocie

Stopa bezrobocia na koniec 2005r. wynosiła w powiecie myślenickim 17%, podczas gdy w województwie małopolskim było to 13,8%, natomiast w skali całego kraju 17,6%.

Na terenie gmin LGD „Turystyczna Podkowa” zarejestrowanych jest 2 557 bezrobotnych, najwięcej na terenie gminy Dobczyce – 855 osób, przy czym nie odpowiada temu analogicznie wyższy wskaźnik procentowy, bowiem gmina Dobczyce jest najbardziej ludną gminą na analizowanym obszarze.

Ilość bezrobotnych na analizowanym obszarze w ostatnich latach ulega wahaniom. W roku 2000 liczba bezrobotnych wynosiła 2 271 osób, a w roku 2003 wzrosła do poziomu 2 957 osób i od tego momentu systematycznie powoli spada (z wyjątkiem gminy Siepraw, w której w porównaniu z rokiem 2003 odnotowano wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych o 38 osób). Generalny spadek spowodowany jest między innymi programami adresowanymi do

bezrobotnych absolwentów, którzy rozpoczynają staże lub praktyki, które trwają jednak chwilowo i część tej grupy ponownie zasila szeregi osób bezrobotnych. Drugi powód obniżenia się liczby osób pozostających bez pracy to pozytywne zmiany koniunktury gospodarczej. Od momentu przystąpienia Polski do UE wiele osób wyjeżdża w poszukiwaniu pracy, co też wpływa na zafałszowanie realnej sytuacji bezrobocia w regionie.

Jak wynika z doświadczeń PUP wielu bezrobotnych stanowi tzw. „szarą strefę”, pracując bez umów o pracę, będąc zarejestrowanymi w urzędach pracy.

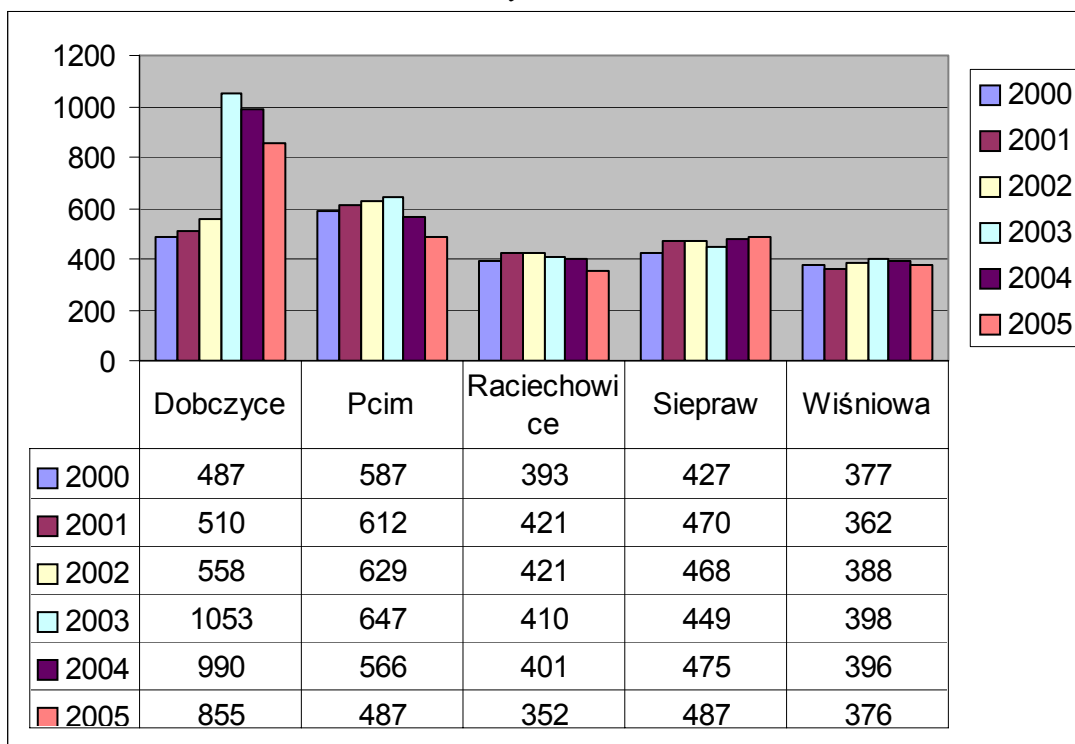
Tabela .Bezrobocie na koniec roku 2005. Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Myślenicach

ROK 2005	Stan na koniec okresu sprawozdawczego			
	Ogółem	Kobiety	Bezrobotni w wieku 18-24 lata	Z prawem do zasiłku
Dobczyce	855	444	266	101
Pcim	487	265	163	65
Raciechowice	352	192	128	39
Siepraw	487	254	149	69
Wiśniowa	376	189	127	49

W gminach wchodzących w skład Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Turystyczna Podkowa” odsetek bezrobotnych kobiet w liczbie ogółu zarejestrowanych bezrobotnych wynosi 52,56% i jest wyższy od parametru, jaki odnotowano na terenie całego powiatu, który kształtuje się na poziomie 49,9%.

Bezrobotni z prawem do zasiłku na analizowanym obszarze to jedynie 12,6% i podobnie wygląda to w poszczególnych gminach, z których najwięcej bezrobotnych posiadających prawa do zasiłku zarejestrowanych jest na terenie gminy Siepraw (14,1%), a najmniej w gminie Raciechowice (11,07%).

Wykres 3. Liczba bezrobotnych w latach 2000-2005., Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Myślenicach

Struktura wiekowa bezrobotnych w gminach objętych projektem wskazuje, że niestety najczęściej bezrobotnych to osoby młode w wieku 18-24 lata (32,5%) oraz 25-34 lat (25,4%) świadczy to o trudnościach w wejściu na rynek pracy i jest zjawiskiem niekorzystnym. Realizowane obecnie programy PUP przeznaczone dla absolwentów mają duże znaczenie w walce z tym problemem, często jednak nastawione są one głównie na zapewnienie krótkotrwałego zatrudnienia w postaci prac sezonowych bądź staży, po odbyciu, których młodzi absolwenci ponownie zasilają szeregi bezrobotnych. Najmniejszą z grup wiekowych zarejestrowaną jako osoby bezrobotne jest ta o przedziale wiekowym powyżej 55 lat (2,9%).

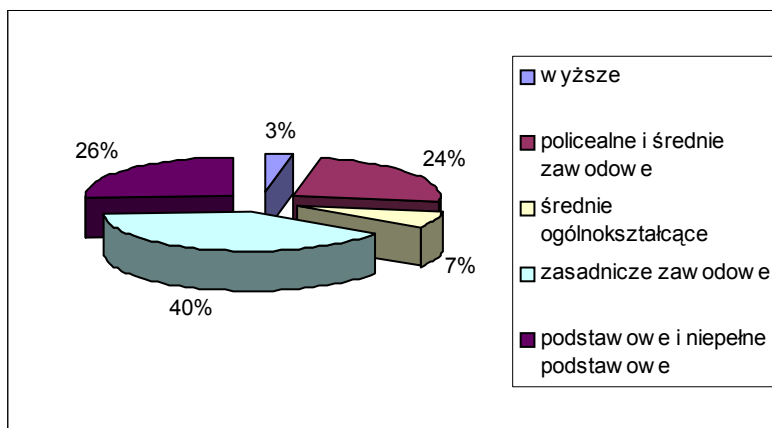
Tabela. Struktura wiekowa bezrobotnych-Źródło: P UP w Myślenicach

GMINA	WIEK					
	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 59	60 - 64
Dobczyce	266	199	172	195	20	3
Pcim	163	124	91	92	16	1
Raciechowice	128	95	56	69	4	0
Siepraw	149	124	99	94	17	4
Wiśniowa	127	109	72	58	9	1

Ta niekorzystna struktura wiekowa, wskazująca na wysoki odsetek młodych ludzi w ogólnej liczbie bezrobotnych, przeważa we wszystkich gminach Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Turystyczna Podkova”. Dodatkowo niepokojącym aspektem jest fakt, że w zdecydowanej większości osoby bezrobotne posiadają niskie wykształcenie: zasadnicze zawodowe – 40% osób oraz podstawowe i niepełne podstawowe – 26%. Bezrobotni o tak niskim wykształceniu stanowią blisko 70% ogółu zarejestrowanych na tym terenie

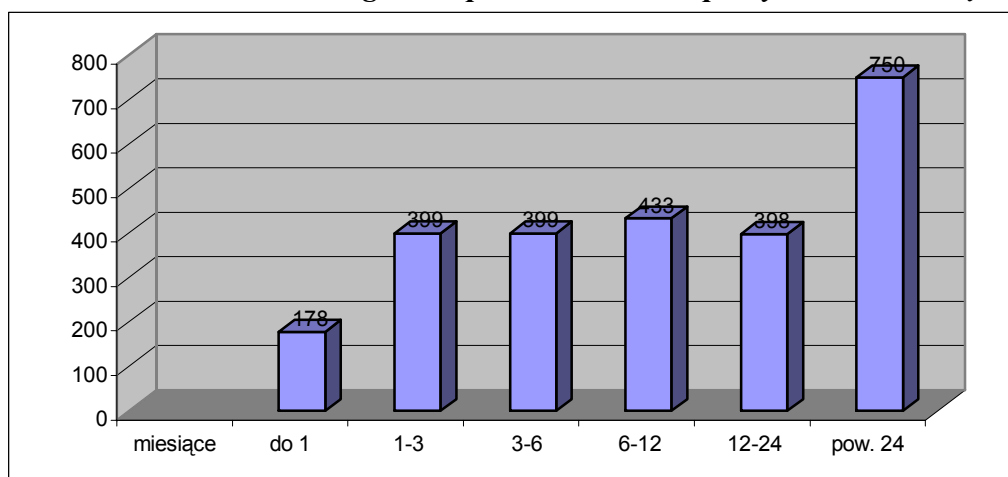
bezrobotnych, podczas gdy wykształcenie wyższe posiada jedynie ok. 3%. Prawdopodobnie problem słabego wykształcenia dotyczy raczej starszego pokolenia, niestety te dwa problemy nakładają się na siebie i utrudniają walkę władz lokalnych z bezrobociem na obszarze analizowanego obszaru.

Wykres . Struktura wykształcenia bezrobotnych z terenu 5 gmin, Źródło: dane PUP

Ostatnim z elementów opisujących bezrobocie występujące na terenie gmin Dobczyce, Pcim, Raciechowice, Siepraw i Wiśniowa jest struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy. Czynnikiem ten jest o tyle istotny, iż koreluje negatywnie z możliwością uzyskania pracy. Długotrwale pozostawanie bez pracy wpływa na osoby bezrobotne deprymująco, demotywowująco, osłabiając samoocenę i tym samym zmniejszając szanse na ponowne znalezienie zatrudnienia. W tym zakresie sytuacja w gminach objętych realizacją projektu przedstawia się niepokojąco, bowiem znacząca grupa, aż 30% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych pozostaje bez pracy przez okres dłuższy niż 24 miesiące. Przez okres od 6 do 12 miesięcy z kolei jest to 32,5% ogółu, natomiast do 6 miesięcy bez pracy pozostaje 38,1%.

Wykres . Bezrobotni z LGD wg czasu pozostawania bez pracy- źródło PUP Myślenice

Na terenie gmin wchodzących w skład Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Turystyczna Podkowa” problem bezrobocia i trudności występujących na lokalnych rynkach pracy zmobilizowały władze gminne do aktywnego wsparcia działań Powiatowych Urzędów Pracy. Istotna jest, bowiem walka z bezrobociem najbliższej lokalnej społeczności, a więc już

na poziomie gminy. Stąd w Dobczycach, Pcimiu i Raciechowicach powstały Gminne Centra Informacji (GCI) mające na celu aktywizację młodzieży i środowisk bezrobotnych, zachęcenie do stosowania aktywnych form poszukiwania pracy i pomoc w przygotowaniu ich do bycia konkurencyjnym na rynku pracy, zachęcenie do podejmowania praktyk i wolontariatu w Urzędzie Gminy i jego jednostkach organizacyjnych, a także namawianie przedsiębiorców do stosowania tego typu form pomocy bezrobotnym w zdobywaniu doświadczenia.

Struktura gospodarstw i użytków rolnych

Na analizowanym obszarze znajduje się 98 podmiotów gospodarczych działających w sekcji A – rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa. Stanowi to jedynie 3% ogółu zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych z terenu gmin Stowarzyszenia, co spowodowane jest dużym rozdrobnieniem gospodarstw rolniczych, które to w rzeczywistości są traktowane jedynie jako dodatkowe, a nie podstawowe źródło dochodów. Tym samym niewielki jest odsetek osób, które polegają jedynie na pracy w rolnictwie i są zarejestrowane w systemie REGON. Brane pod uwagę tereny obejmują gminy w większości tzw. wiejskie, obok których funkcjonuje jedna gmina miejsko – wiejska, w związku z tym rolnictwo odgrywa tu tradycyjnie istotną rolę. Pytanie jest jednak czy rzeczywiście? Czy to nie stereotypowe postrzeganie tych terenów jako tzw. rolniczych. W ogromnej większości rolnictwo, jakie tu funkcjonuje charakteryzuje się wytwarzaniem produktów jedynie na potrzeby własne. Również duże rozdrobnienie, nieopłacalność produkcji czy nawet konkurencja ze strony rolnictwa Unii Europejskiej to problemy, które dotyczą nie tylko tego obszaru, ale i całego polskiego rolnictwa. Sytuacja podmiotów gospodarczych oraz gospodarstw rolnych rzutuje w sposób bezpośredni na poziom bezrobocia na lokalnym rynku pracy. Możliwe jest też, że taka lokalna sytuacja w pewnej części podyktowana jest korzystnymi warunkami, jakie osoby prowadzące gospodarstwa rolne mają w obszarze obowiązkowych ubezpieczeń społecznych (KRUS), które są zdecydowanie niższe jak dla osób prowadzących działalność gospodarczą. Stąd wielu, aktywnych zawodowo osobom „opłaca” się „być rolnikami” i w pewien sposób zaburzać statystyki, a w rzeczywistości wykonywać prace niezwiązane z produkcją rolną.

Na obszarze LGD znajduje się 8839 gospodarstw rolnych. Zajmują one powierzchnię 17 263 ha. Przeciętna wielkość gospodarstwa wynosi 1,95 ha. W Polsce średnia wielkość gospodarstwa to 8,4 ha. Obszar LGD znajduje się na terenach górzystych, gdzie zdecydowanie występuje większe rozdrobnienie ziemi. Rolnikom dużo trudniej utrzymać się z tak małych gospodarstw. W przeważającej liczbie właściciele ziem są tzw. dwu-zawodowcami.

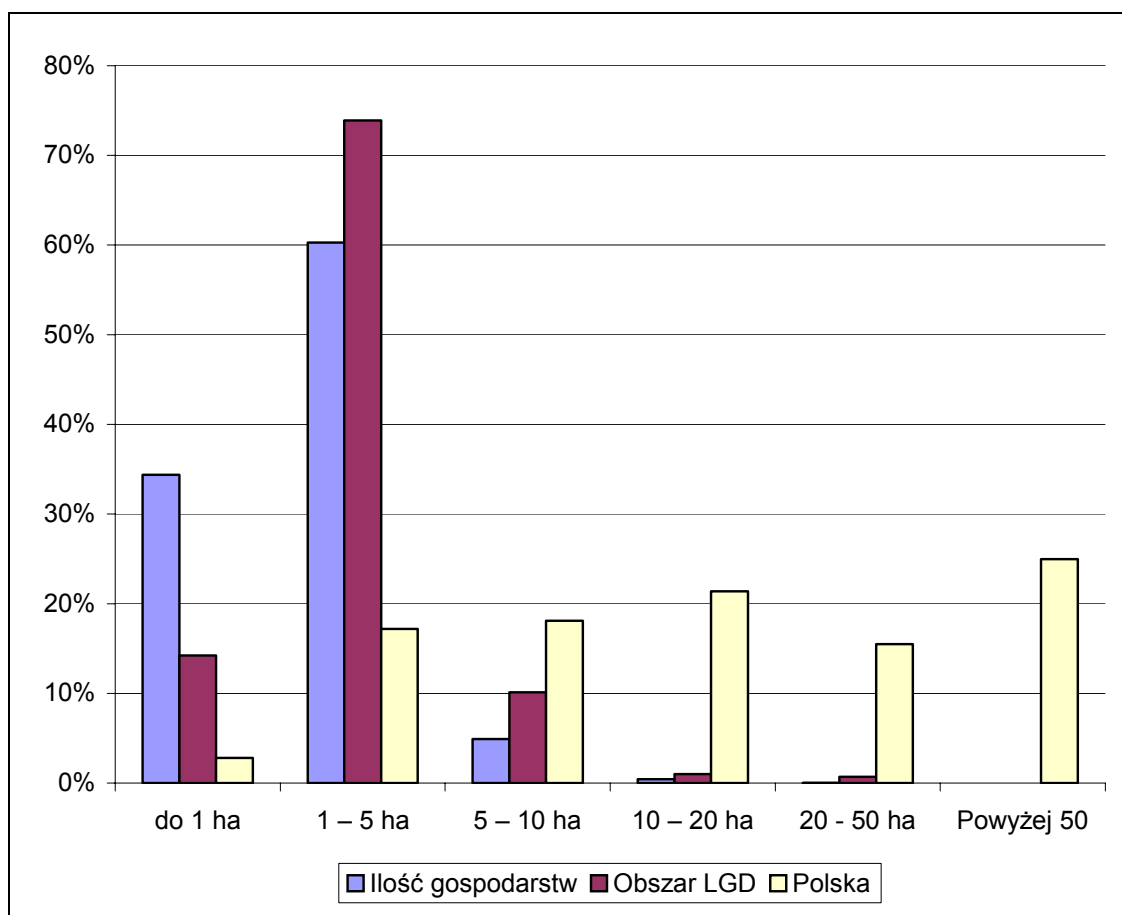
Strukturę gospodarstw wg grup obszarowych podano w tabeli. Dla porównania umieszczono też strukturę procentową grup obszarowych w Polsce.

Tabela. Gospodarstwa rolne-spis rolny 2002

Wielkość gospodarstwa	Ilość gospodarstw LGD (wg. Spisu rolnego 2002)		Powierzchnia		
			LGD [ha]	LGD [%]	Polska [%]
		%			
do 1 ha	3037	34,36	2458	14,24	2,8
1 – 5 ha	5328	60,28	12758	73,90	17,2

5 – 10 ha	433	4,90	1749	10,13	18,1
10 – 20 ha	38	0,43	177	1,03	21,4
20 - 50 ha	3	0,03	121	0,7	15,5
Powyżej 50	0	0	0	0	25,0
Śr. wielkość gospodarstwa			1,95		8,4
Ogółem	8839	100,00	17263	100,0	100,0

W porównaniu do struktury krajowej widać zdecydowanie większe rozdrobnienie gospodarstw rolnych na obszarze LGD. W obszarze LGD dominują gospodarstwa o wielkości 1-5 ha – stanowią one 60,28 % wszystkich gospodarstw i zajmują 12758 ha z ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych, co stanowi 73,90 % powierzchni całego obszaru LGD. W Polsce gospodarstwa o tej wielkości stanowią tylko 17,2 % powierzchni wszystkich gospodarstw rolnych. Dużo jest też gospodarstw poniżej 1 ha – ponad 1/3 wszystkich gospodarstw, które łącznie zajmują obszar 2458 ha, co stanowi 14,24 % powierzchni wszystkich gospodarstw. W Polsce gospodarstwa poniżej 1 ha stanowią tylko 2,8 % powierzchni wszystkich gospodarstw rolnych w kraju. Gospodarstwa powyżej 10 ha zajmują na obszarze LGD zaledwie 1,73 % powierzchni wszystkich gospodarstw obszaru LGD, podczas gdy w Polsce 61,9 %. Te różnice widać też wyraźnie na rysunku poniżej.

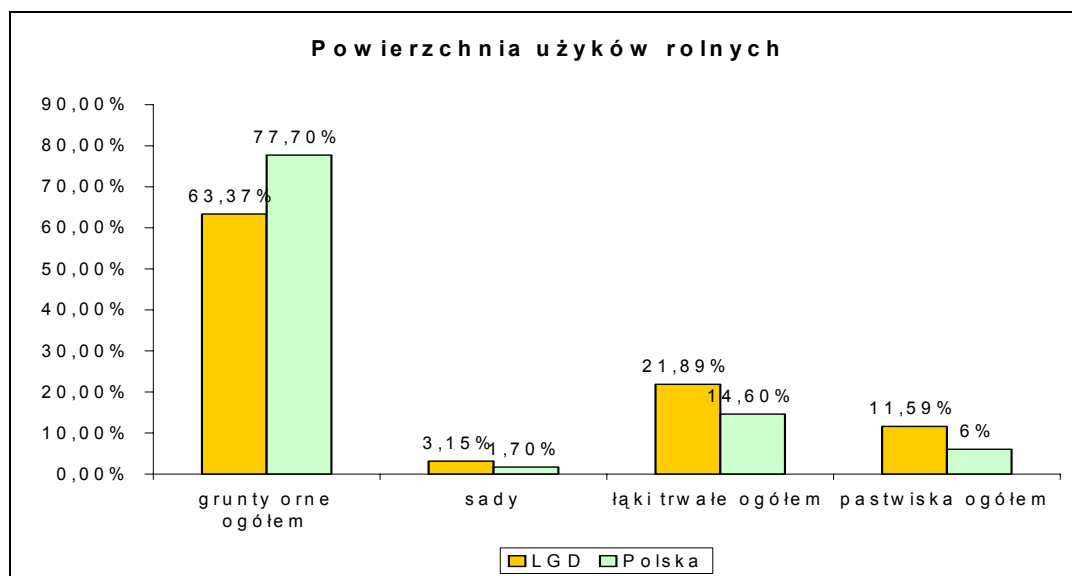
Struktura użytków rolnych

W tabeli i na rysunku podano powierzchnię różnych rodzajów użytków rolnych w porównaniu z sytuacją w kraju.

Tabela. Powierzchnia użytków rolnych

Rodzaj użytku	LGD w ha	%	Polska w tys. ha	%
grunty orne ogółem	10861	63,37	12685	77,7
sady	540	3,15	277	1,7
łąki trwałe ogółem	3753	21,89	2390	14,6
pastwiska ogółem	1985	11,59	975	6,0
Razem	17139	100	16327	100

Grunty orne stanowią 63,37 powierzchni ogółem użytków rolnych. Jest to mniej niż w Polsce, gdzie grunty rolne stanowią 77,7%. Więcej jest za to jest stosunkowo łąk i pastwisk oraz sadów.

W sektorze rolniczym zatrudnionych jest na terenie LGD zaledwie 1% ogółu zatrudnionych. Odnosząc te dane do wysokiego wskaźnika osób deklarujących pracę w rolnictwie w powiecie myślenickim, zauważyć należy, że ów sektor rolniczy na tym obszarze to głównie rodzinne gospodarstwa przydomowe nie zatrudniające dodatkowych osób. W większości produkują one żywność jedynie na własne potrzeby, ewentualnie prowadzą drobną sprzedaż na najbliższym rynku. Odsetek ten warunkowany jest jednakże również wiejskim charakterem większości gmin powiatu myślenickiego, w których rolnictwo jest tradycyjną dziedziną aktywności. Stąd też niski rzeczywisty odsetek osób zatrudnionych w tej branży. Jedynie gmina Raciechowice ma wartości zdecydowanie wyższe – 7,6% co jednak jedynie potwierdza wniosek, iż rolnictwo stanowi rzeczywiste źródło utrzymania dla silnych ekonomicznie i nowoczesnych gospodarstw w branży sadowniczo – ogrodniczej. Warto, więc poddać weryfikacji potoczne określanie gmin objętych projektem jako rolniczych. Wyraźnie widać, że rolnictwo, jako faktycznie funkcjonujący tu sektor gospodarki odnosi się jedynie do pewnych fragmentów obszaru „Turystycznej Podkowy”.

Liczba podmiotów gospodarczych, w tym MŚP

Udział przedsiębiorstw z sektora publicznego w ich ogólnej liczbie na obszarze województwa małopolskiego wynosi 3,1%. Porównywalny odsetek tego sektora odnotowano również w podregionie nowosądeckim (3,8%) oraz powiecie myślenickim (3,4%).

W gminach objętych zakresem niniejszej analizy wskaźnik ten zasadniczo nie odbiega od wartości charakterystycznych dla powiatu, pokrywając się z odsetkiem odnotowanym dla województwa i wynosi 3,1%. Wysokość tegoż wskaźnika na analizowanym obszarze, jest charakterystyczna dla gmin o charakterze wiejskim, a wynika przede wszystkim z tego, iż największe skupiska publicznych zakładów działających w zakresie ochrony zdrowia, dostawy mediów itp. znajdują się z reguły w ośrodkach miejskich.

Na terenie gmin objętych analizą na rok 2004 w systemie REGON zarejestrowanych było 3 260 podmiotów gospodarczych. Najwięcej podmiotów funkcjonuje w mieście i gminie Dobczyce (1 105), natomiast najmniej w gminie Raciechowice (331).

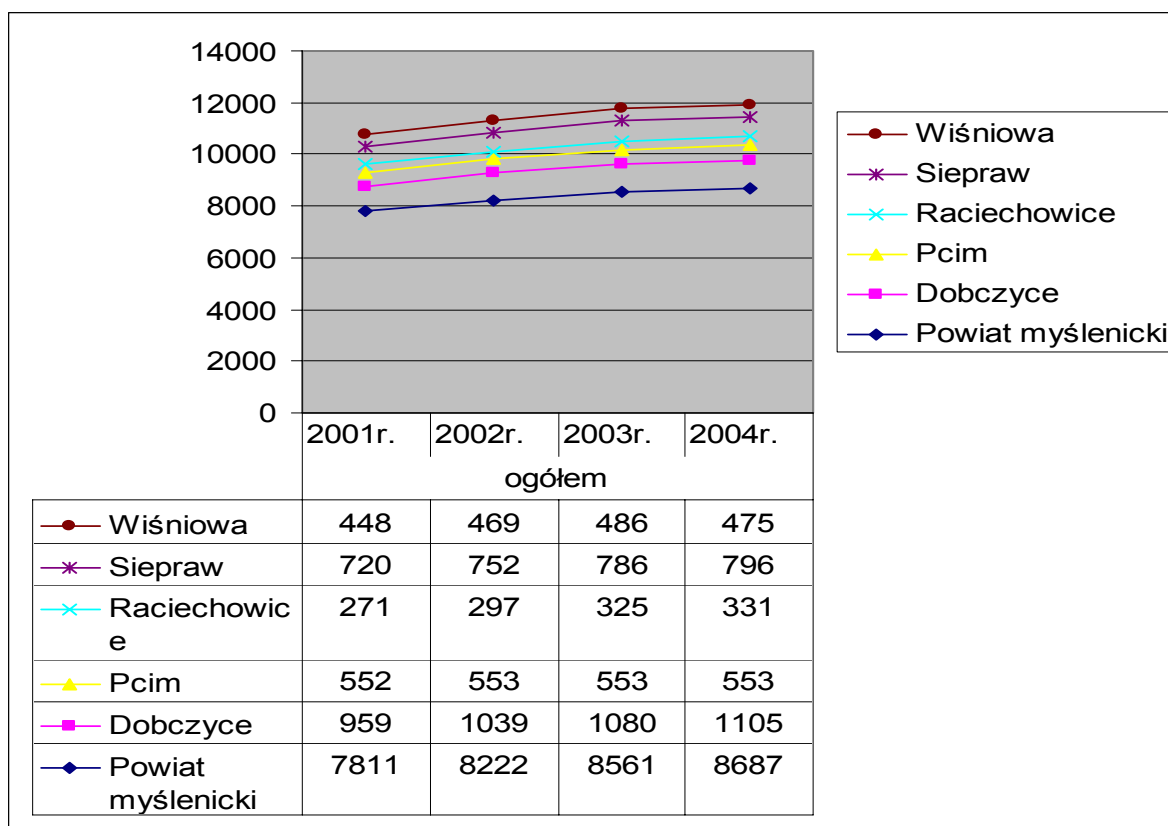
W prezentowanych jednostkach terytorialnych podstawowe znaczenie dla lokalnej gospodarki odgrywają zasadniczo firmy prywatne. Stanowią one znacznie powyżej 90% ogólnej liczby przedsiębiorstw zarejestrowanych na obszarze gmin Stowarzyszenia „Turystyczna Podkowa”. Z kolei, jeśli chodzi o formę prawną funkcjonowania przedsiębiorstw to dominującą rolę odgrywają zakłady prowadzone przez osoby fizyczne. Spółki handlowe stanowią na analizowanym obszarze z kolei jedynie 2,2% ogółu, spółki cywilne 7%, fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne 2%, natomiast spółdzielnie zaledwie 0,5%. Niewielki jest także odsetek spółek, w których zaangażowany jest kapitał zagraniczny – stanowią one jedynie 0,4% wszystkich podmiotów gospodarczych.

Tabela 3. Podmioty zarejestrowane w REGON (stan na 31.12.2004r.)

Gmina	Ogółem	Sektor		Z ogółem					
		publiczny	prywatny	Spółki handlowe		Spółki cywilne	spółdzielnie	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
				razem	W tym z udziałem kapitału zagranicznego				
Dobczyce	1105	38	1067	35	6	97	5	24	894
Pcim	553	18	535	11	3	31	2	10	474
Raciechowice	331	17	314	3	1	30	5	15	259
Siepraw	796	16	780	14	2	57	5	7	695
Wiśniowa	475	13	462	10	2	16	1	10	421

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Zmiany ilości podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON wskazują na pozytywną tendencję wzrostu liczby przedsiębiorstw funkcjonujących na lokalnym rynku. W porównaniu z rokiem 2001 na terenie LGD liczba podmiotów w systemie REGON zwiększyła się o blisko 10%, podczas gdy w skali całego powiatu było to 10,1%, a w skali województwa jedynie 8%. Wskaźnik wzrostu lokalnej przedsiębiorczości dla regionu „Turystycznej Podkowy” jest, więc wyższy od wojewódzkiego.

Wykres. Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w latach 2001-2004.

Źródło: Bank Danych Regionalnych, GUS.

Wskaźnik odnotowany w gminach objętych analizą łącznie wynosi 73,4 podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców i jest niższy niż poziom przedsiębiorczości w województwie małopolskim, który kształtuje się na poziomie nie przekraczającym 89 firm na 1000 mieszkańców.

Na obszarze „Turystycznej Podkowy” zauważyć można podział na część gospodarczą lepiej rozwiniętą, do której należą gminy Dobczyce, Siepraw oraz część rozwinięta zdecydowanie słabiej obejmującą gminy Pcim, Raciechowice i Wiśniowa. Najwyższy wskaźnik występuje w gminie Siepraw - 104,7 podmioty na 1000 mieszkańców, a najniższe - dla gmin Pcim i Raciechowice (odpowiednio - 54,2 i 55,1).

Tabela . Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców (stan na 31.12.2004) Źródło:

Bank Danych Regionalnych, GUS

Gmina	Ogółem	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców
Dobczyce	1105	80,6
Pcim	553	54,2
Raciechowice	331	55,1
Siepraw	796	104,7
Wiśniowa	475	70,8
RAZEM	3260	73,4

Kluczowe branże gospodarki na terenie LGD

W zakresie podziału podmiotów gospodarczych na poszczególne sekcje PKD do najbardziej licznych grup należą w analizowanych gminach podmioty z sekcji „Handel i naprawy” (odpowiednio 31,1%). Wskaźnik ten odzwierciedla ogólną sytuację w gospodarce województwa małopolskiego. Gdy poddamy analizie wszystkie gminy LGD łącznie, okazuje się, iż dominującą pozycję ma przemysł i budownictwo, w których pracuje 44,8% osób, a następnie usługi nierynkowe zatrudniające 30% i usługi rynkowe 23%.

Na omawianym obszarze brak jest dominującej branży, która w sposób wyraźny ma przewagę nad pozostałymi, choć występuje tu przykład naturalnego klastra szczotkarskiego w Sieprawiu i załączki innych klastrów, które mogłyby stanowić następujące szeroko zakreślone dziedziny działalności lokalnych przedsiębiorstw:

- wyroby metalowe (firmy: Komex, Rymax, Polimer, AQQ, Transtal, Prodimet),
- wyroby drzewne (firmy: Drew Buk, Eug-Mar, Jędrysek, Dan-Wawex, Excellent, Styrzula- Zakład stolarski).

Bardzo ważnym i pozytywnym elementem lokalnej gospodarki jest tworzenie w gminach LGD inkubatorów przedsiębiorczości i stref przemysłowych. Funkcjonowanie na terenie gmin „Turystycznej Podkowy” trzech takich obszarów (Dobczyce, Pcim i Raciechowice) należy odnotować jako istotny czynnik in plus dla rozwoju gospodarczego regionu.

Ważnym elementem gospodarki obszaru LGD obecnie, a szczególnie w kontekście celów ZSROW jest turystyka.

Poniżej wymieniono najważniejsze przedsiębiorstwa na obszarze LGD.

Gmina Dobczyce:

Zakład Uzdatniania Wody Raba to największy obecnie należący do krakowskiego MPWiK zakład pracy w gminie Dobczyce zatrudniający 150 pracowników. Obecnie, ZUW "Raba I" i "Raba II" są w stanie dostarczyć 196,0 tys. m³ wody na dobę. Są one głównym źródłem zaopatrzenia Krakowa oraz kilku innych miejscowości. Ich łączny udział w ogólnej dostawie wynosi około 55% dobowego zapotrzebowania na wodę. Ujęcie i pompownia doraźna zostały zlokalizowane w miejscowości Brączowice, a zakład uzdatniania na północnym stoku wzgórza Węgielnica. Siedziba zakładu mieści się w Dobczycach przy ulicy Nowowiejskiej.

POLIMERC Sp. z o.o. jest to firma o profilu produkcyjno-handlowym, której działalność koncentruje się w branży motoryzacyjnej. Obecnie firma jest własnością prywatną zatrudniającą ponad 120 pracowników. Całość działalności skupiona jest w obiektach znajdujących się w Dobczycach, położonych na 5 ha, gdzie znajdują się trzy specjalistyczne hale produkcyjno-montażowe o łącznej powierzchni 6500 m². Polityka rozwoju firmy zakłada działalności w oparciu o umowy kooperacyjne i autoryzacyjne zawarte z liczącymi się firmami branży samochodowej. Podstawa w tym zakresie jest autoryzacja producenta pojazdów Mercedes-Benz oraz EVO-BUS.

Gminna Strefa Przemysłowa Zielone Dobczyce - załączek Strefy Przemysłowej w Dobczycach powstał w latach 80. Kolejne działania gminy zmierzały do jak najlepszego uzbrojenia strefy oraz racjonalnego pozyskiwania i scalania gruntów tak, aby obszar ten zachęcał inwestorów do budowania nowych zakładów oraz rozwijania działalności już prowadzonej. Ważnym powodem wydzielenia strefy przemysłowej i ciągle aktualnym, była dbałość o środowisko,

głównie jakość wody w zbiorniku dobczyckim (zaopatrującym Kraków w wodę pitną) realizowana przez koncentrację produkcji poniżej zapory. Ochrona i zachowanie walorów przyrodniczych i wartości kulturowych gminy stanowi także o jej potencjale turystycznym. Obecnie strefa przemysłowa powiększyła się do powierzchni 51 ha, z czego 27 ha to tereny włączone do sfery biznesu, stanowiące własność już funkcjonujących firm lub zainteresowanych rozpoczęciem działań inwestorów. Obecnie w Strefie Przemysłowej Zielonych Dobczyc funkcjonują następujące zakłady:

Unimil S.A – zakład działa w strefie przemysłowej od początku lat dziewięćdziesiątych. Firma położona jest na ok. 2 ha działce, powierzchnia zabudowy wynosi ok. 4 000 m². Obecnie w zakładzie Unimil S.A., w Dobczycach zatrudnionych jest około 224 pracowników. Larkis sp. z o. o. - jest jedną z dynamicznie rozwijających się firm w Strefie. W roku 2003 oddała nowoczesną halę produkcyjną. Larkis zajmuje się produkcją wyrobów silikonowych oraz węży, sznurów, profili i gąbek. Obecny stan zatrudnienia wynosi ok. 136 osób. Firma dysponuje zakładem o powierzchni 9 000 m² położonym na ok. 4 ha działce.

ZPC „Lajkonik” s.j. - w roku 2003 zakupił w Dobczycach ok. 1,5 ha gruntu i już w styczniu 2005 roku uruchomił produkcję biszkoptów w nowym zakładzie. Obecnie pracuje w firmie 50 osób a docelowo zatrudnienie znajdzie około 80 pracowników.

Oprócz powyższych przedsiębiorstw w Strefie działają również firmy takie jak: Euro Comfort sp. z o.o., Albert Polska sp. z o.o. , Przedsiębiorstwo Obróbki Drewna DrewBuk, PHU Rymax s.c., Marud.

Gmina Pcim:

Na obszarze gminy Pcim funkcjonuje strefa gospodarcza oraz kilka średnich przedsiębiorstw.

Strefa Przemysłowa Pcim - Chałupniki to obszar 16 ha zarezerwowany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, przeznaczony pod działalność gospodarczą (wraz z terenami towarzyszącymi są to 42 ha). Obecnie na terenie strefy funkcjonują następujące przedsiębiorstwa: Eug-Mar (stolarka); Jędrysek (tartak); Trojbud (skład budowlany); Prodimet (wyroby metalowe); Spyрка (garbarnia); Kam-bud (kamieniarstwo).

Firma Komex - istnieje na rynku od 1990 roku i jest jednym z czołowych producentów artykułów metalowych w Polsce południowej. Obecnie przedsiębiorstwo zatrudnia ponad 220 osób, głównym tematem produkcji jest metaloplastyka (stojaki ekspozycyjno-reklamowe, wyroby ogrodowe, świeczniki, podstawy, wieszaki, parasolniki, winiarki i inne).

Firma Elektroplast s.c. - zarejestrowana jest jako spółka cywilna od 1991 roku i zajmuje się produkcją wyrobów z tworzyw sztucznych takich jak: rury typu peszel i gładkie, kanały elektroinstalacyjne, złączki, uchwyty do rur paski zaciskowe, puszki o różnych wymiarach i średnicach. Obecnie przedsiębiorstwo zatrudnia około 140 osób.

Gmina Siepraw:

Na terenie gminy Siepraw mamy do czynienia z typowym klasterem naturalnym przemysłu szczotkarskiego. Wśród małych z reguły firm największym przedsiębiorstwem jest przedsiębiorstwa Cawtico.

Przedsiębiorstwo Cawtico - obecnie zakład produkuje szczotki, pędzle i kłódki. W 1987 roku został wybudowany drugi nowoczesny zakład o powierzchni 500 m², w którym zwiększono zatrudnienie prawie dwa razy. W chwili obecnej firma jest największym i

najnowocześniejszym w kraju zakładem wytwarzającym szczotki i pędzle. Głównymi odbiorcami wyrobów Crawlco są: Kopalnie, Stocznie, Kolej, Wojsko, MPO, sklepy. Przedsiębiorstwo zatrudnia obecnie około 50 osób.

Gminy Raciechowice:

W gminie funkcjonuje jedna z najciekawszych inicjatyw rolniczych- inkubator pod nazwą „Kuchenne Centrum Przedsiębiorczości”, który przyczynił się do rozwoju spółdzielni rolniczej, która współpracuje min. z siecią handlową Carrefour.

Gmina posiada charakter rolniczy, jest tu 1418 gospodarstw rolnych, przeważnie małych od 1 do 5 ha. Użytki rolne stanowią 63% powierzchni gminy, a lasy 25%. Na terenie gminy Raciechowice zarejestrowanych jest 331 podmiotów gospodarczych, głównie w branży transportowo-mechanicznej, budowlanej, spożywczej i gastronomicznej. Do tradycyjnych rzemiosł w gminie należy kowalstwo.

Główną funkcją gminy jest rolnictwo (sadownictwo i hodowla - zatrudniają 53% zatrudnionych w gminie). Jedną trzecią wszystkich użytków rolnych w gminie zajmują sady.

W Raciechowicach działa Spółdzielnia Ogrodnicza „Grodzisko”. Jest to działająca od 8 lat grupa producencka zrzeszająca właścicieli sadów o łącznej powierzchni 70 ha. W 1997 r. Stowarzyszenie Raciechowice 2005 wystąpiło do Ministerstwa Pracy z wnioskiem do programu „Tor 10” o dofinansowanie projektu „Kuchenne Centrum Przedsiębiorczości”, tj. inkubator przedsiębiorczości. Stowarzyszenie na projekt otrzymało dotację w wysokości 800 tys. zł, co pozwoliło sfinansować remont siedziby inkubatora tj. byłego budynku Szkoły Podstawowej w miejscowości Kawec oraz zakupić samochód do przewozu 9 osób. Samochód został podnajęty dla Urzędu Gminy Raciechowice.

W inkubatorze przedsiębiorczości funkcjonują obecnie trzy podmioty:

- Szwalnia (zatrudnia ok.40 osób),
- Grupa Producentka „Grodzisko”, która skupia 11 sadowników jabłek,
- Punkt apteczny.

Produkcja owoców odbywa się tu metodami ekologicznymi zgodnie z zaleceniami IPO (Integrowana Produkcja Owoców) polegającymi m.in. na przestrzeganiu dopuszczonych do produkcji rolniczej środków ochrony roślin. Rolnicy prowadzący ekologiczne sady otrzymują certyfikat Instytutu Sadownictwa w Brzeznej. 50% gospodarstw sadowniczych leży na Małopolskim Szlaku Owocowym: w Zegartowicach - 9 gospodarstw, Dąbiu - 3, Gruszowie - 2, Kawcu - 2, Komornikach - 8, Krzesławicach - 11, Mierzeniu - 4, Raciechowicach – 4 gospodarstw. Roczna produkcja jabłek waha się w granicach 20 - 40 tys. ton. Na terenie gminy uprawia się wiele odmian m.in. ligole, golden delicious, elizę, jonagold, sampion, gloster i idared.

Wszystkie gospodarstwa posiadają wspomniany wyżej certyfikat „Integrowana Produkcja Owoców” oraz „Jakość Carrefour - Smak Polskich Jabłek”. W sadach w minimalnym stopniu stosuje się chemizację, a jabłka poddawane są ciągłej kontroli laboratoryjnej. Gospodarstwa sadownicze skupione w spółdzielni Grodzisko posiadają dwie komory chłodnicze o odpowiedniej temperaturze i wilgotności do przechowywania jabłek, o pojemności 220 ton, co gwarantuje całoroczną sprzedaż jabłek. Spółdzielnia współpracuje z sieciami supermarketów w Polsce oraz eksportuje jabłka na Słowację, do Rosji i Rumunii.

Najważniejszym produktem turystycznym gminy jest, więc jabłko.

Gmina Wiśniowa:

W gminie Wiśniowa dominuje działalność rolnicza, turystyka i drobna działalność gospodarcza, brak jest przedsiębiorstwa zatrudniającego powyżej 100 osób, które posiadałoby dominującą pozycję na rynku. Gmina Wiśniowa ma charakter rolniczy. Jest tu 1309 gospodarstw rolnych, przeważnie małych o średniej powierzchni 2,79 ha, na niezbyt urodzajnych glebach (przewaga gleb IV i V klasy bonitacyjnej).. Gmina wykazuje dużą dbałość o środowisko przyrodnicze, które jest jej ważnym walorem turystycznym.

Bogactwo zasobów dziedzictwa kulturowo - przyrodniczego, zabytki, szlaki turystyczne, ciekawe wydarzenia historyczne oraz zachowane i pielęgnowane obrzędy i tradycje kulinarne położenie gmin dają szansę na rozwój turystyki w obszarze gminy i w połączeniu z innymi partnerami LGD.

II.2.2. Stan rozwoju infrastruktury wiejskiej

Powierzchnia nieruchomości niezabudowanych przeznaczonych pod działalność gospodarczą

Możliwości i kierunki rozwoju gmin Stowarzyszenia „Turystyczna Podkowa” uzależnione są w znacznym stopniu od obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego gmin. Ich zapisy decydują o możliwości oraz skali realizacji przedsięwzięć na analizowanym terenie. W szczególności ma to znaczenie dla podmiotów gospodarczych, osób fizycznych pragnących rozpocząć lub rozszerzyć działalność gospodarczą.

Dla określenia potencjalnych możliwości rozwoju analizowanego obszaru, wynikających z przeznaczenia gruntu w planie zagospodarowania przestrzennego, zostanie w tej części opracowania pokrótce przeprowadzona analiza wielkości powierzchni terenów niezabudowanych o następującym przeznaczeniu:

pod obiekty przemysłowe, produkcyjne, magazynowe, składowe, itp. – (PS)

pod obiekty komercyjne, handlowo-usługowe, biurowe, i inne, – (UC)

pod obiekty sportowo-rekreacyjne i turystyczne – (RS)

Tabela . Powierzchnia nieruchomości wg przeznaczenia (w ha). Źródło- Urzędy gmin

Gmina	PS	UC	RS	Inne
Dobczyce	59	32	94	34 (obiekty użyteczności publicznej)
Pcim	33	12	82	-
Raciechowice	72	13	50	-
Siepraw	118	103	52	51 (edukacja, produkcja rolna)
Wiśniowa	2,15	1	15,4	8,6 (usługi dla rolnictwa, edukacja)
RAZEM	284,15	161	293,4	-

Przeznaczenie gruntu – PS

Dla możliwości dalszego, optymalnego rozwoju przedsięwzięć o charakterze produkcyjnym lub magazynowym na terenie gmin objętych projektem znaczenie mają wskaźniki powierzchni niezabudowanych z przeznaczeniem pod obiekty przemysłowe, produkcyjne, magazynowe, składowe i inne. W przypadku gmin objętych projektem odsetek nieruchomości o takim przeznaczeniu wynosi ok.0,9% co daje możliwość rozwoju analizowanego obszaru w tym kierunku. Szczególnie widoczne jest to na przykładzie gmin Dobczyce i Siepraw, w których przemysł odgrywa wiodącą rolę.

Przeznaczenie gruntu – UC

Zastosowana w opracowaniu terminologia rodzajów przeznaczenia gruntów oparta jest o plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące głównie na terenie miast i gmin miejsko-wiejskich (szczególnie ma to znaczenie w przypadku przeznaczenia UC). W większości gmin o charakterze wiejskim, do jakich należy przeważająca część gmin „Turystycznej Podkowy”, nie występuje typowe dla obszarów miejskich przeznaczenie UC, jednak w zamian niego stosowane jest przeznaczenie mieszkalno-usługowe i mieszkalne z możliwością prowadzenia działalności handlowo-usługowej. W tym przypadku za pożądany uznawany jest odsetek tychże terenów w całości terenów gmin utrzymujący się w granicach 0,3%. Na obszarze gmin Stowarzyszenia „Turystyczna Podkowa” wskaźnik ten jest wyższy i kształtuje się w okolicach 0,5%, co powinno w zupełności zaspakajać lokalne potrzeby.

Przeznaczenie gruntu – RS

Kolejnym prezentowanym w tym punkcie rodzajem przeznaczenia są obszary, na których można wznosić budynki i obiekty o charakterze turystycznym. Jest to trzeci w kolejności rodzaj przeznaczenia terenu obejmujący również przedsięwzięcia o charakterze komercyjnym (ośrodki wypoczynkowe, wyciągi narciarskie, pola do gry w golfa itp.). Dla tego rodzaju nieruchomości przewidziano w gminach 0,9% powierzchni co jest wskaźnikiem zdecydowanie zadawalającym, zwłaszcza biorąc pod uwagę aspiracje regionu jako ośrodka rekreacji.

W gminach wchodzących w skład „Turystycznej Podkowy” spośród kategorii gruntów pod inwestycje, ujętych w tej klasyfikacji, największe znaczenie ma udostępnianie nieruchomości pod działalność gospodarczą dwóch typów – mianowicie PS (przemysłowo-składowe) oraz RS (sportowo- rekreacyjne i turystyczne). Wiąże się to z charakterem analizowanego obszaru, którego potencjał krajobrazowo – turystyczny może zostać znacznie lepiej wykorzystany dzięki rozbudowie bazy usługowo – turystycznej oraz rozwijającą się lokalną gospodarką, opartą w znacznej mierze na produkcji i wykorzystaniu zlokalizowanych w regionie stref przemysłowych.

II.2.2.1 Infrastruktura społeczna

Służba zdrowia i opieka społeczna

Stan infrastruktury służby zdrowia podano w tabeli.

Wyszczególnienie	LGD		Małopolska		Polska	
	Ilość	Liczba tys. mieszkańców na	Ilość	Liczba tys. mieszkańców na	Ilość	Liczba tys. mieszkańców na
Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie	10	4,4	1144	2,8	12101	3,1
Apteki			922	3,5	9758	3,9
Apteki + punkty apteczne	11	4,0	988	3,3	10573	3,6
Placówki pomocy społecznej	2	22	116	28,1	1240	30,8
Dom pomocy społecznej	1	44	90	36,2	831	45,9

Tabela. Niepubliczne Ośrodki Opieki Społecznej

Gmina	Nazwa zakładu opieki zdrowotnej	Adres
Gmina Dobczyce-	Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej „DOB-MED	Dobczyce, Rynek 16
Gmina Pcim	Ośrodek Diagnostyczno-Leczniczy , Praktyka Lekarza Rodzinnego	Pcim 5 Stróża 630, Trzebunia 386
Gmina Raciechowice	Praktyka Lekarza Rodzinnego	Raciechowice 113, Zegartowice 115

Obszar zamieszkuje 44 529 osób, największym zapleczem obiektów służby zdrowia jest miasto Myślenice nie należące do obszaru LGD, ale znajdujące się w promieniu ok. 30 km od najdalszych granic LGD.

Liczba osób przypadająca na 1 placówkę pomocy społecznej jest niższa niż w Małopolsce i Polsce, część mieszkańców obszaru LGD, zwłaszcza z gmin Dobczyce i Siepraw korzysta z infrastruktury miasta Krakowa, szczególnie jeżeli chodzi o poradnie specjalistyczne. Z posiadanych danych wynika iż na obszarze LGD znajduje się tylko 2 placówki pomocy społecznej, co jest na poziomie nieco lepszym niż w Polsce czy Małopolsce biorąc pod uwagę liczbę przypadających na tą placówkę mieszkańców.

Edukacja i wychowanie

Jak wynika z zebranych danych obszar LGD jest dobrze rozwinięty pod względem placówek oświatowych –przedszkoli, szkół różnego typu . Jest to bardzo dobra sytuacja dla mieszkańców, świadcząca o wysokim poziomie świadomości, iż wykształcenie jest ważne ,a z drugiej strony informująca o polityce władz samorządowych dbających o rozwój i stan infrastruktury oświatowej.

Stan infrastruktury w zakresie edukacji i wychowania podano tabeli.

Wyszczególnienie	LGD	Liczba tys. mieszkańców na	Małopolska	Liczba tys. mieszkańców w na	Polska	Liczba tys. mieszkańców na
Przedszkola	22	2,0	781	4,2	7672	5,0
Szkoły podstawowe	26	1,7	1484	2,2	13995	2,7
Gimnazja	12	3,7	629	5,2	6171	6,2
Licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne	11	4,0	202	16,1	2507	15,2

Jak wynika z zestawienia sytuacja ilości mieszkańców przypadającej na takie placówki jak przedszkola, szkoły podstawowe czy licea jest zdecydowanie lepsza niż w Małopolsce czy

Polsce. Raz więcej jest przedszkoli, zdecydowanie bardzo korzystnie wypada ilość liceów, choć znany jest fakt iż część młodzieży uczęszcza do szkół krakowskich.

Wykształcenie mieszkańców gmin LGD przedstawiono w tabeli.

Tabela. Wykształcenie mieszkańców gmin LGD „Turystyczna Podkova” (stan na 2002r.)

Gmina	OGÓŁEM	wyższe	policealne	Średnie			zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone	nieustalone
				ogółem	zawodowe	ogólnokształcące				
Dobczyce	13659	668	289	2698	2117	581	3203	3621	335	147
		4,89%	2,11%	19,7%	15,4%	4,25%	23,44%	26,5%	2,45%	1,07%
Pcim	9449	259	145	1430	1182	248	2606	3068	478	33
		2,74%	1,53%	15,13%	12,5%	2,62%	27,57%	32,47%	5,05%	0,34%
Raciechowice	5626	149	100	826	695	131	1586	1886	216	37
		2,64%	1,77%	14,68%	12,35%	2,32%	28,19%	33,52%	3,83%	0,65%
Siepraw	7181	238	113	1099	899	200	2176	2175	270	11
		3,31%	1,57%	15,3%	12,51%	2,78%	30,3%	31,28%	3,75%	0,15%
Wiśniowa	6149	187	90	901	765	136	1683	2150	229	8
		3,04%	1,46%	14,65%	12,44%	2,21%	27,37%	34,96%	3,72%	0,13%
Powiat myślenicki	111805	5313	2287	20332	16255	4077	28313	30617	3834	777
		4,75%	2,04%	18,18%	14,53%	3,64%	25,32%	27,38%	3,42%	0,69%
Województwo małopolskie	3462385	272888	88635	755401	526842	228559	679216	782919	84974	42951
		7,88%	2,55%	21,81%	15,21%	6,60%	19,61%	22,61%	2,45%	1,24%

Źródło: NSP 2002

Największa na analizowanym terenie jest grupa osób z wykształceniem podstawowym ukończonym – 22 191 (30,6%), kolejną grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 15 947 (26,75%), a tuż za tą grupą znajdują się osoby z wykształceniem średnim – 11 461 (16,5%). Osoby z wykształceniem wyższym to jedynie 1 501 czyli 3,5% populacji, prawie tyle samo jest osób legitymujących się wykształceniem podstawowym nieukończonym – 1 528 (3,6%). Natomiast wykształcenie policealne posiada jedynie 737 osób co stanowi 1,7% ogółu. Charakterystyczne są, w przypadku analizowanych gmin, dwa wskaźniki – wysoki odsetek posiadających najniższe – podstawowe wykształcenie oraz bardzo niewielki procent z ukończonym wykształceniem wyższym. Porównując dane te z analogicznymi z poziomu województwa można zauważyć, iż najbardziej istotny, z punktu widzenia rozwoju gmin, procent ludności posiadającej dyplom wyższej uczelni, jest o blisko 55% niższy niż ten odnotowywany na poziomie wojewódzkim. Należy jednak zwrócić uwagę, iż na terenie województwa umiejscowione są liczne ośrodki akademickie i duże aglomeracje, w których poziom wykształcenia mieszkańców jest z reguły znacznie wyższy od tego odnotowywanego na terenach wiejskich. Najślabiej pod względem poziomu wykształcenia mieszkańców prezentuje się gmina Wiśniowa (34,96% osób o wykształceniu podstawowym i 3,04% wyższym), najlepiej z kolei wypada gmina Dobczyce gdzie występuje największy na analizowanym obszarze i wyższy od średniej powiatowej (4,75%) odsetek osób z dyplomem wyższej uczelni (4,89%), większa jest również ilość osób z wykształceniem średnim i policealnym.

Kultura, rekreacja i sport

Stan infrastruktury na terenie LGD w zakresie kultury podano w tabeli.

Wyszczególnienie	LGD	Liczba tys.	Małopolska	Liczba tys.	Polska	Liczba tys.
------------------	-----	-------------	------------	-------------	--------	-------------

		mieszkańców na		mieszkańców na		mieszkańców na
Placówki biblioteczne	27	2,9	769	4,2	8653	4,4
Sale kinowe	1	77,9	86	37,9	870	43,9
Muzea łącznie z oddziałami	2	38,9	103	31,6	668	57,1

Pod względem ilość placówek bibliotecznych jest bardzo dobrze – ilość osób przypadających na jedną placówkę jest mniejsza niż w Małopolsce i Polsce. Pod względem sal kinowych jest gorzej, ale mieszkańcy, zwłaszcza północnej części obszaru, zapewne korzystają z kin w Krakowie.

Muzea

Dobczyce- Muzeum Regionalne im. W. Kowalskiego w Zamku w Dobczycach.

Wiśniowa- Izba Pamięci Narodowej – Szkoła Podstawowa im. Wł. Orkana.

Infrastruktura sportowo-turystyczna.

Gmina Siepraw

Największą atrakcją turystyczną gminy oraz LGD w sezonie zimowym jest nowy kompleks narciarski Siepraw- Ski oraz szkoła narciarska. Znajduje się tu 6 wyciągów narciarskich: 2 wyciągi orczykowe o długości 350 m, wyciąg orczykowy o dł. 250 m, wyciąg orczykowy o dł. 150 m, wyciąg orczykowy o dł. 180 m, wyciąg szkolny o dł. 80 m..

Trasy narciarskie są o różnej trudności (bardzo łatwe, łatwe i trudne), jest też trasa snowboardowa. Stacja narciarska posiada własny ratrak oraz wydajny system naśnieżania stoków. Wieczorem stoki są sztucznie oświetlone. Przy kompleksie narciarskim znajdują się parkingi, wypożyczalnia sprzętu, serwis, szkoła narciarska, punkt gastronomiczny z miejscem na odpoczynek, toalety.

Szkoła narciarska oferuje naukę jazdy na nartach i snowboardzie pod kierunkiem wysoko wykwalifikowanych instruktorów. Jest też organizatorem wielu imprez o charakterze integracyjnym i sportowo-rekreacyjnym dla różnych instytucji, szkół, osób prywatnych i grup zorganizowanych.

Pozostałe obiekty sportowo-rekreacyjne na terenie gminy to:

-siłownia „Wyrwidąb” w Szkole Podstawowej w Sieprawiu, która po godzinach lekcyjnych jest ogólnodostępna,

-boisko sportowe w Sieprawiu o wymiarach 105x 67 m z trybuną krytą na 200 miejsc. Boisko wraz z budynkiem posiada zaplecze sanitarne. Wykorzystywane jest głównie przez klub sportowy w Sieprawiu,

-boisko sportowe w Zakliczynie o wymiarach 96x54 m z budynkiem tworzącym zaplecze sportowe. Obiekt wykorzystywany jest głównie przez klub sportowy Jordan-Sum,

-sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Zakliczynie o wymiarach 12x24 m. Posiada zaplecze sanitarne i szatnie. Poza zajęciami lekcyjnymi intensywnie wykorzystywana jest przez mieszkańców gminy.

Przez teren gminy przebiega niebieski szlak turystyczny (górski) ze Swoszowic przez Świątniki Górne do Sieprawia i dalej do Myślenic oraz dwa szlaki nizinne:

niebieski „Szlak świątnickich ślusarzy”- 12 km, 3 godz. (na odcinku gminy) Swoszowice - Świątniki Górne - Siepraw, Zawada, Borzęta - Myślenice,

czarny „Szlak Garbów Sieprawia” 9 km, 2,5 godz. Siepraw - Garby Sieprawia - Podlesie - wschodni skraj Lasu Bronaczowa.

Są tu też nie oznakowane szlaki:

Myślenice - Borzęta - Siepraw - Czarny Las - Podlesie,

Myślenice - Borzęta - Siepraw - Czarny Las - Głogoczów,

Dobczyce - Stojowice - Zakliczyn - Siepraw.

Gmina Dobczyce

Ogółem na terenie gminy znajdują się 33 obiekty sportowo-rekreacyjne. Główny kompleks sportowo-rekreacyjny znajduje się w Dobczycach na Górze Jałowcowej przy ośrodku szkoleniowo-wypoczynkowym. Są tu baseny sezonowe, boiska do gier zespołowych, plac zabaw, ścieżki spacerowe w pobliżu zapory wodnej, w pobliżu szlak rowerowy.

Drugi kompleks sportowo-rekreacyjny usytuowany jest przy Ośrodku Sportu i Rekreacji przy ul. Turystycznej w Dobczycach. Są tu baseny sezonowe, korty tenisowe, boisko do gier. Również w Dobczycach przy ul. Ogrodowej znajduje się ośrodek jazdy konnej PEGAZ oraz *skate park*.

Łącznie na terenie gminy jest jeden stadion, 12 boisk do piłki nożnej, 16 boisk do piłki siatkowej i koszykówki, 4 sale gimnastyczne. Działa tu także 6 klubów sportowych. Na terenie gminy Dobczyce wytyczone i oznakowane zostały 2 szlaki rowerowe:

1. żółty szlak rowerowy - o dł. 10 km: Dobczyce - Skrzynka – Stadniki.

Atrakcje na szlaku to: fragmenty średniowiecznych murów miejskich w Dobczycach, stare miasto (dzwonnica, kościół), pomnik przyrody - lipa Marysieńka, skansen i zamek, Stadniki - Wyższe Seminarium Duchowne - do zwiedzenia Sala Misyjna z eksponatami z Misji w Afryce i Azji, panorama Beskidów.

2. zielony szlak rowerowy (dł. 22 km): Dobczyce - Dziekanowice - Nowa Wieś - Stojowice - Brzączowice - Góra Jałowcowa – Dobczyce.

Atrakcje na szlaku: sanktuarium Matki Bożej Dziekanowskiej w Dziekanowicach, zespół pałacowy z parkiem w Sierakowie, trasa widokowa - panorama Beskidów, widok na Jezioro Dobczyckie.

Przez teren gminy przebiegają także dwa szlaki turystyczne:

1. szlak żółty z Wieliczki przez Dziekanowice do Dobczyc (Góra zamkowa) i dalej do Kornatki, na górę Syberia, Wielką Górę, Ostrysz (stanowisko archeologiczne - kurhany) i na Łysinę (*dalsza część szlaku opisana przy charakterystyce gminy Pcim*),

2. szlak niebieski z Raciechowic na Ostrysz, Trupielec do Trzemeśni i Myślenic.

Ponadto przez teren gminy przebiega Małopolski Szlak Architektury Drewnianej.

Gmina Pcim

Ogółem obiekty o charakterze sportowo-rekreacyjnym zajmują powierzchnię 82 ha co stanowi 0,93% powierzchni gminy. Są to:

- boisko piłkarskie w Pcimiu z krytymi trybunami na 380 osób,
- boisko piłkarskie w Stróży przy kompleksie oświatowym,
- 6 sal gimnastycznych w szkołach w tym 3 większe o wymiarach 12x24m,
- 4 boiska asfaltowe w szkołach.

Przez obszar gminy Pcim przebiega kilka oznakowanych szlaków turystycznych:

1. W Paśmie Babicy - czerwony szlak turystyczny z Myślenic przez Plebańską Górę, Sularzową, Dział, Trzebuńską Górę (punkt widokowy na Słonecznej Polanie), Babicę do Palczy,
2. Szlak łączący Pasma Babicy z Pasmem Koskowej Góry - zielony. Początek na wschód od Sularzowej w Paśmie Babicy, przez Trzebunię na Groń i przez Pasma Koskowej Góry do Skomielnej Czarnej,

3. W Paśmie Koskowej Góry - żółty szlak turystyczny z Góry Działek (w Paśmie Łysiny) przez Pcim na Słowiakową Górę, Wierchy, Gronik, Dłużycę, Kotoń, Groń, Balinkę, Przełęcz Dział do Makowa Podhalańskiego,
4. W Paśmie Łysiny:
 - czerwony szlak turystyczny z Myślenic przez Działek, Przełęcz Gronie Wilcze Doły do schroniska na Kudłaczach, na Łysinę i dalej przez Lubomir do Kasiny Wielkiej,
 - czarny szlak turystyczny z Łysiny przez Kudłacze do Pcimia,
 - zielony szlak turystyczny od schroniska na Kudłaczach przez Przeł. Suchą, Kamiennik Północny do Poręby i ponownie w pasmo Łysiny na Górę Chełm i do Myślenic.

Na terenie gminy Pcim nie ma wytyczonych szlaków rowerowych, ale we wsi Stróża znajduje się fragment czerwonego szlaku rowerowego z Zarabia w Myślenicach, biegnącego prawym brzegiem Raby do centrum Stróży i przez przysiółek Malakówka na g. Chełm i pod wschodnimi stokami Ukłejnej na Zarabie.

Na rzece Raby nie ma zorganizowanych kąpielisk, brak też jakichkolwiek urządzeń sportowo-rekreacyjnych. Jedynie miejsce rekreacji to Łowisko Pstrągowe na Raby.

Gmina Raciechowice

Gmina Raciechowice nie stanowi zaplecza sportowego Krakowa, toteż istniejące tu obiekty pełnią głównie funkcję lokalną. Są to:

- pełnowymiarowa hala sportowa z oznaczonymi boiskami do różnych gier w Raciechowicach,
- boisko sportowe z zapleczem i trybuną LKS „Grodzisko”,
- 5 boisk sportowych przy szkołach i sale gimnastyczne,
- korty tenisowe w Gruszowie i Raciechowicach,
- kąpielisko na Stradomce w Sawie.

Gmina Wiśniowa

Obiekty sportowo-rekreacyjne na terenie gminy to:

- boisko do gry w piłkę nożną i siatkówkę w Wiśniowej,
- korty tenisowe i basen kąpielowy w Wiśniowej,
- kąpieliska naturalne-na Krzyworzece w Poznachowicach Dolnych,
- boisko piłkarskie w Poznachowicach Dolnych,
- 3 sale gimnastyczne.

Przez obszar gminy oraz LGD przebiega kilka szlaków turystycznych:

1. zielony ze Szczyrzyca przez Ciecień i Wiśniową na Lubomir,
2. czerwony z Przełęczy Wielkie Drogi na Wierzbanowską Górę, Lubomir, Łysinę do Myślenic,
3. zielony ze schroniska na Kudłaczach przez Kamiennik Pd., Kamiennik Pn. do Poręby, niebieski z Kasiny Wielkiej przez Przełęcz Wierzbanowską, Ciecień, Księżą Górę, Grodzisko do Poznachowic Górnych, a dalej przez Glichowiec, Ostrysz do Myślenic,
4. żółty z Dobczyc przez Przełęcz Zasańską na Kamiennik Pd. i Łysinę do Lubnia.

Występują tu także trasy rowerowe:

1. z Pcimia przez Kudłacze, Łysinę i Lubomir do Przełęczy Wierzbanowskiej,
2. z Wiśniowej przez Księżą Górę na Grodzisko, i dalej przez Poznachowice Dolne do Wiśniowej,
3. z Wiśniowej wzdłuż koryta Krzyworzeki do Poznachowic,
4. z Wiśniowej do Kobielnika i Węglówki i pod szczytem Wierzbanowskiej Góry do Wiśniowej.

Z wielu miejsc na terenie gminy Wiśniowa rozciągają się wspaniałe panoramy na Beskidy, w tym ich „królową” - Babią Górę oraz Tatry. Na Księżej Górze w Wiśniowej znajduje się wieża widokowa.

Długo zalegająca, zwłaszcza w południowej części gminy pokrywa śnieżna, stwarza dobre warunki do uprawiania narciarstwa, zarówno zjazdowego, a przede wszystkim biegowego: we wsi Wierzbanowa na łagodnym stoku znajduje się zaczepowy wyciąg narciarsko-saneczkowy, dwie wytyczone trasy biegowe trzy- i sześciokilometrowa w Wierzbanowej, trasa biegowa w Wiśniowej.

Baza noclegowa

Na opisywanym obszarze pięciu gmin znajdują się łącznie 52 obiekty noclegowe oferujące turystom ponad 1626 miejsc noclegowych. Strukturę bazy noclegowej przedstawia tabela .

Tabela . Struktura bazy noclegowej w gminach LGD. Źródło- Urzędy Gmin

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów	%	Liczba miejsc noclegowych	%
Hotele	4	7,7	83	5,1
Ośrodki wypoczynkowe	4	7,7	649	39,9
Motele	2	3,8	50	3,1
Pensjonaty	2	3,8	28	1,7
Schroniska górskie	1	1,9	32	2,0
Pola namiotowe	2	3,8	310	19,0
Pokoje gościnne	1	1,9	35	2,2
Schroniska młodzieżowe	1	1,9	25	1,5
Gospodarstwa agroturystyczne	29	55,8	233	14,3
Inne	6	11,7	211	11,2
Ogółem	52	100,0	1626	100,0

W strukturze obiektów noclegowych zdecydowanie przeważają gospodarstwa agroturystyczne (55,8% ogółu obiektów). Duży odsetek stanowią również obiekty sklasyfikowane jako inne (11,7%). Są to przeważnie obiekty czasowo przystosowane do celów turystycznych, o liczbie miejsc uwzględniającej potrzeby np. zielonych szkół, koloni, obozów wędrownych czy oaz, gdyż są to m.in. takie obiekty jak plebania, internat, czy szkoła. W strukturze obiektów noclegowych, gdy za kryterium przyjmiemy liczbę miejsc noclegowych przeważają ośrodki wypoczynkowe (wczasowe, szkoleniowe, sportowo-rekreacyjne) - 39,9% ogółu miejsc. Są to największe obiekty na opisywanym obszarze, posiadające miejsca całoroczne i sezonowe w domkach turystycznych lub polach biwakowych na terenie posesji.

Na drugim miejscu plasują się obiekty sezonowe jakimi są pola namiotowe (19,0%), a kolejno gospodarstwa agroturystyczne (14,3%). Oferta noclegowa tych ostatnich można sądzić, że jest znacznie większa. Po pierwsze w przypadku kilku obiektów brakuje danych co do posiadanych przez nie miejsc noclegowych. Po drugie częstokroć liczba miejsc noclegowych w gospodarstwie może być większa w wypadku wzmożonego ruchu turystycznego, gospodarstwa w większości przypadków oferują bowiem miejsca pod namiot czy własną przyczepę kempingową na terenie posesji. Istotnym elementem infrastruktury

turystycznej na opisywanym obszarze są drugie domy. Pojedyncze domy, jak i większe skupiska domków letniskowych występują we wszystkich pięciu gminach.

Tabela . Obiekty i miejsca noclegowe oraz drugie domy w gminach Siepraw, Dobczyce, Raciechowice, Wiśniowa i Pcim. Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędów Gmin,* dane szacunkowe

Gmina	Liczba obiektów noclegowych	%	Liczba miejsc noclegowych	%	Liczba drugich domów	%
Siepraw	3	5,8	44	2,7	100	6,3
Dobczyce	13	25,0	637	39,2	320*	20,1*
Raciechowice	9	17,3	76	4,8	450	28,1
Wiśniowa	16	30,8	342	21,0	230	14,4
Pcim	11	21,1	527	32,3	500	31,2
Ogółem	52	100,0	1626	100,0	1280 (1600)*	100,0

Najwięcej drugich domów występuje na terenie gminy Pcim (31,2% ogółu) oraz w gminie Raciechowice (28,1%), najmniej w gminie Siepraw (6,3%).

Jeśli przyjąć, że średnio w każdym domu letniskowym są tylko 4 miejsca noclegowe to na terenie opisywanych gmin drugie domy dysponują 6400 miejscami noclegowymi, co stanowi ok. 4 razy więcej niż miejsc w obiektach ogólnodostępnej bazy noclegowej.

W gminach LGD istnieje sieć hoteli, ośrodków wczasowych, pensjonatów o zróżnicowanym standardzie. Zauważalny jest jednak brak instytucji świadczących usługi na wysokim poziomie, co spowodowane jest zapewne brakiem wystarczająco rozbudowanego rynku.

Infrastruktura turystyczna- zestawienie

OBSŁUGA TURYSTÓW. Punkty Informacji Turystycznej. Dobczyce. PTTK, 32-410 Dobczyce, ul. Podgórska 1, tel. 271-11-76. Referat Przedsiębiorczości i Promocji Urzędu Gminy i Miasta Dobczyce, 32-410 Dobczyce, Rynek 26, tel. 37-21-750 lub 37-21-751. Pcim. Urząd Gminy 32-432 Pcim 563 tel. 274-80 50 w. 19. Stowarzyszenie „Nedan”, www.pcim.pl, nedan@pcim.pl. Raciechowice. Urząd Gminy 32-415 Raciechowice tel. 271 50 32. Siepraw. Urząd Gminy. 32-447 tel. 37-21-811, 37-21-800, faks. 37-21-806, www.siepraw.pl. Wiśniowa. Urząd Gminy. 32-412 Wiśniowa tel. 271 45 52.

BASENY, KĄPIELISKA, OŚRODKI REKREACYJNE.

Dobczyce. Dobczyce-Góra Jałowcowa. Ośrodek Szkoleniowo - Wypoczynkowy. Baseny sezonowe, boiska do gier, plac zabaw, kompleksowa obsługa gastronomiczna, tereny spacerowe, w pobliżu zapory wodnej w Dobczycach, sąsiedztwo szlaku rowerowego, Ośrodek Sportu i Rekreacji ul. Turystyczna. Baseny sezonowe, korty tenisowe, boiska do gier. Ośrodek jazdy konnej dla dzieci „PEGAZ” ul. Ogrodowa 12.

GASTRONOMIA. Restauracje. Siepraw Czechówka gm. Siepraw. Restauracja „Gawęda” Poznańska – Frasik Ewa - 32-406 Zakliczyn, Czechówka 3a, tel. 274-69-76; Restauracja przy stoku narciarskim Siepraw-ski www.siepraw-ski.pl, Dobczyce. Ośrodek Szkoleniowo – Wypoczynkowy „MPWiK” – Góra Jałowcowa 1, tel. 278-17-07. Mozaika, Rynek 4, tel. 271-

22-52, PUB- KUŹNIA - Kornatka 252, tel. 27-13-251. **Pcim.** „Chata Sasa”-32-432 Pcim 481, tel. 274 82 89. „Czarny Lew”, 32-432 Pcim 615, tel. 274 80 62. Stróża. „Grzybek”- Stróża 389, tel. 274 26 42. „Koliba” – 32-431 Stróża 737, tel. 272 29 10, tel. kom. 0 601 165 169. **Wiśniowa.** „Capitol”- Wiśniowa 439 tel. 272 26 26.

KAWIARNIE. Dobczyce. Kawiarnia internetowa Jedyńka, Rynek 18. **Pcim.** „Alaska”- Pcim - Sucha. „Kagejka”, 32-432 Pcim 1106, „Lodziarnia”, Pcim – centrum. Siepraw. Klub „Kilimandżaro” Tylek Adam i Tylek Bogusław 32-447 Siepraw 814, Tel. 274 64 74. Zakliczyn gm. Siepraw. Kawiarnia „13-stka” Krzysztof Ślusarczyk - 32-406 Zakliczyn 476

BARY. Dobczyce. Akropol - Rynek 29. Grill Bar Akropol, ul. Łąkowa 5. Bar Gastronomiczny „Pod Jabłonią”, ul. Nowowiejska 1a. Cafe Supernowa, ul. Witosza 3. Jocker, ul. Św. Kingi 1. Karczma „Pod Zbójem”, Stare Miasto. Imbis, ul. Parkowa 2. Kurza Stopka – Rynek 14. Max - Rynek 6. OSiR - ul. Turystyczna. **Pcim.** „Czarny Lew”, bar przy motelu, „Kurczak z rożną”, Pcim – Madoń, Małpi Gaj”- Pcim – centrum, „Papuga”, 32-432 Pcim 1176, „U Mariana”, Pcim – Sucha. **Raciechowice** „Pod Tuszyną” Raciechowice 126 tel. 271 50 18. „Grill Bar”, „Kuźnia”. Siepraw. Bar Gastronomiczny „MAXIU” Bogdan Tylek, 32-447 Siepraw 981, tel. 0 605 422 268, Piwiarnia „Na Rogu” Czerwien Antoni, Dobosz Leszek, Dobosz Wacław, 32-447 Siepraw 660 Tel. 274 62 59 **Wiśniowa** „U Łukasza” Wiśniowa 153, tel. 271 43 16, „Capitol” – Wiśniowa 439, tel. 272 26 26, „Sosenka” – Wiśniowa 251, tel. 271 43 15. „U Piechnika”, Wiśniowa 581, tel. 271 41 29, „U Grzesia”, Lipnik 67, tel. 271 40 50, „Przystań”, Wiśniowa 551, tel. 271 49 18.

PIZZERIE. Dobczyce. Pizzeria Italia, ul. Mostowa 16a. **Pcim.** Bar „Papuga” – Pizza prosto z pieca, tel. (012) 272 82 60. Siepraw. Pizzeria Venezia. 32-447 Siepraw 782, tel. 274 64 93. Pizzeria Kilimandżaro Mega Pizza, 32-447 Siepraw 814, tel. 274 64 74.

NOCLEGI. Brzączowice gm. Dobczyce. Hotel „Nowa Gawęda”- Brzączowice 270 tel. 272 39 24, 65-110 16. Czechówka gm. Siepraw. Hotel „Gawęda” Poznańska – Frasik Ewa - 32-406 Zakliczyn, Czechówka 3a, tel. 274-69-76.

Dobczyce. Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy MPWiK, Góra Jałowcowa 1, tel. 278-17-07 (250m), Internat Zespołu Szkół Technicznych i Rolniczych, ul. Górska 31, tel. 271 12 (60m). Ośrodek Sportu i Rekreacji „Dobek”- ul. Turystyczna 1, tel. 271 14 39 (90m + pole namiotowe). **Pcim.** Hotel PZG „Prodimet”- 32-432 Pcim 1 tel., 274 80 13. Motel „Czarny Lew”-Pcim 615, tel. 274 80 62 75-150 27. Schronisko górskie „Kudłacz”, 32-432 Pcim 332, tel. 802 41 10, 274 88 77, tel. kom. 604 409 329. Pole namiotowe „Madoń”-Pcim-Madoń tel. 274 81 19 100. Pole namiotowe „Lipiny”-Pcim - Lipiny tel. 274 80 42. Stróża gm. Pcim Ośrodek Wypoczynkowy „Gazdówka”, 32-431 Stróża 403, tel. 373 30 12. Pensjonat „Zagroda”- Stróża 403, tel. 373 30 14 30 28. **Wiśniowa.** „Pod Lipami”- Wiśniowa 204 tel. 271 42 17 20. Pokoje Gościnne-Remiza Strażacka, Poznachowice Dolne, tel. 271 43 16 35. „Grodzisko”, tel. 271 40 84 80. Schronisko Młodzieżowe. tel. 271 40 96 25.

GOSPODARSTWA AGROTURYSTYCZNE. Dobczyce-gmina. „Dom nad Gaikiem”, 32-410 Dobczyce, Brzezowa 166, tel./fax.: (012) 271-66-1, 425-13-64, 425-24-94, 501-530-503, e-mail: hesse_europe@kki.pl, Nowak Jan, Dobczyce, ul. Jałowcowa 22a, tel. 271-12-24, Danuta Głuś, Dobczyce ul. Kasztelana Dobka 9, tel. 0608-572-063, Olszyniak Marcin i Izabela, 32-422 Stadniki, Kędzierzynka 1, tel. (012) 271-34-46. Sukta Jan, Brzączowice 254, tel. 271-17-26, Gawęda Janina i Stanisław, Brzączowice 50, tel. 271-32-20, Ścibor Jan, Kędzierzynka 81, 32-422 Stadniki, tel. 271-54-56, www.wypoczynek.isg.pl, Ślusarczyk Elżbieta Nowa Wieś 11, tel. 271-25-38, Cygan Stefania, 32-410 Dobczyce, ul. Mostowa 10a,

tel. (012) 271-11-31. **Pcim-gmina.** Skalka Zofia 32-438 Trzebunia 479, tel. 273 48 83. Szczapaniak Rozalia 32-438 Trzebunia 174, tel. kom. 607 963 535. Firek Barbara 32-431 Stróża 337, tel. 373 32 52. **Raciechowice-gmina.** Wisiorek Ewa, 32-415 Raciechowice, Czasław 123, tel. 271 50 55, tel. kom. 0 600 601 802. Augustyniak Konrad, 32-415 Żerosławice 17, tel. 271 60 54, www.agroturystyka-konna.pl. Śmigla Franciszek, Czasław 171, tel. 271 54 35. **Czechówka gm. Siepraw.** Gospodarstwo agroturystyczne Kiszka Józefa, 32-406 Zakliczyn, Czechówka 10, tel. (012) 274 65 91. **Wiśniowa-gmina.** GALICYJSKIE GOSPODARSTWA GOŚCINNE. Hodurek Danuta 32-412 Glichów 508 tel. 271 45 08. Irzyk Helena 32-412 Wiśniowa 120 tel. 271 42 16. Twardosz-Lenart Halina 32-412 Wiśniowa 464, tel. 271 42 18. Rokosz Anna, 32-412 Wiśniowa 279, tel. 271 44 15. Twardosz Grażyna 32-412 Wiśniowa 483. Twardosz Zofia 32-412 Wiśniowa 204 tel. 271 42 17. Czerwińska Ewa, 32-412 Glichów 11, tel. 271 45 07. Leszczyńska Zofia 32-412 Wiśniowa, Węglówka 39, tel. 271 40 95. Leśniak Maria 32-412 Wiśniowa, Glichów 24, tel. 271 43 90. Leśniak Janina 32-412 Wiśniowa, Glichów 12, tel. 271 43 87.

Organizacje pozarządowe działających na obszarze objętym ZSRW.

W powiecie myślenickim na terenie gmin objętych analizą funkcjonują dwie organizacje o charakterze samorządu gospodarczego. Są to: Zrzeszenie Kupieckie Przyszłość oraz Izba Gospodarcza Dorzecza Raby. Poza tym działa jedno stowarzyszenie w obszarze turystyki - Stowarzyszenie „Przyjaciół Ziemi Sieprawskiej”, jedno w zakresie rozwoju gospodarczego- Stowarzyszenie „Raciechowice 2005” oraz jedno zajmujące się szeroko pojętą promocją gminy Stowarzyszenie „Rozwoju Kultury, Sportu i Informacji Lokalnej "NEDAN".

Innymi organizacjami mocno włączonymi w życie społeczności LGD są OSP „Koła Gospodyń Wiejskich. Z danych liczbowych wynika iż jest ich ponad 70 na obszarze LGD.

Zrzeszenie Kupieckie Przyszłość

Celem, dla którego powołano Zrzeszenie było uporządkowanie placu targowego i wybudowanie nowych pawilonów handlowych w centrum Dobczyc z jednoczesnym wydzierżawieniem terenu od władz miasta na okres ok. 40 lat.

W dniu 31 grudnia 1997 roku została podpisana umowa dzierżawy nieruchomości i łącznej powierzchni 1000 m². Otwarcie Centrum Handlowego Zrzeszenia Kupieckiego "Przyszłość" dokonane zostało 16 października 1999 roku. Zrzeszenie Kupieckie "Przyszłość" działa nie tylko w zakresie rozwoju lokalnego handlu, ale także angażuje się w akcje społeczne takie jak: pomoc, w tym własny transport dla poszkodowanych przez powódź w 1997 roku mieszkańców Uszwi, organizacja warsztatów naukowych dla studentów Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej, opracowywujących urbanistyczną i architektoniczną koncepcję tego miejsca, sponsoring festiwalu szachowego im. Dominika czy dofinansowanie wyposażenia szkoły w Dobczycach.

Izba Gospodarcza Dorzecza Raby

Izba Gospodarcza Dorzecza Raby powstała w kwietniu 2003 roku zrzeszając 152 podmioty gospodarcze dorzecza Raby. Obecnie liczba członków organizacji wynosi ok. 200 podmiotów z terenu powiatów myślenickiego, krakowskiego i wielickiego, w tym około 110 z gminy Dobczyce, zatrudniających w sumie blisko 4 tys. osób. Izba Gospodarcza zajmuje się

reprezentacją interesów przedsiębiorców, promocją inicjatyw gospodarczych, współtworzeniem i realizacją regionalnej polityki gospodarczej, prowadzeniem baz danych firm zrzeszonych. Przekazywaniu informacji ma służyć periodyk o tematyce społeczno-gospodarczej. Jego zwiastunem było specjalne wydanie przeglądu gospodarczego dorzecza Raby pod tytułem "Na plus". W tym momencie ta publikacja przekształciła się w kolorowy magazyn informujący o życiu gospodarczym na terenie powiatu myślenickiego.

Oprócz tych dwóch organizacji działa kilkanaście mniejszych, które charakteryzuje różny zarówno profil działalności jak i stan aktywności. Zestawienie tych organizacji przedstawiono w tabelce.

Wykaz stowarzyszeń działających na terenie LGD

Lp.	Nazwa Stowarzyszenia	Siedziba /adres/
1	Stowarzyszenie Rozwoju Kultury, Sportu i Informacji Lokalnej „Nedan” w Pcimiu	Pcim 1106
2	Niezależny Uniwersytet Ludowy w Gruszowie	Gruszów /Szkoła Podstawowa/ gm. Raciechowice
3	Stowarzyszenie „Raciechowice 2005”	Raciechowice 140 /Urząd Gminy/
4	Wspólnota Kupiecka „Dobek”	Dobczyce, ul. Piastowska 21
5	Stowarzyszenie Misjonarzy Świeckich „Inkulturacyja”	Stadniki 24 gm. Dobczyce
6	Zrzeszenie Kupieckie „Przyszłość”	Dobczyce – Rynek 20
7	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze /PTTK/Oddz. Dobczyce	Dobczyce, ul. Podgórska 1
8	Stowarzyszenie Budowy Szkoły w Dobczycach	Dobczyce, ul. Parkowa 4
9	Klub Miłośników Ziemi Dobczyckiej	Dobczyce, ul. Podgórska 1
10	Osiedlowa Wspólnota Garażowa „Łązek”	Dobczyce oś. Jagiellońska 10/9
11	Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Nadzieja”	Stróża /Centrum Usług Socjalnych/ gm. Pcim
12	Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Sieprawskiej	Siepraw 1
13	Stowarzyszenie Przyjaciół Miast Partnerskich Versmold - Dobczyce	Dobczyce, ul. Szkolna 20a
14	Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Dobczyce	Dobczyce, ul. Łanowa 20
15	Stowarzyszenie Eksploatacji i Rozbudowy Wodociągu „Kamiennik”	Lipnik 33 gm. Wiśniowa
16	Stowarzyszenie na rzecz Budowy Gimnazjum Publicznego Nr 1 w Pcimiu	Pcim 563
17	Stowarzyszenie „Mała Ojczyzna”	Krzesławice 146, gm. Raciechowice
18	Stowarzyszenie Integracji Rozwoju i Promocji wsi Czasław	Czasław 105, gm. Raciechowice
19	Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły w Zegartowicach	Zegartowice /Szkoła Podstawowa/
20	Polskie Forum Ludowo-Chrześcijańskie „Ojcowizna”	Mierzeń 58, gm. Raciechowice

21	Izba Gospodarcza Dorzecza Raby	Dobczyce, ul. Podgórska 1
22	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Ispina”	Dobczyce, ul. Szkolna 1

Poniżej przedstawiono zakres działania niektórych z organizacji.

Stowarzyszenia Przyjaciół Ziemi Sieprawskiej

Stowarzyszenia Przyjaciół Ziemi Sieprawskiej zostało założone w 1999 r. a do jego statutowych celów należą:

1. promocja Ziemi Sieprawskiej,
2. utrwalanie historii lokalnej oraz opieka nad zabytkami i innymi śladami przeszłości,
3. integracja społeczna, kulturalna mieszkańców wszystkich miejscowości związanych z Ziemią Sieprawską,
4. poprawa bytu życia mieszkańców,
5. rekreacje i rehabilitacje osób niepełnosprawnych szczególnie dzieci i młodzieży,
6. wspieranie organizacyjne i rzeczowe osób fizycznych i jednostek organizacyjnych, które podejmują cele wymienione w punktach 1-5.

Działalność Stowarzyszenia skupia się wokół organizowania wystaw oraz spotkań integracyjnych dla ludzi niepełnosprawnych, wydaje również biuletyn informacyjny – gazetkę gminną „Z Czterech Stron Gminy”, która ukazuje się cztery razy w roku. Zawiera ona m.in. informacje z życia kulturalnego, sportowego, szkolnego, a także informacje o aktualnych pracach inwestycyjnych prowadzonych przez Gminę Siepraw. Stowarzyszenie dokonało także inwentaryzacji zdjęciowej kapliczek i przydrożnych figur, które znajdują się na terenie gminy Siepraw.

Stowarzyszenie Rozwoju Kultury, Sportu i Informacji Lokalnej "NEDAN"

Stowarzyszenie Rozwoju Kultury, Sportu i Informacji Lokalnej "NEDAN" z siedzibą w Pcimiu powstało w 1992 r. Nazwa Stowarzyszenia pochodzi od Nedana - dworzanina Kazimierza Wielkiego, historycznego założyciela Pcimia. Głównymi celami Stowarzyszenia są: szeroko rozumiana promocja Pcimia i Gminy Pcim oraz rozwijanie kultury i sportu. W latach 1993-99 Stowarzyszenie wydawało lokalny miesięcznik "W Dolinie Raby", którego łącznie ukazało się 69 numerów. W sezonie letnim w latach 1996-99 ukazywały się informatory turystyczne - numery specjalne "W Dolinie Raby", będące pierwszymi wydawnictwami promującymi walory turystyczne gminy.

Stowarzyszenie Raciechowice 2005

Stowarzyszenie Raciechowice 2005 zostało założone w 1996 roku. W skład stowarzyszenia wchodzi 20 osób. Pomysł zawiązania stowarzyszenia powstał podczas sesji strategicznej zorganizowanej w 1995r dla opracowania strategii rozwoju Gminy Raciechowice.

W 1997 r. Stowarzyszenie Raciechowice 2005 wystąpiło do Ministerstwa Pracy z wnioskiem do programu „Tor 10” o dofinansowanie projektu „Kuchenne Centrum Przedsiębiorczości”, tj. inkubator przedsiębiorczości. Stowarzyszenie na projekt otrzymało dotację w wysokości 800 tys. zł, co pozwoliło sfinansować remont siedziby inkubatora tj. byłego budynku Szkoły Podstawowej w miejscowości Kawec oraz zakupić samochód do przewozu 9 osób. Samochód został podnajęty dla Urzędu Gminy Raciechowice.

W inkubatorze przedsiębiorczości funkcjonują obecnie trzy podmioty:

- Szwalnia (zatrudnia ok.40 osób),
- Grupa Producentka „Grodzisko”, która skupia 11 sadoowników jabłek,
- Punkt apteczny.

Stowarzyszenie w swojej działalności odnotowało między innymi dwa cykle szkoleniowe dla przedsiębiorców, których tematyka obejmowała m.in. BHP oraz możliwość pozyskiwania środków, nauka pisania wniosków grantowych. Stowarzyszenie wydało również foldery promujące Gminę Raciechowice.

II.2.2.2 Infrastruktura techniczna

Dostępność komunikacyjna i sieć drogowa Obszaru.

Infrastruktura drogowa jest rozwinięta w stopniu wystarczającym, przy czym ponad 50% dróg wymaga modernizacji lub wykonania zabiegów utrzymaniowych.

System komunikacyjny na terenie obszaru jest stosunkowo dobrze rozwinięty. Przez teren LGD wprawdzie nie przebiega żadna droga krajowa, ale znajduje się ona w niewielkiej odległości kilku km, biegnąc lewą stroną LGD.

Jest to droga krajowa nr 7 (E 77), relacji *Gdańsk – Elbląg – Ostróda – Olsztynek – Płońsk – Warszawa – Janki – Grójec – Radom – Kielce – Kraków – Rabka – Chyżne – granica państwa*, przebiegająca przez teren Powiatu Myślenickiego na kierunku północ-południe.

Przez analizowany teren Powiatu Myślenickiego przebiegają również fragmenty następujących odcinków dróg krajowych i wojewódzkich:

DK 52 – relacji *Bielsko Biala – Kęty – Wadowice – Głogoczów*;

DK 28 – relacji *Zator – Wadowice – Rabka – Limanowa – Nowy Sącz – Gorlice-Jasło – Krosno – Sanok – Kuźmina – Bircza – Przemyśl – Medyka – granica państwa*;

DW 955 – droga zbiorcza, relacji *Sułkowice-Jawornik*, 8,5 km, w całości na obszarze Powiatu

DW 956 – droga zbiorcza, relacji *Biertowice -Sułkowice-Zembrzyce*;

DW 964 – droga główna, relacji *Kasina Wlk.-Dobczyce-Wieliczka-Niepołomice-Ispina-Zielona-Sczurowa-Biskupice Radłowskie*;

DW 967 – droga główna, relacji *Myślenice – Dobczyce – Łapczyca*;

DW 968 – droga główna, relacji *Lubień-Mszana Dln. - Kamienica - Zabrzeż*;

Sieć drogową uzupełniają drogi powiatowe i drogi gminne o łącznej długości 709,7 km (w tym 649,4 km o twardej nawierzchni, stan na 31.12.2001). Daje to wskaźnik 105,5 km/100 km² powierzchni, przy średniej dla całego województwa małopolskiego 169,4 km².

Siecią dróg publicznych w powiecie administrują:

Gminy (drogi gminne o łącznej długości 387 km);

Zarząd Dróg Powiatowych (drogi Powiatowe o łącznej długości 322,7 km);

Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie (DW 955, 956, 964, 967, 968);

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oddział w Krakowie (DK 7, DK 28, DK 52);

Najbardziej obciążona ruchem jest droga nr 7 na odcinku *Myślenice-Lubień*. Mankamentem sieci drogowej jest brak obwodnic, jak również małe przekroje jezdni.

Komunikacja publiczna, której centrum w obrębie Powiatu stanowi miasto Myślenice, a którą uzupełniają połączenia pomiędzy miejscowościami spoza Powiatu, oparta jest głównie o ruch drogowy. Powiat Myślenicki posiada połączenie autobusowe dalekobieżne z całym krajem.

W powiecie praktycznie nie funkcjonuje zbiorowa komunikacja publiczna.

Gminy objęte realizacją projektu są dogodnie położone pod względem komunikacyjnym.

Odległości drogowe z powiatu myślenickiego do Krakowa wynoszą około 30-40 km.

Natomiast z Krakowa do ważniejszych ośrodków administracyjnych i miejskich Polski

wynoszą średnio: do Katowic – ok.80 km, do Kielc – ok.130 km, do Opola- ok.180 km, do Wrocławia – ok.280 km, do Warszawy ok. 290km. Tak więc analizowany obszar usytuowany jest bardzo korzystnie, mając w niedalekim sąsiedztwie dwa duże, główne dla południowej Polski, ośrodki miejskie.

Komunikacja

Autobusowa. Dobczyce. Autobusy FB. **Mikrobusowa. Dobczyce.** Dar Bus. O’key Bus. Tespol Bus FB Bus. Mini BUS. **Pcim.** Andrzej i Stanisław Pietrzak, Stróża, tel. kom. 502 348 772. **Wiśniowa.** Firma Przewozowa “FB” – 32-412 Wiśniowa 469. **Pomoc Drogowa.** Brzączowice. Gajek Jan, Brzączowice 232, Dobczyce. Kabaja Andrzej, ul. Szkolna 9a, tel. 271-19-96, Kazimierz Bieniek ul. Piastowska 39, tel. 271-21-00. Stojowice. Widomski Jerzy, Stojowice 133, tel. 271-23-15. Krzyszkowice. **Pcim.** Andrzej Chmiel, Marek Dziadkowiec s.c. Pcim 800, tel. 274 82 17, 274 83 81 tel. kom. (0 603) 674 831..

Stacje benzynowe” - Raciechowice. Stacja Paliw – 7.00-17.00 w sezonie letnim-7.00-20.00, Frejek Mieczysław ,tel. 271 55 05, sklep spoż., akcesoria, kk. Siepraw Stacja benzynowa – Przedsiębiorstwo KIM Michał Poznański Czechówka 3, tel. 274 63 35. Druga stacja benzynowa w Sieprawiu Matoga Bogdan uruchomiona pod koniec 2005 roku. **Wiśniowa.** PPH „Petrochemia” – czynna codziennie od 7.00 – 18.00. tel. 271 40 21.

TAXI. Dobczyce. Postój, ul. Wąska, tel.271-19-63. **Pcim** – taxi na telefon: Dziadkowiec Marek tel. (012) 274 83 81, kom. 601 866 314. Jan Pandyra tel. (012) 274 41 73, kom. 606 907 789

Gospodarka wodno-ściekowa i gospodarka odpadami

Stan infrastruktury na obszarze LGD w poszczególnych gminach przedstawiono w tabeli poniżej.

Tab. Infrastruktura techniczna gmin LGD - na podstawie PGO 2004

Gmina	Zaopatrzenie w wodę		Odprowadzenie ścieków	Zbiórka odpadów
	Indywidualne	Wodociąg		
Dobczyce	Własne przydomowe studnie - 10% gospodarstw	90% gospodarstw	40% sieć kanalizacyjna, 60% indywidualne zbiorniki bezodpływowe	Pojemniki 110 i 1100 l worki, selekcja odpadów, wywóz odpadów na składowisko w Dobczycach
Siepraw	35% inne źródła zaopatrzenia w wodę	65% gospodarstw	17% sieć kanalizacyjna, 83% indywidualne zbiorniki bezodpływowe	Pojemniki 110 l, wywóz odpadów na składowisko na terenie powiatu

Gmina	Zaopatrzenie w wodę		Odprowadzenie ścieków	Zbiórka odpadów
	Indywidualne	Wodociąg		
Pcim	Własne przydomowe studnie - 77% gospodarstw	23% gospodarstw	12% sieć kanalizacyjna, 88% indywidualne zbiorniki bezodpływowe	Pojemniki, worki, wywóz odpadów na składowisko poza teren Powiatu
Raciechowice	Własne przydomowe studnie - 38% gospodarstw	62% gospodarstw	17% sieć kanalizacyjna, 83% indywidualne zbiorniki bezodpływowe	Pojemniki, worki, selekcja odpadów, wywóz odpadów na składowisko w Myślenicach
Wiśniowa	Własne przydomowe studnie - 58% gospodarstw	42% gospodarstw	14% sieć kanalizacyjna, 86% indywidualne zbiorniki bezodpływowe	Pojemniki 1100 l, 110 l, worki, selekcja odpadów, wywóz odpadów na składowisko w Myślenicach oraz poza teren powiatu

Czynna sieć kanalizacyjna rozwinięta jest bardzo słabo obejmując swoim zasięgiem niespełna 20% mieszkańców pięciu gmin projektu. Stanowi to niezwykle istotny element działający na niekorzyść potencjału gospodarczego gmin, obniżający znacznie jakość oferty kierowanej przez gminy do przedsiębiorców. Najlepiej sytuacja wygląda w Dobczycach, gdzie dostęp do kanalizacji posiada ponad 40 % mieszkańców, najgorzej natomiast kształtuje się ona w Pcimiu gdzie oscyluje w granicach 12%. Obraz sytuacji może nieco poprawić fakt, iż na przestrzeni lat 2000-2004 długość sieci kanalizacyjnej w powiecie myślenickim wzrosła o blisko 125%, co świadczy o pozytywny kierunku zmian w tym zakresie.

Lepiej kształtuje się sytuacja w przypadku sieci wodociągowej. Według danych GUS z roku 2004r. dostęp do bieżącej wody miało ponad 50% mieszkańców obszaru pięciu gmin sąsiedztwa jeziora dobczyckiego, co jednak jeszcze stanowi wskaźnik niższy od powiatowego, który wynosi 56%. Również i w tym przypadku odnotowywany jest wzrost długości sieci, kształtuje się on jednak na poziomie znacznie niższym niż było to w przypadku sieci kanalizacyjnej – na poziomie 12%. Najlepiej sytuacja wygląda w gminie Dobczyce (90 %), natomiast najgorzej w gminie Pcim (23%).

Na obszarze LGD należącym do Powiatu Myślenickiego obowiązuje Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami, który jest jednym z elementów dokumentu pn. „Program ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla Powiatu Myślenickiego”. W Planie sformułowano cele do osiągnięcia w zakresie gospodarki odpadami na terenie Powiatu w okresie do 2014 roku spójne z celami strategicznymi i szczegółowymi, określonymi w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla województwa małopolskiego (w skrócie: WPGO) oraz Krajowym Planie Gospodarki Odpadami (w skrócie: KPGO). W dokumencie

wyspecyfikowano zadania realizujące założone cele szczegółowe na lata 2004-2007, działania dla realizacji celów szczegółowych, określone na lata 2008-2011.

Aktualnie na terenie Powiatu Myślenickiego, jak i również terenie LGD nie funkcjonuje wspólny dla wszystkich gmin system gospodarki odpadami komunalnymi. Uchwały rad poszczególnych gmin w sprawie szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku w gminie regulują sposób prowadzenia gospodarki odpadami na terenie miast/gmin. Zbiórka odpadów w powiecie jest dość zaawansowana (83,6% udziału odpadów zebranych w stosunku do wytwarzanych).

Obecnie, gospodarka odpadami komunalnymi na terenie LGD „Turystyczna Podkova” polega na odbiorze przez specjalistyczne firmy wywozowe odpadów komunalnych niesegregowanych (zmieszanych) i selekcionowanych. We wszystkich gminach LGD prowadzi się selekcję odpadów (prawie 17% odpadów komunalnych jest zbieranych selektywnie).

Na terenie LGD znajduje się składowisko odpadów komunalnych w Skrzynce, gmina Dobczyce. Jest ono zlokalizowane w naturalnym wąwozie ok. 4 km od Dobczyc i 1 km od rz. Raby, otoczone terenami zieleni i lasami. Właścicielem składowiska i zarządzającym (obecnie) jest Miasto i Gmina Dobczyce. Pozostałe gminy LGD korzystają ze składowiska odpadów w Sułkowicach oraz Myślenicach - Borzęcinie.

Według autorów opracowanego w 2004 r. Programu Gospodarki Odpadami do zasadniczych nieprawidłowości w gospodarce odpadami komunalnymi zaliczyć należy:

- objęcie zbiórką odpadów komunalnych części mieszkańców Powiatu;
- brak systemu zbierania i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, co sprawia, że na składowiska komunalne trafiają m.in. baterie, przeterminowane leki, odpady zawierające rozpuszczalniki, świetlówki, oleje odpadowe, itp.;
- brak systemu zbierania padliny, która w większości przypadków jest bezpośrednio zakopywana w ziemi;
- brak ewidencji odpadów weterynaryjnych i ich zbiórki;
- brak pełnej inwentaryzacji ilości i miejsc występowania wyrobów azbestowocementowych oraz planu usuwania tych wyrobów i gospodarki odpadami zawierającymi azbest;
- brak ewidencji i zezwoleń na wytwarzanie odpadów w dużej części małych podmiotów gospodarczych;
- brak prawidłowej gospodarki odpadami w wielu małych firmach generujących odpady, w tym niebezpieczne;
- brak zbiórki odpadów wielkogabarytowych, elektrycznych i elektronicznych, zawierających azbest.

Zaopatrzenie w energię, gaz, sieć telefoniczna, Internet

Zaopatrzenie w energię elektryczną mieszkańców LGD uznawane jest za wystarczające, natomiast słaby jest poziom zgazyfikowania wchodzących w skład gmin – gmina Raciechowice jest prawie całkowicie pozbawiona cieczi gazowej, stosunkowo najlepiej pod tym względem wypada z kolei gmina Dobczyce i Siepraw. Sytuacja w zakresie dostępu do sieci telefonicznej i internetowej pozostaje z powodu braku danych nieo określona (ostatnie dane statystyczne pochodzą z roku 1998r. i są już z pewnością znacznie zdezaktualizowane), jednakże przy obecnym różnicowaniu ofert operatorów usług telekomunikacyjnych dostęp do sieci telefonicznej jest zdecydowanie ułatwiony i można założyć iż posiada go blisko 100% mieszkańców. Warto również zaznaczyć, iż generalnie możliwość korzystania z Internetu posiadają wszystkie gospodarstwa domowe wyposażone w sieć telefoniczną,

a na obecnym etapie rozwoju technicznych możliwości bezprzewodowego podłączenia do sieci, dostęp do niego jest praktycznie niczym nie ograniczony.

II.3. Uzasadnienie spójności obszaru ZSROW

Obszar objęty działaniem LGD „Turystyczna Podkowa” jest spójny pod względem geograficznym, przyrodniczo-krajobrazowym, gospodarczym, administracyjnym, kulturowo-historycznym oraz społeczno-politycznym. Do tego obszaru „pasuje” również obszar gminy Myślenice, który początkowo był ujęty w projekcie, ale ze względu na wprowadzony warunek gęstości zaludnienia poniżej 150 osób/km², nie mógł być uwzględniony w obecnym okresie programowania w latach 2004-2006. W miejsce Gminy Myślenice do projektu przystąpiła Gmina Raciechowice – grudzień 2005r.

Spójność geograficzna

Obszar LGD jest spójny pod względem geograficznym. Gminy stykają się ze sobą tworząc jeden ciąg obszaru o charakterystycznym kształcie podkowy (stąd nazwa LGD – Turystyczna Podkowa) wokół najważniejszego obiektu wodnego – Zbiornika Dobczyckiego (w trakcie określenia nazwy LGD, ujęcie nazwy zbiornika w nazwie LGD było przedmiotem długiej dyskusji). Pod względem geograficznym jest to pogranicze dwóch krain: Pogórza Wielickiego (gmina Siepraw i póln. część gminy Dobczyce) i Beskidu, dzielącego się na: Beskid Wyspowy (pozostała część gminy Dobczyce, gmina Raciechowice, część gminy Wiśniowa) oraz Beskid Średni, zwany Makowskim (większa część gminy Wiśniowa i gmina Pcim). Obszar ten w sposób naturalny łączy dolina rzeki Raby, która już w czasach prehistorycznych, jak i w okresie piastowskim, była atrakcyjnym terenem rozwoju osadnictwa - naturalną drogą w Puszczy Karpackiej w początkowym okresie osadnictwa sięgającego I tys. p.n.e.), przy trakcie węgierskim z Krakowa przez Wieliczkę, Dobczyce, Myślenice, Obidową i Jabłonkę do Twardoszyna (na Węgrzech).

Spójność przyrodniczo-krajobrazowa

Charakterystyczną cechą wspólną krajobrazu obszaru LGD jest pofałdowana rzeźba terenu, z uprawami polowymi na łagodnych stokach i w dolinach oraz łąkami i pastwiskami na stokach bardziej stromych i schodzących w doliny, szczególnie wzdłuż cieków wodnych. Wszystkie gminy obszaru mają podobne uwarunkowania przyrodnicze - są w znacznym stopniu porośnięte lasami, a bogata szata roślinna obejmuje górne partie wszystkich grzbietów górskich. Na całym obszarze nie ma szczególnym form ochrony przyrody poza licznymi pomnikami przyrody.

Spójność administracyjna

Spójność administracyjna nie jest wymagana w Programie Leader+, niemniej warto podkreślić, że wszystkie gminy należą do jednego powiatu – myślenickiego i te więzi administracyjne mają swoje uwarunkowania historyczne. Od średniowiecza do 1772 roku, obszar LGD należał do powiatu szczyrzyckiego, w latach 1772-1782 do cyrkułu wielickiego i od roku 1929, z przerwami do chwili obecnej, do powiat myślenickiego.

Spójność gospodarcza

Ze względu na pofałdowany kształt terenu i przeważającą całym obszarze nie najwyższą jakość gleb (głównie czwartej klasy oraz trzeciej i piątej) - tym samym niekorzystne warunki gospodarowania na większości obszaru LGD dla rolnictwa, cały obszar ma podobną charakterystykę gospodarczą – mało intensywne rolnictwo z turystyką i drobną działalnością gospodarczą. Wiele osób, mieszkających na obszarze LGD, znajduje też zatrudnienie i źródło dochodów w pobliskim Krakowie.

Na całym obszarze największych szans na rozwój upatruje się w rozwoju tej samej branży gospodarki - turystyki. Jest to być może najważniejszy element spójności obszaru działania LGD, znajdujący swój wyraz także w jej nazwie - „Turystyczna Podkowa”.

Spójność kulturowo-historyczna

Uwarunkowania kulturowo-historyczne obszaru LGD kształtowane są przez bliskość dużego ośrodka miejskiego, jakim jest Kraków, a także mniejsze miasta – Dobczyce i Myślenice. To powodowało w przeszłości i powoduje obecnie migrację ludności wiejskiej do miast, po pracę, po naukę rzemiosła i naukę, dawniej na Akademii Krakowskiej, a obecnie na licznych uczelniach wyższych Krakowa.

Wzgórza LGD, na całym jego obszarze, pokrywały niegdyś liczne grodziska, stąd rozważano także ujęcie tego faktu w nazwie LGD – jedna z mającej duże poparcie propozycji brzmiała „Grodziska wokół Zalewu”.

Obszar w jednakowym stopniu przeżywał okres rozwoju XIV-XVI w., zastój gospodarczy od połowy XVII w., nędzę galicyjską w XIX w., obciążenia feudalne i uwłaszczenie 1848 r., emigrację zarobkową, rozwój cywilizacyjny w dobie autonomii Galicji i Niepodległej Rzeczypospolitej. Charakteryzuje go wspólnota losów - najazdy obcych wojsk, zniszczenia wojenne, klęski żywiołowe, czyn zbrojny w okresie II wojny światowej.

Spójność społeczno-polityczna

Ludność obszaru jest praktycznie jednorodna ze względu na pochodzenie narodowościowe, wyznania w przeważającej większości rzymsko-katolickiego. W wyborach do Parlamentu i władz samorządowych najczęściej głosów otrzymują tradycyjnie partie prawicowe.

III. Aktualnie wdrażane inicjatywy/projekty na obszarze ZSROW

Na obszarze LGD „Turystyczna Podkowa” zrealizowanych zostało w ostatnich latach i realizowanych jest obecnie wiele, różnego rodzaju projektów, w tym projekty finansowane ze środków Unii Europejskiej, głównie ze środków przedakcesyjnych – Programów SAPARD i PHARE. Projekty te wskazują na główne kierunki działania na obszarze tych gmin, choć należy zastrzec, że nie zawsze realizowane projekty to te, które społeczności chciałyby realizować przede wszystkim, ale te, na które udało się wnioskodawcom pozyskać środki. Niemniej jednak widać, że wiele projektów jest zgodnym z celami, jakie postawiono sobie w Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich, a zaproponowane w niej projekty są komplementarne do przedstawionych poniżej. Szczególnie widać, że najwięcej projektów dotyczy rozwoju turystyki i rekreacji. Wiele jest projektów dotyczących rozwoju

infrastruktury drogowej i gospodarki wodno-ściekowej, które ze względu na charakter programu – nie będą mogły być realizowane z Programu Leader+.

Projekty związane z rozwojem turystyki i rekreacji

- 1) Źródło finansowania: SAPARD (2004)
Działanie 4. Różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich
Schemat 4.3. Publiczna infrastruktura turystyczna na obszarach wiejskich.
Tytuł: „Budowa gminnego kempingu w Pcimiu – Lipinach, jako atrakcyjnego ośrodka dla turystów przybywających do Beskidu Makowskiego”.
Kwota całkowita: 229 272,90 zł , Kwota dofinansowania: 93 964,30 zł
Opis: Gruntowana modernizacja gminnego kempingu w Pcimiu, w pobliżu rzeki Raby polegająca na odbudowanie części socjalno-gastronomicznej, ogrodzenie terenu i montażu 3 domków kempingowych.
Przygotowanie projektu: firma konsultingowa i UG Pcim
- 2) Źródło finansowania: Program Współpracy Przygranicznej PHARE CBC 2003 Polska – Słowacja (2005 r.)
Tytuł: „Rewitalizacja kompleksu sportowo – rekreacyjnego w celu pogłębienia współpracy przygranicznej pomiędzy Gminą Pcim a Gminą Breza na Słowacji”.
Kwota całkowita: 314 046 Euro, Kwota dofinansowania: 223 256 Euro
Opis: budowa kompleksu rekreacyjno-sportowego w Pcimiu, tj.: boiska do piłki nożnej wraz z trybunami, budynku klubu sportowego, placu zabaw oraz parkingów i ciągów pieszych.
Przygotowanie projektu: firma konsultingowa i UG Pcim
- 3) Źródła finansowania - budżet Gminy, dofinansowanie ze środków SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006”
działanie 2.3 Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego.
Numer projektu – SW.IV.0724/5-55/05 Numer umowy – VIII/498/SW/2486/05
Tytuł projektu – Budowa parkingu wraz z punktem informacji turystycznej w Sieprawiu
Opis projektu – Parking budowany jest przy Sanktuarium Bł. A. Salawy i przy zabytkowym kościele św. Michała Archaniola w Sieprawiu. Zakres rzeczowy obejmuje: nawierzchnie z kostki z brukowej o łącznej powierzchni 1587,0 m² oraz wybudowanie budynku o powierzchni 20,68 m², który będzie stanowił punkt informacji turystycznej.
Kwota projektu – 415 359,00 PLN, Kwota dofinansowania ze środków SPO ROL - 268 267,00 PLN
- 4) Źródło finansowania: SAPARD
Tytuł projektu: „Utworzenie Gminnego Centrum Informacji Turystycznej w Wiśniowej”
Umowa z dnia: 30.06.2004
Numer umowy: 21052/743-060037/03
Koszt całkowity projektu: 216 728,92 zł, Kwota dofinansowana: 95 040,96 zł
W 2004 r. przeprowadzono remont Gminnego Ośrodka Kultury, polegający na wymianie pokrycia dachowego, okien i drzwi, wymianie posadzek na piętrze, w pomieszczeniach orkiestry i Stowarzyszenia Paralotniarzy Beskidu Wyspowego oraz dociepleniu stropu i wykonaniu elewacji. Wokół budynku GOK-u wykonano także nawierzchnie z kostki betonowej. W związku z tym, że w budynku GOK-u, w którym mieści się także

biblioteka uruchomiono Gminne Centrum Informacji Turystycznej, zakupiono materiały promocyjne w postaci tablic informacyjnych, folderów i widokówek.

- 5) Źródła finansowania- Program SAPARD - 22754/743-060018/03, Wartość całkowita 54.500 zł, kwota dofinansowania 27.250 zł
Tytuł projektu- Promocja walorów turystycznych Gminy Dobczyce .
Wytyczenie w Dobczycach ścieżki spacerowo – edukacyjnej po historycznym mieście, publikacja materiałów promocyjnych, wykonanie tablic informacyjnych tworzących system gminnej informacji turystycznej.
Złożono wniosek w 2003 zakończono inwestycje w 2004
- 6) Źródła finansowania -Program SAPARD - 21017/743-060068/04, Wartość całkowita 131.934 zł, kwota dofinansowania 54.071 zł
Tytuł projektu- Modernizacja Ośrodka Sportu i Rekreacji
Modernizacja 5 domków kempingowych (budowa łazienek), remont łaźni, kortu tenisowego i rozbudowa placu zabaw.
Złożono wniosek w 2004 zakończono inwestycje w 2005
- 7) Źródła finansowania- Działanie: Odnowa Wsi i zachowanie dziedzictwa kulturowego.
Wartość projektu 685 723 zł; kwota dofinansowania 449 654 zł
Tytuł: „Budowa infrastruktury turystycznej w miejscowościach Kornatka i Stadniki”,
Zgłoszony w 2005 okres realizacji 2006;
Celem projektu jest wzmocnienie potencjału turystycznego miejscowości przez podniesienie atrakcyjności wizualnej i funkcjonalnej centrów Kornatki i Stadnik. Miejscowości zostaną uatrakcyjnione dzięki wzbogaceniu ich w elementy małej infrastruktury oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej. Projekt obejmuje budowę parkingów, oznakowanie ścieżki spacerowej, dojść do szlaków pieszych i rowerowych, budowę drewnianych altan z ławkami i stołami. Tak przygotowane centra wsi mają się stać funkcjonalnym i przestrzennym kręgosłupem dla budowania przez mieszkańców systemu usług.
- 8) Źródło finansowania - Inicjatywa Wspólnotowej INTERREG III C Południe RFO SMART
Zgłoszony w 2005 realizowany w 2006.
Podprojekt-"Zainicjowanie nowych kierunków rozwoju gospodarczego gmin leżących nad Zbiornikiem Dobczyckim przez rozszerzenie jego funkcji o eko-turystykę"
stanowiący część projektu "New environmental touristical strategy for rural sustainable tourism" realizowanego wspólnie z Fuendetodos gminą hiszpańską z Aragoni i Grosspönsna gminą niemiecką z Saksonii w ramach Programu SMART Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIC Południe.
Podprojekt zgłoszony przez UG Dobczyce polega na rzetelnym i racjonalnym określeniu obszaru i warunków działań, których celem jest doprowadzenie do akceptowanego przez instytucje wykorzystania zbiornika wody pitnej w Dobczycach do rekreacji o charakterze eko-turystyki. Zostaną wykonane analizy i ekspertyzy określające obecny stan zbiornika i jego otoczenia, diagnozę zagrożeń i ich skali oraz uwarunkowań formalno-prawnych. W oparciu o te opracowania wykonany zostanie projekt ścieżki edukacyjno – rekreacyjnej łączącej punkty obserwacji przyrody, a także wyposażenie ścieżki i tych punktów w elementy małej architektury, w tym wieże lub platformy widokowe. Prace analityczne i

konceptyjne znajdują swoje oparcie w wyjazdach studyjnych i poznaniu podobnej problematyki w regionie partnerskim oraz poznaniu dobrych praktyk z tego zakresu. Na realizację tych zadań przewidziano budżet 47 000 Euro, a dofinansowanie ze środków UE wyniesie 32 250 Euro co stanowi 75% kosztów.

Projekty związane z infrastrukturą drogową

- 1) Źródła finansowania - budżet Gminy, dofinansowanie ze środków SAPARD
Numer projektu - 734-060175/03 Numer umowy – 17653/734-060175/03
Tytuł projektu – Budowa chodnika i modernizacja nawierzchni oraz odwodnienie drogi gminnej Zakliczyn - Brzączowice
Opis projektu - Inwestycja zrealizowana została w okresie od czerwca 2004r do września 2004r. W ramach tej inwestycji wybudowano chodnik długości 500 mb, odwodniono drogę na długości 2400 mb, położono nową nawierzchnię asfaltową na długości 2400 mb.
Kwota projektu - 784 973, 88 PLN, Kwota dofinansowania ze środków SAPARD - 392 486, 94 PLN.
- 2) Źródła finansowania - budżet Gminy, dofinansowanie ze środków Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego
Numer projektu - VI/35/SW/04 Numer umowy – VI/35/SW/04
Tytuł projektu – Modernizacja drogi gminnej, dojazdowej do pól w Sieprawiu – przysiółek Kotoń – Brzeg.
Opis projektu – Z dofinansowania w ramach FOGR Gmina korzysta od 1997r. Okres realizacji z ostatniego roku projektu trwał od lipca 2004r. do września 2004r. W ramach projektu wykonano utwardzenie drogi gruntowej żużlem na długości 411 mb , szerokości 3 m oraz wyrównano pobocze.
Kwota projektu – 21 136, 66 PLN, Kwota dofinansowania ze środków FOGR - 10 000,00 PLN
Gmina uzyskuje co roku środki z tego funduszu w takiej samej wysokości od 2001 roku. Również w 2006 roku Gmina wystąpiła o przyznanie środków na remont drogi rolniczej.
- 3) Źródła finansowania - budżet Gminy, budżet państwa, dofinansowanie ze środków Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego Numer projektu – Z/2.12/III/382/05
Tytuł projektu – Modernizacja drogi gminnej Siepraw p. Wieś – Siepraw p. Grabie
Opis projektu – W ramach projektu zmodernizowana zostanie droga gminna o łącznej długości 2 431,00 mb
Kwota projektu – 289 237,72 PLN, Kwota dofinansowania ze środków ZPORR - 578 475,44 PLN
Kwota dofinansowania ze środków budżetu państwa - 96 412,57 PLN
- 4) Źródło finansowania: SAPARD
Tytuł projektu: „Modernizacja – remont drogi gminnej Poznachowice Dolne – Lipnik przez Kretówki”
Umowa z dnia: 24.06.2004
Numer umowy: 19455/734-060110/03
Koszt całkowity projektu: 341 195,52 zł, Kwota dofinansowana: 224 374,09 zł

Wykonano drogę o nawierzchni asfaltowej o długości 2,28 km wraz z podbudową, pobocznymi i odwodnieniem. Odcinek wykonanych robót: od granicy z Lipnikiem do drogi wojewódzkiej nr 964 w Poznachowicach Dolnych.

- 5) Źródła finansowania -Program SAPARD - 734-060016/02 – Wartość całkowita 275 283,96 zł, kwota dofinansowania 137 641 zł
Tytuł projektu -Budowa drogi gminnej w Stojowicach, długość 770 mb, szerokość jezdni 3 m, zasięg – liczba gospodarstw domowych przy drodze 29 rodzin, użytkowników – ok. 500.
Złożono wniosek w 2002 zakończono inwestycje w 2003
- 6) Źródła finansowania -Program PAOW - 21/2001/BŚ – Wartość całkowita 448 852 zł, kwota dofinansowania 224 426 zł.
Tytuł projektu - Budowa dróg gminnych: Łąkowa, Polna, Łanowa nr projektu C-46-0069; długość 642,5 mb, szerokość jezdni 5 m, zasięg - liczba gospodarstw domowych przy drodze 65 rodzin, użytkowników ok. 1700.

Projekty związane z rozwojem infrastruktury gospodarki wodno-ściekowej

- 1) Źródła finansowania - budżet Gminy, dofinansowanie ze środków SAPARD, pożyczka z NFOŚiGW
Numer projektu - 732-060103/03 Numer umowy – 17721/732-060103/03
Tytuł projektu - Kanalizacja sanitarna III etap – Siepraw.
Opis projektu - Inwestycja zrealizowana została w okresie od czerwca 2004r do październik 2004r. W ramach tej inwestycji wykonano 5,8 km głównej sieci kanalizacyjnej, 2 pompownię i 100 przykanalików.
Kwota projektu - 1.837 442, 26 PLN, Kwota dofinansowania ze środków SAPARD - 918 721, 13 PLN.
- 2) Źródło finansowania: SAPARD
Tytuł projektu: „Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami do budynków mieszkalnych w miejscowości Kobielnik i Wiśniowa z ujęć na potoku „Smarkawa”, zbiornikiem wyrównawczym ze stacją uzdatniania w Kobielniku”
Umowa z dnia: 20.04.2004
Numer umowy: 12008/731-060062/03
Koszt całkowity projektu: 1 099 607,21 zł, Kwota dofinansowana: 663 977,77 zł
W Kobielniku od kwietnia do 30 listopada 2004 trwała budowa ujęcia drenażowego na potoku Smarkawa, ze zbiornikiem wyrównawczym i stacją uzdatniania wody dla Kobielnika i części Wiśniowej. Do sieci wodociągowej przyłączone zostały 103 budynki mieszkalne.
- 3) Źródło finansowania: SAPARD
Tytuł projektu: „Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Wiśniowej wraz z infrastrukturą techniczną”
Umowa z dnia: 25.05.2004
Numer umowy: 15823/732-060182/03
Koszt całkowity projektu: 881 345,11 zł, Kwota dofinansowana: 617 682,90 zł

Od czerwca do listopada 2004 r. trwały prace przy remoncie i modernizacji oczyszczalni ścieków w Wiśniowej. Przepustowość oczyszczalni przed modernizacją wynosiła 120 m³/dobę i została zwiększona do 210 m³/dobę. W związku z rozbudową oczyszczalni możliwe będzie podłączenie do kanalizacji dodatkowo około 120 budynków w prawobrzeżnej części Wiśniowej (osiedle Murzynówka).

- 4) Źródła finansowania -Kontrakt Wojewódzki Program STRAWO – projekt nr 5.1.3.2. Wartość całkowita 1 000 000 zł, kwota dofinansowania 500 000 zł
Tytuł projektu -„System kontroli i likwidacji strat wody w wodociągach STRAWO”. Projekt został zrealizowany w latach 2001-2003: zakupiono i wymieniono 1039 szt. wodomierzy, armaturę (zasuw, reduktory, hydranty) -142 szt. Wykonano monitoring sieci wodociągowej oraz modernizację sieci wodociągowej na długości 2,8 km, 2 studnie głębinowe i 4 komory zasuw.

Projekty związane z rozwojem oświaty

- 1) Źródło finansowania: Kontrakt Wojewódzki (2004)
Tytuł: „Dokończenie budowy części dydaktycznej i pierwsze wyposażenie budynku Gimnazjum Publicznego nr 1 w Pcimiu”
Kwota dofinansowania: 264.982,00 zł
Opis: roboty wykończeniowe oraz wyposażenie w meble, sprzęt komputerowy oraz materiały dydaktyczne.
Przygotowanie projektu: UG Pcim
- 2) Źródła finansowania - budżet Gminy, dofinansowanie ze środków PAOW (Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich)
Numer projektu - B2-45-0488, Numer umowy – VIII.1325/PR/1272/04
Tytuł projektu – Remont budynku Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Sieprawiu.
Opis projektu - Okres realizacji tej inwestycji to lipiec 2004r. do września 2004r. Remont obejmował: wymianę instalacji c. o. w całym budynku, wymiana posadzek z PCV na Tarkett na powierzchni 809m², wykonanie elewacji budynku wraz z dociepleniem na powierzchni 965m²
wota projektu – 400 934, 63 PLN, Kwota dofinansowania - 165 420,00 PLN
- 3) Źródła finansowania - budżet Gminy, dofinansowanie ze środków PAOW (Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich)
Numer projektu - B2-45-0408, B2-45-0414 Numer umowy – VIII/238/PR/1600/02
Tytuł projektu – Szkolenia dydaktyczno – informatyczne dla nauczycieli i dyrektorów szkół
Opis projektu - Okres realizacji projektu trwał od lipca 2004r. do października 2004r. W ramach programu PAOW – Edukacja Podkomponent B 52 nauczycieli ze szkół podstawowych i gimnazjum z terenu Gminy Siepraw wzięło udział w 52 szkoleniach dydaktycznych i 55 szkoleniach informatycznych.
Kwota projektu – 99 057,43 PLN, Kwota dofinansowania ze środków PAOW - 61 415,00 PLN
- 4) Źródła finansowania - budżet Gminy, dofinansowanie ze środków PAOW (Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich)

Numer projektu - B2-45-0413, B2-45-0409 Numer umowy – VIII/232/PR/1600/02
Tytuł projektu – Zakup środków dydaktycznych i oprogramowania komputerowego.
Opis projektu - Okres realizacji projektu: od lipca 2004r. do października 2004r.
W ramach programu PAOW – Edukacja Podkomponent B szkoły i gimnazjum z terenu Gminy Siepraw zostało doposażone w 54 różnorodne programy komputerowe oraz w 80 różnorodnych pomocy dydaktycznych.

Projekty związane z powszechnym dostępem do Internetu

- 1) Źródło finansowania: Ministerstwo Nauki i Informatyzacji (2004)
Tytuł: Program „Ikonka”
Kwota dofinansowania: ok. 100 000 zł
Opis: dwie czytelnie internetowe (2x3 komputery) w GOK Pcim i Gminnej Bibliotece Publicznej w Pcimiu (filia w Stróży) mające na celu upowszechnianie Internetu wśród społeczeństwa.
Przygotowanie projektu: UG Pcim
- 2) Źródło finansowania: Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej (2004)
Tytuł: „Gminne Centrum Informacji w Pcimiu”.
Kwota całkowita: 103 211 zł (2 lata)
Kwota dofinansowania: ok. 49 211 zł
Opis: czytelnia internetowa dla absolwentów i osób bezrobotnych (6 komputerów, urządzenie wielofunkcyjne – drukarka, skaner, kopiarka, faks, projektor multimedialny, meble, materiały eksploatacyjne). Organizacja szkoleń, wydawnictw i innych działań aktywizujących lokalny rynek pracy.
Przygotowanie projektu: UG Pcim
- 3) Źródła finansowania - budżet Gminy, dofinansowanie ze środków Banku Światowego
Numer projektu – DWM/4511-26/01/KK Numer umowy – 226/2004, 228/2004
Tytuł projektu – Program Rozwoju Instytucjonalnego w Gminie Siepraw
Opis projektu – Realizacja projektu 2004r. W ramach projektu Gmina otrzymała: 11 zestawów komputerowych i 1 notebook wraz z oprogramowaniem, 1 serwer, 5 drukarek, 1 centralę telefoniczną, 1 fax oraz pakiet stałego dostępu do internetu.
Kwota projektu – 143 433,72 PLN, Kwota dofinansowania ze środków Banku Światowego - 107 428,32 PL
- 4) Źródła finansowania- Budżet Państwa
Wartość projektu wyniesie w ciągu dwóch lat minimum 100 000 złotych. Na organizację GCI wydano w roku 2005 kwotę 66 240 zł, i otrzymano dofinansowanie z WUP w Krakowie w kwocie 50 000 zł
Tytuł projektu – „Utworzenie Gminnego Centrum Informacji w Dobczycach w ramach programu Aktywizacji Zawodowej Absolwentów "Pierwsza Praca”.
Zgłoszony w 2005 r realizacja w 2005-2007.
GCI powstało w celu udostępniania kompleksowej informacji związanej z rynkiem pracy, służąc osobom poszukującym pracy oraz zamierzającym rozpocząć działalność gospodarczą. Serwis internetowy „Kiosk z pracą” (<http://gci.dobczyce.pl>) dostarcza informację o aktualnych tendencjach na rynku pracy. GCI wyposażono w: urządzenie wielofunkcyjne DSC 432, projektor multimedialny Sanyo, 5 zestawów komputerowych i meble wykonane zgodnie z indywidualnym zamówieniem. Zakupiony został zestaw

publikacji przydatnych dla działalności informacyjnej GCI i wykonany został serwis internetowy.

Projekty związane z organizacją czasu wolnego, szczególnie dla młodzieży

- 1) Źródło finansowania: Sektorowy Program Operacyjny „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego” (2005 r.)
Tytuł: „Adaptacja Pomieszczeń komunalnych na świetlicę kulturalno środowiskową w Trzebuni”.
Kwota całkowita: 292 548,20 zł, Kwota dofinansowania: 191 834,89 zł
Opis: Stworzenie w istniejącym, ni wykończonym budynku komunalnym, przylegającym do kompleksu szkolnego w Trzebuni świetlicy kulturalno – środowiskowej, służącej lokalnemu społeczeństwu (głównie młodzieży) do integracji, zagospodarowania wolnego czasu, organizacji imprez o charakterze kulturalnym. Adaptacja polega na założeniu instalacji, stolarki okiennej i drzwiowej, położeniu tynków, flizowanie, położenie wykładzin, malowanie pomieszczeń, roboty brukarskie na zewnątrz.
- 2) Przygotowanie projektu: firma konsultingowa i UG Pcim.
Źródło finansowania: INTERREG IIIA, Polska – Republika Słowacka, Mikroprojekty
Tytuł: „Rozwój wszechstronnej współpracy transgranicznej z Gminą Breza (SK) poprzez organizację cyklu imprez w Gminie Pcim (PL)” (2006)
Kwota całkowita: 28 000 zł, Kwota dofinansowania: 17 612 zł
Opis: Organizacja 3 imprez o charakterze międzynarodowym: „Majówka”, „Pcim Extreem” oraz „Święto Kliszczaka”, mające na celu wymianę młodzieżową, kulturalną oraz sportową z partnerem słowackim.
Przygotowanie projektu: GOK i UG Pcim

Projekty związane z pozyskaniem inwestorów i rozwojem przedsiębiorczości

- 1) Źródła finansowania -Program PHARE SSG 2002, Wartość całkowita 540.000 zł i 2.426.069 Euro, kwota dofinansowania 1.844.282 Euro
Tytuł projektu - projekt nr PL 2002/000-580.06.15 "Rozwój Dobczyckiego Parku Przemysłowego" etap I - zmodernizowano i rozbudowano oczyszczalnię ścieków (zwiększono przepustowość z 1600 do 2800 m³/dobę). Rozbudowano kanalizację opadową (o długości 753,5 mb) i sanitarną (o długości 1523,5 mb). Zmodernizowano drogi (na długości 2575,5 mb), a także wybudowano nowe (516 mb).
- 2) Źródła finansowania -Program PHARE SSG 2002 - projekt nr PL 2002/000-580.06.15 L002 Wartość całkowita 75 884,00 zł + 252 012 Euro, kwota dofinansowania 140 826 Euro.
Tytuł projektu -"Rozwój Dobczyckiego Parku Przemysłowego" etap II – zmodernizowano ul. Południową (404 mb), wybudowano 255 m kanalizacji sanitarnej i 130 m kanalizacji opadowej. Złożono wniosek w 2003 zakończono inwestycje w połowie 2005

Projekty związane z rozwojem współpracy wewnątrz- i między regionalnej

- 1) Źródła finansowania - budżet Gminy, dofinansowanie ze środków SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006”, działanie 2.7. Pilotażowy Program Leader+ Schemat I
Numer projektu – L/01/053/04 Numer umowy – L/01/136/2005
Tytuł projektu – Wykorzystanie nowych technologii i know-how w aktywizacji lokalnych środowisk społecznych i gospodarczych zmierzających do rozwoju gmin sąsiedztwa Jeziora Dobczyckiego
Opis projektu – Gmina uczestniczy w projekcie wspólnie z gminami: Dobczyce, Wiśniowa, Pcim i Raciechowice
Wnioskodawcą była gmina Siepraw i w pierwszym etapie projektu celem jest zorganizowanie Lokalnej Grupy Działania (beneficjenta programu LEADER+ Schemat II) oraz opracowanie Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich dla obszaru obejmującego gminy sąsiedztwa Jeziora Dobczyckiego.
Kwota projektu – 122.000,00 PLN ,Kwota dofinansowania ze środków SPO ROL - 100.000,00 PLN
Kwota dofinansowania ze środków budżetu Gminy Siepraw - 22.000,00 PLN
- 2) Źródła finansowania - „Town - Twinning” project No 04/1778 Wartość całkowita 41 600 zł, kwota dofinansowania 2 937 Euro.
Tytuł projektu- “X lecie współpracy Versmold-Dobczyce 2004 od 01/09/04 do 05/09/04”.
W Jublieuszu X-lecia współpracy miast partnerskich wzięli udział przedstawiciele miast partnerskich Versmold, Sarisske Michalany, Hajsyn złożeni z reprezentantów władz i mieszkańców tych gmin. Goście wraz z mieszkańcami wzięli udział w uroczystościach tj. pokazach, występach i konkursach mających na celu lepsze poznanie różnych kultur.
- 3) Źródła finansowania „Town - Twinning”
Koszty organizacji przedsięwzięcia wyniosły ok. 12 600,00 zł, z czego 3 104,12 Euro zostało dofinansowane ze środków Unii Europejskiej
Tytuł projektu -- Festiwal Miast Partnerskich,
Aktywny udział wzięły delegacje z miast partnerskich Versmold, Sarisskich Michalan, Hajsyn w ramach programu Town Twinning. Komisja przeznaczyła również kwotę na koszty przejazdu dla delegacji ze Słowacji i Niemiec.

IV. Analiza SWOT obszaru objętego ZSROW

W wyniku warsztatów w dniu 11 stycznia 2006 r w Dobczycach, uzyskano następującą analizę SWOT:

Mocne strony	Słabe strony
1. Położenie w pobliżu Krakowa oraz na trasie komunikacyjnej Kraków-Zakopane. 2. Jezioro Dobczyckie – potencjalne miejsce do rekreacji. 3. Dynamicznie rozwijający się sektor gospodarczy. 4. Odbudowywane obserwatorium astronomiczne. 5. Czyste środowisko naturalne i bogactwo przyrody. 6. Tradycje i zabytki (zamek w Dobczycach oraz ruiny Grodziska, kościoły i miejsca kultu religijnego np. sanktuarium Błogosławionej Anieli Salawy). 7. Potencjał wykształconej siły roboczej. 8. Wyciągi narciarskie i trasy biegowe.	1. Rozdrobnienie agrarne, słabe zaplecze dla rozwoju produkcji rolniczej. 2. Ukryte bezrobocie. 3. Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura techniczna. 4. Słaba współpraca i komunikacja pomiędzy sektorami. 5. Niedostateczny rozwój bazy wypoczynkowo- rekreacyjnej. 6. Utrudnienia w zagospodarowaniu Zbiornika Dobczyckiego.
Szanse	Zagrożenia
1. Rosnąca dbałość o ochronę środowiska w Polsce i na świecie. 2. Obecność Polski w UE – możliwość pozyskiwania funduszy strukturalnych, otwarcie rynków zbytu. 3. Rozwój turystyki w Polsce – rekordowy napływ turystów do Krakowa w 2005 r. 4. Napływ kapitału zagranicznego do Polski. 5. Rozwój nowoczesnych technologii w świecie. 6. Wzrost zainteresowania żywnością ekologiczną.	1. Niewystarczające środki na rozwój infrastruktury w Polsce. 2. Odływ ludzi wykształconych i przedsiębiorczych z Polski. 3. Globalizacja – zagrożenie ze strony silnych, wielkich korporacji i przedsiębiorstw. 4. Niestabilność prawa w Polsce, nadmierny fiskalizm i wysokie koszty pracy. 5. Utrudniony dostęp do kredytów i funduszy – biurokracja i skomplikowane procedury. 6. Obciążanie samorządów zadaniami niewspółmiernie do przekazywanych środków

Analiza SWOT powstała w wyniku warsztatów w oparciu o przedstawione wcześniej dane, które złożyły się na diagnozę obszaru, podaną w rozdziale II. Poniżej przedstawiamy powiązanie Mocnych i Słabych Stron z zapisami w Diagnozie obszaru LGD.

SWOT	Diagnoza obszaru LGD
Mocne strony	
Położenie w pobliżu Krakowa oraz na trasie komunikacyjnej Kraków-Zakopane.	Pkt. II.1.1...”Znajduje się po prawej stronie drogi krajowej E-7 (Kraków – Zakopane) , około 30 km na południe od granic administracyjnych Krakowa”.
Jezioro Dobczyckie – potencjalne miejsce do rekreacji.	Pkt.II.1.1...”Na terenie LGD częściowo znajduje się Zbiornik Dobczycki (zwany również Jezioro Dobczyckim)”.
Dynamicznie rozwijający się sektor gospodarczy.	Pkt.II.2.1...”Zmiany ilości podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON wskazują na pozytywną tendencję wzrostu liczby przedsiębiorstw funkcjonujących na lokalnym rynku. W porównaniu z rokiem 2001 na terenie LGD liczba podmiotów w systemie REGON zwiększyła się o blisko 10%, podczas gdy w skali całego powiatu było to 10,1%, a w skali województwa jedynie 8%. Wskaźnik wzrostu lokalnej przedsiębiorczości dla regionu „Turystycznej Podkowy” jest więc wyższy od wojewódzkiego”.
Odbudowywane obserwatorium astronomiczne.	Pkt II.1.3.....Na obszarze gminy znajdują się pozostałości dawnego obserwatorium na górze Lubomir, z którego zaobserwowano pierwszą polską kometa. Wokół pomysłu odbudowy obserwatorium powstał Komitet Odbudowy złożony z wybitnych naukowców z kilku polskich uczelni. Bardzo mocno wspierają ten pomysł władze gminne upatrując w obserwatorium nie tylko przyszłą atrakcję turystyczną ale również zaplecze edukacyjne dla szerokiego grona odbiorców.
Czyste środowisko naturalne i bogactwo przyrody.	Pkt.II.1.3...” Całe LGD obejmuje obszary wiejskie, na których dzięki prowadzeniu zrównoważonej gospodarki rolnej, przy jednoczesnym słabym rozwiniętym przemyśle (głównie handel, i usługi oraz budownictwo), wysokim poziomem lesistości oraz ciągłej poprawie infrastruktury

	kanalizacyjnej i wodnej można mówić o dobrym stanie środowiska naturalnego”.
Tradycje i zabytki (zamek w Dobczycach oraz ruiny Grodziska, kościoły i miejsca kultu religijnego np. sanktuarium Błogosławionej Anieli Salawy).	Pkt. II.1.3...”Jak widać z zebranych podczas opracowania danych obszar LGD „Turystyczna Podkowa” jest bardzo bogaty pod względem „żywej” tradycji, obrzędów, produktów lokalnych kulinarnych i niekulinarnych. Zebrane są legendy z obszaru oraz dawne tradycje w postaci osobnego załącznika do ZSRW”. ” Na terenie LGD istnieje grupa obiektów wpisanych do rejestru i ewidencji obiektów zabytkowych: obiekty architektury tradycyjnej – drewniane domy mieszkalne i zabudowania gospodarcze w charakterystycznym stylu (usytuowanie na południe, o konstrukcji zrębowej, uszczelnianej, z dachami półszczytowymi oraz z ozdobnym szalunkiem) z przełomu XIX i XX wieku. Przedstawiają one duże walory ciesielskie, etnograficzne i artystyczne. Innymi cennymi obiektami są założenia dworsko-folwarczne; zespoły kościelne (kościół, kaplice, dzwonnice, plebanie, cmentarze) oraz sakralne zabytki małej architektury (kaplice, kapliczki, figury i krzyże przydrożne. Ważnym zabytkiem są pozostałości zamku kazimierzowskiego w Dobczycach.”
Potencjał wykształconej siły roboczej.	Pkt. II.2.2....”Największa na analizowanym terenie jest grupa osób z wykształceniem podstawowym ukończonym – 22 191 (30,6%), kolejną grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 15 947 (26,75%), a tuż za tą grupą znajdują się osoby z wykształceniem średnim – 11 461 (16,5%). Osoby z wykształceniem wyższym to jedynie 1 501 czyli 3,5% populacji, prawie tyle samo jest osób legitymujących się wykształceniem podstawowym nieukończonym – 1 528 (3,6%). Natomiast wykształcenie policealne posiada jedynie 737 osób co stanowi 1,7% ogółu. Charakterystyczne są, w przypadku analizowanych gmin, dwa wskaźniki – wysoki odsetek posiadających najniższe – podstawowe wykształcenie oraz bardzo niewielki procent z ukończonym

	wykształceniem wyższym. Porównując dane te z analogicznymi z poziomu województwa można zauważyć, iż najbardziej istotny, z punktu widzenia rozwoju gmin, procent ludności posiadającej dyplom wyższej uczelni, jest o blisko 55% niższy niż ten odnotowywany na poziomie wojewódzkim. Należy jednak zwrócić uwagę, iż na terenie województwa umiejscowione są liczne ośrodki akademickie i duże aglomeracje, w których poziom wykształcenia mieszkańców jest z reguły znacznie wyższy od tego odnotowywanego na terenach wiejskich.
Wyciągi narciarskie i trasy biegowe.	Największą atrakcją turystyczną gminy oraz LGD w sezonie zimowym jest nowy kompleks narciarski Siepraw- Ski oraz szkoła narciarska. Znajduje się tu 6 wyciągów narciarskich: 2 wyciągi orczykowe o długości 350 m, wyciąg orczykowy o dł. 250 m, wyciąg orczykowy o dł. 150 m, wyciąg orczykowy o dł. 180 m, wyciąg szkolny o dł. 80 m..
Słabe strony	
Rozdrobnienie agrarne, słabe zaplecze dla rozwoju produkcji rolniczej.	Pkt. II.2.1....”Na analizowanym obszarze znajduje się 98 podmiotów gospodarczych działających w sekcji A – rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa. Stanowi to jedynie 3% ogółu zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych z terenu gmin Stowarzyszenia co spowodowane jest dużym rozdrobnieniem gospodarstw rolniczych, które to w rzeczywistości są traktowane jedynie jako dodatkowe, a nie podstawowe źródło dochodów. Tym samym niewielki jest odsetek osób, które polegają jedynie na pracy w rolnictwie i są zarejestrowane w systemie REGON. Brane pod uwagę tereny obejmują gminy w większości tzw. wiejskie, obok których funkcjonuje jedna gmina miejsko – wiejska, w związku z tym rolnictwo odgrywa tu tradycyjnie istotną rolę. Pytanie jest jednak czy rzeczywiście? Czy to nie stereotypowe postrzeganie tych terenów jako tzw. rolniczych. W ogromnej większości rolnictwo jakie tu funkcjonuje charakteryzuje się wytwarzaniem produktów

	jedynie na potrzeby własne. Również duże rozdrobnienie, nieopłacalność produkcji czy nawet konkurencja ze strony rolnictwa Unii Europejskiej to problemy, które dotyczą nie tylko tego obszaru, ale i całego polskiego rolnictwa. ”W porównaniu do struktury krajowej widać zdecydowanie większe rozdrobnienie gospodarstw rolnych na obszarze LGD. W obszarze LGD dominują gospodarstwa o wielkości 1-5 ha – stanowią one 60,28 % wszystkich gospodarstw i zajmują 12758 ha z ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych, co stanowi 73,90 % powierzchni całego obszaru LGD.
Ukryte bezrobocie.	Pkt.II.1.1 Ilość bezrobotnych na analizowanym obszarze w ostatnich latach ulega wahaniom. W roku 2000 liczba bezrobotnych wynosiła 2 271 osób, a w roku 2003 wzrosła do poziomu 2 957 osób i od tego momentu systematycznie powoli spada (z wyjątkiem gminy Siepraw, w której w porównaniu z rokiem 2003 odnotowano wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych o 38 osób). Generalny spadek spowodowany jest między innymi programami adresowanymi do bezrobotnych absolwentów, którzy rozpoczynają staże lub praktyki, które trwają jednak chwilowo i część tej grupy ponownie zasila szeregi osób bezrobotnych. Drugi powód obniżenia się liczby osób pozostających bez pracy to pozytywne zmiany koniunktury gospodarczej. Od momentu przystąpienia Polski do UE wiele osób wyjeżdża w poszukiwaniu pracy co też wpływa na zafałszowanie realnej sytuacji bezrobocia w regionie. Jak wynika z doświadczeń PUP wielu bezrobotnych stanowi tzw. „szarą strefę”, pracując bez umów o pracę, będąc zarejestrowanymi w urzędach pracy”.
Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura techniczna.	Pkt. II.2.2.2....” Najlepszą infrastrukturę techniczną posiadają na terenie LGD Dobczyce- sieć wodociągowa obsługuje 90% gospodarstw domowych, sieć gazowa - 90% gospodarstw domowych, sieć kanalizacyjna - 40% gospodarstw

	domowych, a system kanalizacyjny jest rozbudowywany. W pozostałych gminach LGD stan infrastruktury technicznej przedstawia się bardzo różnie, ale można wysunąć wniosek z przedstawionych poniżej danych, iż istnieją duże opróżnienia zarówno w obszarze zaopatrzenia w wodę, stopniu skanalizowania oraz gospodarce odpadami.” Infrastruktura drogowa jest rozwinięta w stopniu wystarczającym, przy czym ponad 50% dróg wymaga modernizacji lub wykonania zabiegów utrzymaniowych.
Słaba współpraca i komunikacja pomiędzy sektorami.	
Niedostateczny rozwój bazy wypoczynkowo-rekreacyjnej.	Pkt.II.2.2....” W gminach LGD istnieją sieć hoteli, ośrodków wczasowych, pensjonatów o zróżnicowanym standardzie. Zauważalny jest jednak brak instytucji świadczących usługi na wysokim poziomie, co spowodowane jest zapewne brakiem wystarczająco rozbudowanego rynku”.
Utrudnienia w zagospodarowaniu Zbiornika Dobczyckiego.	Pkt.II.1.1...” Zbiornik dobczycki stanowi rezerwar wody pitnej dla miasta Krakowa, w związku z tym zabronione jest jakiegokolwiek korzystanie z wody tego zbiornika dla celów rekreacyjnych czy gospodarczych”.

Większość stwierdzeń w SWOT znajduje swoje potwierdzenie w diagnozie obszaru. Niektóre stwierdzenia np. o „potencjale wykształconej siły roboczej” wydają się nieco na wyrost, choć wydanie obiektywnych opinii w tego typu sprawach nie jest łatwe – porównywanie danych np. do sytuacji w województwie, obejmującym m.in. miasto Kraków, nie jest prawdopodobnie najlepsze. Autorzy opracowania stoją na stanowisku, że uczestnicy warsztatów – przedstawiciele społeczności obszaru - powinni być informowani o danych przedstawiających sytuację obszaru i to miało miejsce, natomiast interpretacja tych danych należy do społeczności obszaru – tak rozumiemy zasadę oddolnego podejmowania decyzji, która jest jedną z cech Programu Leader+. Poza programem Leader+ jest podejmowanych wiele innych działań, które mają na celu rozwój tego obszaru i środki na nie przeznaczone są znacznie większe niż środki przeznaczone na program Leader+.

V. ZSROW – cele i planowany budżet

V.1 Tematy wiodące i cele strategiczne ZSROW

V.1.1. Wizja

W wyniku warsztatów w dniu 11 stycznia 2006 r. w Dobczycach określono długofalową wizję obszaru na lata 2015-2020 jako :

Turystyczna podkowa – mikroregion z całoroczną, atrakcyjną bazą rekreacyjną, zasobny i zintegrowany, otwarty na turystów i inwestorów, przy równoczesnym zachowaniu odrębności kulturowej i czystego środowiska, którego siłą rozwoju są zamożni i dobrze wykształceni mieszkańcy.

V.1.2. Tematy

W wyniku warsztatów w dniu 11 stycznia 2006 r. w Dobczycach wybrano następujące tematy:

1. **poprawa jakości życia na obszarach wiejskich,**
2. **jak najlepsze wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych, włączając w to podkreślenie wartości miejsc szczególnych dla całej Unii Europejskiej, a określonych w ramach Natura 2000.**

V.1.3. Cele

W wyniku warsztatów w dniu 11 stycznia 2006 r. w Dobczycach i dalszych prac nad ZSROW określono następujące cele w ramach wybranych wcześniej tematów:

Temat 1 - Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich

- 1.1 Przyciągnięcie inwestorów i rozwój przedsiębiorczości dla stworzenia trwałych i nowoczesnych miejsc pracy.
- 1.2 Aktywne społeczeństwo, w tym w pozyskiwaniu środków z zewnątrz; rozwinięta współpraca międzysektorowa i międzyregionalna

Temat 2 - Jak najlepsze wykorzystanie zasobów naturalnych kulturowych, włączając w to podkreślenie wartości miejsc szczególnych dla całej Unii Europejskiej, a określonych w ramach Natura 2000.

- 2.1. Stworzenie atrakcyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej, w tym rozwój agroturystyki oraz zagospodarowanie obszaru Zbiornika Dobczyckiego.
- 2.2. Ochrona środowiska naturalnego.
- 2.3. Rozwój rolnictwa ekologicznego.
- 2.4. Zachowanie lokalnych tradycji i dziedzictwa kulturowego; rozwój produktów lokalnych.

Podczas warsztatów w dniu 11 stycznia 2006 r. wskazano jeszcze jeden cel w ramach tematu 1 jako cel 1.2 - Poprawa infrastruktury technicznej. W trakcie dalszych prac, szczególnie w momencie przygotowywania propozycji projektów dla realizacji poszczególnych celów zrezygnowano z tego celu, ponieważ uznano, że w ramach Programu Leader+ nie można osiągnąć znaczących rezultatów w ramach tego celu. Cel ten osiągnąć będzie przy pozyskiwaniu środków z innych programów niż Program Leader+.

V.1.4 Sposób osiągania celów – realizacji ZSROW w Schemacie II PPL+

Cele ZSROW osiągane będą dzięki realizacji projektów zgłoszonych przez partnerów LGD. Warunki realizacji Schematu II PPL+ zmuszają LGD do zaproponowania listy projektów, przynajmniej w formie hasłowej, ale z podaniem kwot przeznaczanych na realizację projektów. Podczas warsztatów w dniu 21 stycznia 2006 r., jego uczestnicy zgłosili propozycje takich projektów. Następnie zgłaszający wypracowali określone szczegóły projektów na specjalnych formularzach, fiszkach projektowych, tak aby można było w sposób logiczny i uzasadniony („nie z sufitu”) wypełnić wnioski do Schematu II PPL+.

Początkowo wypracowano 35 projektów, które dalej w trakcie pracy nad budżetem zostały zmodyfikowane, a liczba ich ograniczona do 21. Tabela poniżej zawiera zgłoszone projekty, pogrupowane wg celów ZSROW, do osiągnięcia których przyczyniają się przede wszystkim. Więcej informacji o każdej propozycji projektu znajduje się na formularzach opisu projektu, których kilka przykładowo zamieszczono w załącznikach.

1.1 Przyciągnięcie inwestorów i rozwój przedsiębiorczości dla stworzenia trwałych i nowoczesnych miejsc pracy.

Nr	Projekt	Opis projektu	Kwota [zł]
1.1.1.	Udział w targach gospodarczych	Przedstawiciele przedsiębiorców działających na terenie LGD wezmą udział w targach gospodarczych. Na targach zostaną przedstawione produkty regionu LGD: te których produkuje się najwięcej, jak np. szczotki, oraz produkty w produkcji, których wyspecjalizowanych jest niewiele firm. W projekcie przewidziany jest wynajem stoisk, przygotowanie materiałów promocyjnych, w tym: pokaz multimedialny wyrobów, który będzie rozdawany uczestnikom targów bezpłatnie, banery; zorganizowanie przejazdu oraz pokrycie kosztów zakwaterowania uczestników targów.	15000,00
1.1.2.	Wspólny katalog producentów	W ramach projektu zostanie opracowany i wydany katalog producentów działających na obszarze LGD „Turystyczna Podkowa”. Katalog zostanie wydany w ilości 5 tys. egz. i będzie zawierał dane teleadresowe i krótki opis profilu działalności przedsiębiorcy. Katalogi	15000,00

		będą rozprawdane podczas targów gospodarczych, wyjazdów krajowych i międzynarodowych, konferencji i spotkań. Katalog zapewni <u>przyciągnięcie inwestorów i rozwój przedsiębiorczości dla stworzenia trwałych i nowoczesnych miejsc pracy.</u>	
1.1.3.	Szkolenia dla młodzieży na temat przedsiębiorczości	W ramach projektu zrealizowane zostaną dwa bezpłatne cykle szkoleniowe w ciągu roku. Szkolenia poprowadzą specjaliści w dziedzinie tworzenia rozwoju przedsiębiorczości i organizacji okołobiznesowych. Tematyka obejmować będzie m.in. informacje jak założyć własną firmę, w co zainwestować, jak przeprowadzić promocję nowych przedsięwzięć, obsługa podstawowych programów komputerowych oraz programów takich jak Płatnik, gdzie szukać i jak skutecznie ubiegać o środki zewnętrzne. Młodzież biorąca udział w szkoleniach (ucząca się oraz ci, którzy zakończyli naukę lecz pozostają bez pracy) uzyska informacje jak poradzić sobie na konkurencyjnym rynku.	5000,00
	Razem		35000,00

1.2 Aktywne społeczeństwo, w tym w pozyskiwaniu środków z zewnątrz; rozwinięta współpraca międzysektorowa i międzyregionalna

Nr	Projekt	Opis projektu	Kwota [zł]
1.2.1.	Wyjazd studialny nt. LGD oraz szlaków tematycznych do UE	Wyjazd studialny do Austrii, np. region Karyntia w celu zapoznania się ze szlakami tematycznymi, z których słynie ten Kraj Związkowy, położony na południu kraju, na granicy z Włochami i Słowenią. Pozyskanie wiedzy na temat organizacji, wytyczenia oraz funkcjonowania ścieżek tematycznych, np. dotyczących: lecznictwa ziołami, dawnych zajęć ludności, czy też kulinariów. Konfrontacja potencjału niektórych miejsc Karyntii z obszarem <i>Turystycznej Podkowy</i> i znalezienie kilku pomysłów szlaków tematycznych na terenie regionu objętego ZSROW i regionu partnerskiego.	35000,00
1.2.2	Szkolenia dla Partnerów LGD nt. pozyskiwania środków oraz utworzenie punktu doradczego	Ważnym elementem zapewniającym większe szanse sprawnego funkcjonowania LGD jest właściwe przygotowanie zarządu oraz partnerów wchodzących w skład LGD „Turystyczna Podkowa”. Przy pomocy doradcy zostanie stworzony program szkoleń,	20000,00

		konsultacji dla partnerów. Planuje się utworzenie punktu doradczego dla zainteresowanych współpracą z LGD.	
1.2.3.	Udział w pracach regionalnej i krajowej sieci LGD	Tworzenie współpracy zarówno na poziomie krajowym jak i zagranicznym jest nie tylko koniecznością jako wymusza podejście liderowskie. Jest głównie cenną możliwością wymiany doświadczeń oraz zawiązania współpracy.	3000,00
	Razem		58000,00

2.1 Stworzenie atrakcyjnej, wspólnej oferty turystyczno-rekreacyjnej, w tym rozwój agroturystyki oraz zagospodarowanie obszaru Zbiornika Dobczyckiego.

Nr	Projekt	Opis projektu	Kwota [zł]
2.1.1	Punkty widokowe i przystanki turystyczne - przygotowanie dokumentacji	Opracowanie koncepcji szkieletu komunikacyjnego dla obsługi ruchu turystycznego łącznie z wyznaczeniem punktów węzłowych na terenie obszaru LGD. W punktach węzłowych zostaną urządzone miejsca dla zatrzymania turystów tj. parkingi, mała infrastruktura i umieszczone informacje o przebiegu szlaków turystycznych, ścieżek dydaktycznych i rekreacyjnych oraz punktach widokowych. Ponadto zostanie podana informacja o infrastrukturze turystycznej tj. bazie noclegowej i gastronomicznej. W ramach projektu zostaną urządzone 2 punkty widokowe i 3 przystanki turystyczne.	130000,00
2.1.2.	Wytyczenie szlaków tematycznych i ścieżek rowerowych	Przygotowanie koncepcji szlaków tematycznych po obszarze LGD Turystyczna Podkowa i nawiązanie współpracy z sąsiednimi LGD w celu zwiększenia zasięgu i oddziaływania projektu. Proponowane w strategii rozwoju produktu turystycznego szlaki tematyczne to ekologiczno – przyrodniczy wokół Jeziora Dobczyckiego i włączenie ścieżek wyznaczonych w ramach projektów SMART oraz innych. Mogą zostać zdefiniowane inne szlaki np. konny. W pierwszym etapie podjęte zostaną działania mające na celu rozwój już funkcjonującego Szlaku Owocowego oraz promocję obiektów znajdujących się na szlaku architektury drewnianej województwa małopolskiego.	60000,00
2.1.3.	Rozbudowa wspólnej strony internetowej (portal turystyczny)	Uruchomienie strony internetowej zawierającej kompleksową informację o zasobach turystycznych LGD Turystyczna Podkowa	5000,00

		wyposażonej w część transakcyjną umożliwiającą rezerwację noclegów itp. Propozycją jest aby strona była dostępna na terenie LGD przez sieć 15 infomatów. Zaprojektowanie strony i wskazanie lokalizacji infomatów byłoby poprzedzone badaniami, które odpowiedziały by na pytanie jakie są potrzeby dysponentów infrastruktury turystycznej, oraz jakie jest ich zainteresowanie w uczestnictwie w projekcie i które działania będą najbardziej efektywne.	
2.1.4	Reorientacja rolników – szkolenia w zakresie agroturystyki wraz z wyjazdem studialnym	Organizacja cyklu szkoleń dla rolników zainteresowanych prowadzeniem działalności agroturystycznej. Organizacja wyjazdu studyjnego dla osób, które przygotowują najlepsze plany przedsięwzięcia w celu zapoznania ich z doświadczeniami zagranicznymi.	35000,00
2.1.5.	Wspólny kalendarz imprez	Przygotowanie informacji o wydarzeniach mających miejsce na obszarze działania LGD. Informacje zostaną przedstawione w formie kalendarza. W I etapie zostanie mieszkańcom LGD przekazana informację o projekcie i możliwości zgłoszenia imprez do kalendarza. Zebrana zostanie dokumentacja dotyczącą imprez z lat ubiegłych. Kalendarz będzie dystrybuowany podczas targów turystycznych, w poszczególnych gminach oraz w punktach informacji turystycznej w Krakowie i Wieliczce.	5000,00
2.1.6.	Inwentaryzacja zasobów turystycznych z mapą	Przygotowanie mapy turystycznej obejmującej obszar na którym działa LGD „Turystyczna Podkowa”. Na mapie zostaną naniesione ważne dla turysty punkty takie jak muzea, miejsca noclegowe, obiekty warte odwiedzenia, szlaki turystyki pieszej oraz rowerowej jak również ścieżki rekreacyjne. Mapa zostanie przygotowana w takiej skali i z taką dokładnością, aby zaznaczone dukty leśne, ścieżki i drogi gruntowe umożliwiały orientację w terenie i samodzielną organizację wycieczek.	40000,00
2.1.7.	Imprezy promujące w 5 gminach z udziałem wszystkich partnerów (w tym konkurs potraw regionalnych)	Na podstawie opracowanego kalendarza imprez zostaną wybrane wydarzenia najlepiej nadających się do promocji zasobów kulturowych i turystycznych naszego mikroregionu. W organizację wybranych imprez włączy się LGD jako współorganizator lub przygotowując konkurs na dofinansowanie projektów które łącząc zasoby partnerów pozwolą zaktywizować największą liczbę mieszkańców i stanowić będą atrakcję	100000,00

		zachęcająca do odwiedzenia naszego regionu przez turystów.	
2.1.8.	Udział w Salonie Turystycznym w Krakowie	Prezentacja oferty turystycznej, agroturystycznej i rekreacyjnej, a także walorów obszaru <i>Turystycznej Podkowy</i> poprzez uczestnictwo w Krakowskim Salonie Turystycznym. Promocja obszaru objętego ZSROW poprzez reklamę wizualną, multimedialną, potrawy regionalne, sztukę ludową.	17000,00
2.1.9.	Udział w targach turystycznych w Warszawie	Prezentacja oferty turystycznej, agroturystycznej i rekreacyjnej, a także walorów obszaru <i>Turystycznej Podkowy</i> poprzez uczestnictwo w <i>Targach Turystyki i Wypoczynku LATO</i> . Promocja obszaru objętego ZSROW poprzez reklamę wizualną, multimedialną, potrawy regionalne, sztukę ludową.	17000,00
	Razem		409000,00

2.2. Ochrona środowiska naturalnego.

Nr	Projekt	Opis projektu	Kwota [zł]
2.2.1.	Akcja edukacyjna - sprzątanie szlaków turystycznych	Pomoc młodzieży w przeprowadzeniu zorganizowanych akcji sprzątania szlaków turystycznych, poszukiwanie ciekawych sposobów na rozwiązanie problemu śmieci .Ogłoszenie konkursu dla młodzieży, prowadzenie koordynowanego programu dla mieszkańców z edukacji odpadowej.	20000,00
	Razem		20000,00

2.3 Rozwój rolnictwa ekologicznego.

Nr	Projekt	Opis projektu	Kwota [zł]
2.3.1.	Szkolenia nt. rolniczej produkcji ekologicznej	Rolnictwo ekologiczne może się stać szansą dla wielu gospodarstw funkcjonujących jeszcze na obszarze LGD. Bliskość Krakowa jako rynku zbytu oraz stosunkowo mało zanieczyszczone gleby przemawiają za podjęciem kompleksowych i stanowczych działań w tym kierunku.	5000,00
	Razem		5000,00

2.4 Zachowanie lokalnych tradycji i dziedzictwa kulturowego; rozwój produktów lokalnych.

Nr	Projekt	Opis projektu	Kwota [zł]
2.4.1.	Przegląd grup kolędniczych i zapustowych z konkursem szopek.	Organizatorem wystawy i konkursu jest Turystyczna Podkowa, lokalizacja – Gimnazjum Publiczne w Pcimiu, czas – styczeń, ilość 2- 5 szopek z danej miejscowości. Prezentacja szopki przez wykonawcę ok. 5 min. Dodatkowo występy zespołów kolędniczych. Przewiduje się nagrody oraz wyróżnienia. Szopki w kat. Wiekowych. Liczyć się będzie tradycyjność wykonania. Pozostały opis w regulaminie. W jednej z sal odbywać się będzie wystawa, a na Sali gimnastycznej przegląd grup kolędniczych i zapustowych. Na końcu wspólne kolędowanie i życzenia noworoczne. Ok. 2-3 m-ce wcześniej powiadomienia o konkursie i info na stronie internetowej.	15000,00
2.4.2.	Muzea, ekomuzea np. muzeum szczotkarstwa, dawnych urządzeń rolniczych czy muzeum techniki.	W każdej z 5 gmin LGD istnieją zasoby kulturowego dziedzictwa, tj. narzędzia i urządzenia, produkty lokalne, które wyszły dawno z użytku. Gromadzenie i udostępnianie przedmiotów unikalnych jest ważnym element podtrzymywania lokalnej tradycji i kultury. I tak np. w Sieprawiu należy stworzyć muzeum szczotkarstwa, w Dobczycach w zbiorach prywatnej osoby są urządzenia związane z rozwojem techniki elektrycznej, tj. aparaty fotograficzne, projektory, telefony, radia, magnetofony, szafy grające itp. W pozostałych Gminach obecne są liczne zbiory urządzeń i maszyn używanych do prac rolnych i przetwórstwa np. Gmina Raciechowice przetwórstwo jabłek.	15000,00
2.4.3.	Konkurs legend i bajarzy	Organizatorem imprezy jest „Turystyczna Podkowa”. Impreza będzie się odbywać podczas dwudniowej imprezy lokalnej Majówka . Impreza cykliczna odbywa się w maju. W jednym z dni imprezy każda z miejscowości Turystycznej Podkowy w ramach projektu opowie legendę, ciekawą historię lub baśń z swojego regionu. Oprócz tego można zaangażować dzieci w projekt i ogłosić konkurs na najlepsze przebranie z legendy. Przedstawić krótką scenkę teatralną. Dodatkowo można przeprowadzić konkurs plastyczny dla dzieci. Imprezie przeplatana muzyką.	5000,00

2.4.4.	Centrum Promocji Turystyki oraz sprzedaż bezpośrednia Produktów Lokalnych i Regionalnych w Pcimiu	Przygotowanie dokumentacji dla stworzenie stałego serwisu internetowego, opisującego kompleksową ofertę turystyczno- rekreacyjno-sportowo-gospodarczą mikroregionu <i>Turystyczna Podkowa</i> , aktualizowanego i rozbudowywanego na bieżąco oraz zainstalowania komputerowych infomatów dotykowych w strategicznych miejscach każdej z gmin obszaru LGD. Promocja serwisu wśród potencjalnych turystów, wczasowiczów oraz inwestorów.	80000,00
	Razem		115000,00

Razem na wszystkie projekty przeznaczono 642000,00 zł. Zdecydowanie najwięcej spośród tych środków przeznaczono na realizację celu **2.1 - Stworzenie atrakcyjnej, wspólnej oferty turystyczno-rekreacyjnej, w tym rozwój agroturystyki oraz zagospodarowanie obszaru Zbiornika Dobczyckiego** tj. 409000,00 zł czyli 63,7% wszystkich środków przeznaczonych na projekty. W ramach tego celu jest też najwięcej - 9 projektów. Potwierdza to szczególne zainteresowanie partnerów LGD rozwojem turystyki, co znajduje wyraz w nazwie LGD – „Turystyczna Podkowa”. Na niektóre cele tj. „Ochrona środowiska” czy „Rozwój rolnictwa ekologicznego” przeznaczono symboliczne kwoty – odpowiednio 20000,00 i 5000,00 zł. Nie oznacza to, że cele te nie są ważne dla partnerów LGD, tylko przewiduje się ich osiągnięcie głównie dzięki środkom z innych programów niż Leader+.

Zgodnie z warunkami realizacji ZSROW w ramach Schematu II Pilotażowego Programu Leader+, organizacją odpowiedzialną za wdrożenie ZSROW będzie Lokalna Grupa Działania. Niemniej przy realizacji projektów LGD kierując się zasadą **partnerstwa** współpracować będzie zarówno z partnerami, którzy zgłosili projekty do realizacji (partnerzy wiodący), jak i z tymi, którzy są partnerami w zgłoszonych projektach. LGD będzie otwarta na współpracę z wszystkimi partnerami, którzy zgłoszą się w trakcie realizacji ZSROW z propozycjami realizacji zgłoszonych projektów.

W tabeli poniżej podano listę projektów wraz z partnerami wiodącymi i innymi partnerami poszczególnych projektów.

Nr	Zadanie	Partner wiodący	Inni partnerzy
1.1.1.	Udział w targach gospodarczych	UG Siepraw	Partnerzy LGD + nowi partnerzy
1.1.2.	Wspólny katalog producentów	UG Siepraw	Partnerzy LGD + nowi partnerzy
1.1.3.	Szkolenia dla młodzieży na temat przedsiębiorczości	UG Siepraw	Partnerzy LGD + nowi partnerzy
1.2.1.	Wyjazd studialny nt. LGD oraz szlaków tematycznych do UE	UG Pcim	Gminy, partnerzy LGD, PTTK, biznesmeni działający w turystyce, samorząd Austriacki, karyńskie organizacje turystyczne,

			lokalne LGD
1.2.2	Szkolenia dla Partnerów LGD nt. pozyskiwania środków oraz utworzenie punktu doradczego	UG Wiśniowa	Partnerzy LGD, zainteresowane podmioty z zewnątrz,
1.2.3.	Udział w pracach regionalnej i krajowej sieci LGD		Partnerzy LGD
2.1.1	Punkty widokowe i przystanki turystyczne - przygotowanie dokumentacji	UMiG Dobczyce	Gminy, partnerzy LGD, PTTK, LOT Turystyczna Podkowa, UJ, PK, sołectwa, stowarzyszenie gospodarstw agroturystycznych
2.1.2.	Wytyczenie szlaków tematycznych i ścieżek rowerowych	UMiG Dobczyce	Gminy, partnerzy LGD, PTTK, LOT Turystyczna Podkowa, sołectwa z obszaru LGD, Uniwersytet Jagielloński, Politechnika Krakowska, stowarzyszenie gospodarstw agroturystycznych.
2.1.3.	Rozbudowa wspólnej strony internetowej	UMiG Dobczyce	Partnerzy LGD
2.1.4	Reorientacja rolników – szkolenia w zakresie agroturystyki wraz z wyjazdem studialnym	UMiG Dobczyce	Gminy, partnerzy LGD, sołectwa, ODR, stowarzyszenie gospodarstw agroturystycznych
2.1.5.	Wspólny kalendarz imprez	UMiG Dobczyce	Gminy LGD, sołectwa, ODR, stowarzyszenie gospodarstw agroturystycznych
2.1.6.	Inwentaryzacja zasobów turystycznych z mapą	UMiG Dobczyce	Gminy LGD, PTTK, LOT Turystyczna Podkowa, sołectwa, stowarzyszenie gospodarstw agroturystycznych
2.1.7.	Imprezy promujące w 5 gminach z udziałem wszystkich partnerów (w tym konkurs potraw regionalnych)	UMiG Dobczyce	Gminy LGD, PTTK, LOT Turystyczna Podkowa, sołectwa, IGDR, ODR, stowarzyszenie gospodarstw agroturystycznych
2.1.8.	Udział w Salonie Turystycznym w Krakowie	UG Pcim	Gminy, partnerzy LGD, gosp. agroturystyczne, pensjonaty, kwaterodawcy, biznes turystyczny GOk-i,

			Stowarzyszenia Twórców, KGW, zespoły regionalne, rękodzielnicy, twórcy.
2.1.9.	Udział w targach turystycznych w Warszawie	UG Pcim	Gminy, partnerzy LGD, gosp. agroturystyczne, pensjonaty, kwaterodawcy, biznes turystyczny GOk-i, Stowarzyszenia Twórców, KGW, zespoły regionalne, rękodzielnicy, twórcy.
2.2.1.	Akcja eduk. Sprzątanie szlaków turystycznych	UG Raciechowice	Gminy Turystycznej Podkowy, GOK-i, szkoły, mieszkańcy obszaru,
2.3.1.	Szkolenia nt. rolniczej produkcji ekologicznej	UG Raciechowice	Gminy Turystycznej Podkowy, rolnicy
2.4.1.	Przegląd grup kolędniczych i zapustowych z konkursem szopek.	UG Pcim	Gminy Turystycznej Podkowy, GOK-i, mieszkańcy obszaru, szkoły.
2.4.2.	Muzea, ekomuzea, np. muzeum szczerbkarstwa, dawnych urządzeń rolniczych czy muzeum techniki	UG Siepraw	Gminy Turystycznej Podkowy, mieszkańcy obszaru Turystycznej Podkowy, szkoły.
2.4.3.	Konkurs legend i bazarzy	UG Pcim	Gminy Turystycznej Podkowy, wydziały promocji UG, szkoły, Gminne Ośrodki Kultury
2.4.4.	Centrum Promocji Turystyki oraz sprzedaż bezpośrednia Produktów Lokalnych i Regionalnych w Pcimiu	UG Pcim (GOK w Pcimiu)	Gminy Turystycznej Podkowy, wydziały promocji UG, szkoły, przedsiębiorcy z branży turystycznej i gastronomicznej, Gminne Ośrodki Kultury

Przedstawiciele społeczności LGD, pracując nad sposobem realizacji Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich poprzez wybór określonej grupy projektów dbali o to, aby ZSROW była zgodna z cechami Programu Leader+.

Ważną cechą Programu Leader+ jest **innowacja**. W ewaluacji Programu Leader II wskazano, że przedstawiciele LGD w Europie przede wszystkim za innowacyjny uznają sam program, zawartą w nim ideę partnerstwa, zintegrowany charakter projektów. Większość projektów zaproponowanych do realizacji ZSROW „Turystyczna Podkowa” to projekty, które choć na pierwszy rzut oka nie wydają szczególnie innowacyjne, to ich innowacyjny charakter polega na tym, że projekty te obejmują wszystkie gminy np. wspólny udział w targach gospodarczych, wspólna strona internetowa, wspólny katalog producentów, wspólny katalog imprez. Takie wspólne działania, szczególnie w gronie przedsiębiorców, choć pozornie proste do sformułowania, nie są łatwe w praktyce i ich podjęcie przez LGD „Turystyczna Podkowa” ma innowacyjny charakter.

Kolejną cechą programu Leader+ jest **współpraca międzyregionalna i międzynarodowa**. LGD „Turystyczna Podkowa” zaproponowało wyjazd studialny do Austrii, np. do regionu Karyntia w celu zapoznania się z działalnością tamtejszej LGD, a także z konkretnymi projektami takimi jak szlaki tematyczne, lecznictwo ziołami, dawne zajęcia ludności czy też kulinaria. Będzie to okazja do nawiązania kontaktów w celu realizacji nowych, wspólnych polsko-austriackich projektów.

W doborze projektów nie zapomniano też o **sieciowaniu** – przewidziano pewne środki na udział w pracach regionalnych i krajowych sieciach Lokalnych Grup Działania.

Inną cechą Programu Leader+ jest **zintegrowany charakter**. Różnorodność partnerów, z trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego z wszystkich pięciu gmin poszczególnych projektach można stwierdzić analizując tabelę powyżej. Szczególnie projekty integrujące zasoby, umiejętności i doświadczenia trzech sektorów to takie projekty jak wytyczenie ścieżek turystycznych, inwentaryzacja zasobów turystycznych z mapą czy udział w Salonie turystycznym w Krakowie.

V.2 Uzasadnienie wyboru tematu wiodącego, celów strategicznych

Przyjęte tematy i cele zostały wypracowane metodami warsztatowymi z udziałem przedstawicieli społeczności obszaru. W rozdziale poniżej opisano dokładnie proces opracowania strategii wskazując na ilość przeprowadzonych spotkań i warsztatów oraz ilość ich uczestników. W warsztatach, podczas których zapadały decyzje o wyborze konkretnych zapisów zawartych w tej Strategii brali udział przedstawiciele społeczności wytypowani do Komitetu Założycielskiego Stowarzyszenia. Sposób w jaki opracowano strategię zapewnia, że jej zapisy są zgodne z oczekiwaniami mieszkańców obszaru.

Wybrane tematy i cele są zgodne z wnioskami, jakie można wyciągać z wykonanej diagnozy obszaru, a przede wszystkim, z będącej jej podsumowaniem przeprowadzonej analizy SWOT.

Wybór poszczególnych celów jest bezpośrednią konsekwencją zapisów zawartych w analizie SWOT. Osiągnięcie określonych celów spowoduje lub przyczyni się do utrzymania „mocnych stron”, wykorzystania „mocnych stron” i „szans”, wyeliminowania „słabych stron”, przeciwdziałania „zagrożeniom”.

CELE	ELEMENTY ANALIZY SWOT
Temat I. Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich	
1.1 Przyciągnięcie inwestorów i rozwój przedsiębiorczości dla stworzenia trwałych i nowoczesnych miejsc pracy.	Wykorzystuje „mocne strony”: 1. Położenie w pobliżu Krakowa oraz na trasie komunikacyjnej Kraków-Zakopane. 2. Jezioro Dobczyckie – potencjalne miejsce do rekreacji. 3. Dynamicznie rozwijający się sektor gospodarczy. 4. Odbudowywane obserwatorium astronomiczne. 5. Potencjał wykształconej siły roboczej.

	<i>Przyczynia się do likwidacji „słabych stron”:</i> 1. Ukryte bezrobocie. 2. Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura techniczna. 3. Słaba współpraca i komunikacja pomiędzy sektorami. 4. Niedostateczny rozwój bazy wypoczynkowo-rekreacyjnej. <i>Wykorzystuje „szanse”:</i> 1. Obecność Polski w UE – możliwość pozyskiwania funduszy strukturalnych, otwarcie rynków zbytu. 2. Napływ kapitału zagranicznego do Polski. 3. Rozwój nowoczesnych technologii w świecie. <i>Przeciwdziała „zagrożeniu”:</i> 1. Niewystarczające środki na rozwój infrastruktury w Polsce. 2. Odpływ ludzi wykształconych i przedsiębiorczych z Polski. 3. Niestabilność prawa w Polsce, nadmierny fiskalizm i wysokie koszty pracy. 4. Obciążanie samorządów zadaniami niewspółmiernie do przekazywanych środków
1.2 Aktywne społeczeństwo, w tym w pozyskiwaniu środków z zewnątrz; rozwinięta współpraca międzysektorowa i międzyregionalna	<i>Wykorzystuje „mocne strony”:</i> 1. Dynamicznie rozwijający się sektor gospodarczy. 2. Potencjał wykształconej siły roboczej. <i>Przyczynia się do likwidacji „słabych stron”:</i> 1. Ukryte bezrobocie. 2. Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura techniczna. 3. Słaba współpraca i komunikacja pomiędzy sektorami. 4. Niedostateczny rozwój bazy wypoczynkowo-rekreacyjnej. 5. Utrudnienia w zagospodarowaniu Zbiornika Dobczyckiego. <i>Wykorzystuje „szanse”:</i> 1. Obecność Polski w UE – możliwość pozyskiwania funduszy strukturalnych, otwarcie rynków zbytu. 2. Napływ kapitału zagranicznego do Polski. <i>Przeciwdziała „zagrożeniu”:</i> 1. Niewystarczające środki na rozwój infrastruktury w Polsce. 2. Odpływ ludzi wykształconych i przedsiębiorczych z Polski. 3. Globalizacja – zagrożenie ze strony silnych, wielkich korporacji i przedsiębiorstw. 4. Niestabilność prawa w Polsce, nadmierny fiskalizm i wysokie koszty pracy.

	5. Utrudniony dostęp do kredytów i funduszy – biurokracja i skomplikowane procedury. 6. Obciążanie samorządów zadaniami niewspółmiernie do przekazywanych środków
Temat II. Jak najlepsze wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych ...	
2.1 Stworzenie atrakcyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej, w tym rozwój agroturystyki oraz zagospodarowanie obszaru Zbiornika Dobczyckiego.	Wykorzystuje „mocne strony”: 1. Położenie w pobliżu Krakowa oraz na trasie komunikacyjnej Kraków-Zakopane. 2. Jezioro Dobczyckie – potencjalne miejsce do rekreacji. 3. Dynamicznie rozwijający się sektor gospodarczy. 4. Odbudowywane obserwatorium astronomiczne. 5. Czyste środowisko naturalne i bogactwo przyrody. 6. Tradycje i zabytki (zamek w Dobczycach oraz ruiny Grodziska, kościoły i miejsca kultu religijnego np. sanktuarium Błogosławionej Anieli Salawy). 7. Wyciągi narciarskie i trasy biegowe. Przyczynia się do likwidacji „słabych stron”: 1. Ukryte bezrobocie. 2. Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura techniczna. 3. Słaba współpraca i komunikacja pomiędzy sektorami. 4. Niedostateczny rozwój bazy wypoczynkowo-rekreacyjnej. 5. Utrudnienia w zagospodarowaniu Zbiornika Dobczyckiego. Wykorzystuje „szanse”: 1. Rosnąca dbałość o ochronę środowiska w Polsce i na świecie. 2. Rozwój turystyki w Polsce – rekordowy napływ turystów do Krakowa w 2005 r. 3. Wzrost zainteresowania żywnością ekologiczną.
2.2. Ochrona środowiska naturalnego.	Wykorzystuje „mocne strony”: 1. Czyste środowisko naturalne i bogactwo przyrody. Wykorzystuje „szanse”: 1. Rosnąca dbałość o ochronę środowiska w Polsce i na świecie. 2. Rozwój turystyki w Polsce – rekordowy napływ turystów do Krakowa w 2005 r. 3. Wzrost zainteresowania żywnością ekologiczną.
2.3 Rozwój rolnictwa ekologicznego.	Wykorzystuje „mocne strony”: Czyste środowisko naturalne i bogactwo przyrody.

	<i>Przyczynia się do likwidacji „słabych stron”:</i> 1. Rozdrobnienie agrarne, słabe zaplecze dla rozwoju produkcji rolniczej. 2. Ukryte bezrobocie. 3. Niedostateczny rozwój bazy wypoczynkowo-rekreacyjnej <i>Wykorzystuje „szanse”:</i> 1. Rosnąca dbałość o ochronę środowiska w Polsce i na świecie. 2. Obecność Polski w UE – możliwość pozyskiwania funduszy strukturalnych, otwarcie rynków zbytu. 3. Rozwój turystyki w Polsce – rekordowy napływ turystów do Krakowa w 2005 r. 4. Wzrost zainteresowania żywnością ekologiczną. <i>Przeciwdziała „zagrożeniu”:</i> 1. Globalizacja – zagrożenie ze strony silnych, wielkich korporacji i przedsiębiorstw.
2.4 Zachowanie lokalnych tradycji i dziedzictwa kulturowego; rozwój produktów	<i>Wykorzystuje „mocne strony”:</i> 1. Tradycje i zabytki (zamek w Dobczycach oraz ruiny Grodziska, kościoły i miejsca kultu religijnego np. sanktuarium Błogosławionej Anieli Salawy). <i>Przyczynia się do likwidacji „słabych stron”:</i> 1. Słaba współpraca i komunikacja pomiędzy sektorami. 2. Niedostateczny rozwój bazy wypoczynkowo-rekreacyjnej <i>Wykorzystuje „szanse”:</i> 1. Rosnąca dbałość o ochronę środowiska w Polsce i na świecie. 2. Obecność Polski w UE – możliwość pozyskiwania funduszy strukturalnych, otwarcie rynków zbytu. 3. Rozwój turystyki w Polsce – rekordowy napływ turystów do Krakowa w 2005 r. 4. Wzrost zainteresowania żywnością ekologiczną. <i>Przeciwdziała „zagrożeniu”:</i> 1. Globalizacja – zagrożenie ze strony silnych, wielkich korporacji i przedsiębiorstw.

V.3 Partnerstwo

V.3.1. Na etapie opracowania ZSROW

W procesie opracowania ZSROW uczestniczyło szerokie grono mieszkańców obszaru objętego działaniem LGD i przedstawiciele instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw obszaru. W projekcie zadbano o pozyskanie oddolnej

informacji podczas spotkań informacyjnych w pięciu gminach. W procesie programowania ZSROW aktywnie brały udział osoby wytypowane podczas spotkań w Kołach Gminnych Stowarzyszenia. Prawie wszystkie ustalenia związane z zapisami strategii osiągnięto w trakcie prac warsztatowych w wyniku konsensusu.

Proces opracowania strategii przedstawiał się następująco:

1. Przeprowadzono 5 spotkań informacyjnych o projekcie, zorganizowanych w 5 gminach.
2. Na spotkaniu w dniu 20 listopada 2005 roku wyznaczono wstępne kierunki działania LGD.
3. W wyniku warsztatów w dniu 11 stycznia 2006 r. w Dobczycach wypracowano ostateczne zapisy w zakresie wizji obszaru, analizy SWOT, tematów i celów.
4. Podczas spotkania w dniu 21 stycznia 2006 r. zaproponowano wstępną listę projektów.
5. Wstępne propozycje projektów zostały przygotowane na specjalnych formularzach opisu projektu.
6. Na spotkaniu w dniu 23 marca przekonsultowano wstępną wersję Zintegrowanej Strategii, wskazując na potrzebę weryfikacji listy projektów.
7. Zweryfikowaną listę projektów, po przygotowaniu jej przez Zarząd LGD, przyjęto na spotkaniu w dniu 10 kwietnia.

W tabeli poniżej wymieniono spotkania, które przyczyniły się do opracowania Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich „Turystyczna Podkowa”.

Temat spotkania/warsztatów	Miejsce	Data	Liczba osób
Spotkania informacyjne nt. idei partnerstwa dla lokalnej społeczności, w celu wyłonienia najbardziej aktywnych przedstawicieli zainteresowanych współpracą i planowaniem rozwoju mikroregionu.	Budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Sieprawiu, 32-447 Siepraw 784	14.11.2005	50
	Myślenicki Ośrodek Kultury i Sportu, 32-400 Myślenice, ul. Piłsudskiego 20	15.11.2005	36
	Gminny Ośrodek Kultury w Wiśniowej, 32-412 Wiśniowa 320	16.11.2005	16
	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Dobczycach, ul. Podgórska 2 32-410 Dobczyce	17.11.2005	12
	Gminny Ośrodek Kultury w Pcimiu, 32-	18.11.2005	25

	432 Pcim 8		
Partnerstwo publiczno – prywatne z udziałem wyłonionych w poszczególnych gminach przedstawicieli lokalnych społeczności. Rola partnerów w rozwoju wsi. Zawiązanie współpracy.	Restauracja „Słowiańska” 32-400 Myślenice, ul. Mickiewicza 11	06.12.2005	57
Przygotowanie planu funkcjonowania LGD oraz ustalenia zapisów statutu. Wyznaczenie celów i kierunków działania.	Ośrodek Szkoleniowo – Wypoczynkowy „Góra Jałowcowa”, 32-410 Dobczyce, ul. Góra Jałowcowa 30	20.12.2005	40
Zebrań założycielskie Lokalnej Grupy Działania.	Ośrodek Szkoleniowo – Wypoczynkowy „Góra Jałowcowa”, 32-410 Dobczyce, ul. Góra Jałowcowa 30	11.01.2006	36
Warsztaty informacyjne o procesie tworzenia strategii, elementach i założeniach teoretycznych oraz o sposobach jej realizacji.	Ośrodek Szkoleniowo – Wypoczynkowy „Góra Jałowcowa”, 32-410 Dobczyce, ul. Góra Jałowcowa 30	21.01.2006	20
Konsultacje społeczne zapisów strategii – dyskusja nad wyborem projektów	Ośrodek Szkoleniowo – Wypoczynkowy „Góra Jałowcowa”, 32-410 Dobczyce, ul. Góra Jałowcowa 30	23.03.2006	40
Weryfikacja wstępnej propozycji projektów – posiedzenie Zarządu LGD	Urząd Gminy Pcim	09.04.2006	5
Konsultacje społeczne zapisów strategii – dyskusja nad wyborem projektów	Ośrodek Szkoleniowo – Wypoczynkowy „Góra Jałowcowa”, 32-410 Dobczyce, ul. Góra Jałowcowa 30	10.04.2006	40

Ogółem w spotkaniach uczestniczyło 292 osoby, w tym z młodzieży - 36 osób. Procentowy udział osób reprezentujących to: sektor pozarządowy - 28%, sektor publiczny - 48%, sektor prywatny - 24%.

V.3.2. W kolejnych okresach programowania

Zgodnie z warunkami realizacji ZSROW w ramach Schematu II Pilotażowego Programu Leader+, organizacją odpowiedzialną za wdrożenie ZSROW będzie Lokalna Grupa Działania. Wdrożenie ZSROW polegać będzie na realizacji serii projektów, które przyczynią się do osiągnięcia w pewnym stopniu (przewidując ich pełne osiągnięcie w ciągu kilku lat) celów ZSROW. W punkcie powyżej podano listę projektów zaproponowanych na etapie budowania ZSROW. LGD pozostaje otwarta na nowe projekty, ale na etapie realizacji

ZSROW w ramach Schematu II PPL+ nabór nowych projektów będzie ograniczony, ze względu wymagania jakie postawiono wobec wnioskodawców do Schematu II – konieczność wypełnienia określonego harmonogramu finansowo-rzeczowego. Na etapie realizacji ZSROW w ramach Schematu II PPL+, LGD podejmować będzie starania pozyskiwania nowych partnerów do realizacji zaproponowanych już projektów. Natomiast w nowym okresie programowania zastosowana zostanie procedura pozyskiwania projektów od partnerów. Poniżej opisano wstępną propozycję tej procedury – jej szczegółowy kształt zostanie opracowany w momencie, gdy będzie więcej informacji o warunkach realizacji Programu Leader+ w nowym okresie programowania 2007-2013.

Procedura naboru i wyboru projektów obejmować będzie następujące działania:

1. Opracowanie informacji o możliwości realizacji przez LGD projektu w ramach II Schematu Pilotażowego Programu Leader+. Zostanie opracowany formularz, na którym osoby i instytucje zainteresowane realizacją określonych projektów przez LGD będą zgłaszać swoje propozycje.
2. Rada LGD przyjmie zasady i kryteria wyboru projektów na podstawie propozycji przygotowanej przez Zarząd.
3. Wyznaczone zostaną terminy naboru projektów. Dla dotarcia z informacją do mieszkańców i instytucji o naborze projektów zostaną wykorzystane środki podane w rozdziale VIII „Promocja i informowanie o projekcie i ZSROW oraz monitorowanie i aktualizacja ZSROW”. Przewiduje się kilka terminów w ciągu roku. Szczegółowy podział środków na poszczególne terminy określi Rada LGD na podstawie propozycji Zarządu, przy czym przewiduje się, że większość środków przeznaczona będzie na pierwszy termin.
4. Zarząd, wspierany przez pracowników Biura LGD, sprawdzi na ile projekty są zgodne z możliwościami finansowania z PPL+ i skieruje je do oceny przez Zespoły Robocze.
5. Zespoły Robocze, kierując się kryteriami wyboru projektów, przyjętymi przez Radę, dokona wstępnej oceny propozycji projektów.
6. Zarząd przygotuje propozycje projektów wraz rekomendacją Zespołów Roboczych pod decyzję Rady LGD.
7. Rada LGD na swym posiedzeniu wybierze projekty do realizacji przez LGD.
8. Zarząd w porozumieniu z wnioskodawcami projektów podejmie działania w celu ich realizacji.

W trakcie warsztatów w dniu 21 stycznia 2006 r. w Dobczycach zgłoszono na zasadzie „burzy mózgów” propozycje kryteriów wyboru projektów, a następnie w wyniku sondażowego głosowania i ogólnej dyskusji określono następujące kryteria wyboru projektów:

Czy proponowane projekty ...

1. generują jak najwięcej korzyści dla beneficjentów lokalnych
2. angażują jak największą ilość partnerów
3. są oryginalne
4. mocno promują walory obszaru

5. są realne, odpowiednie do skali dostępnych środków
6. są rozwojowe - rozpoczynają coś większego
7. są integrujące społeczność.

Szczegółowe zasady oceny projektów zostaną przygotowane przez Zarząd LGD i zatwierdzone przez Radę LGD.

V.4 Sposób finansowania ZSROW

Lista projektów zaprezentowana wcześniej, nie tylko wskazuje na przewidywany sposób realizacji poszczególnych celów ZSROW, ale stała się podstawą do opracowania budżetu Strategii.

W tabeli poniżej zamieszczono projekty w podziale na różne kategorie kosztów.

Nr	Projekt	Koszty admin., w tym zakup sprzętu	Promocja i informacja	Pomoc szkoleniowa i doradcza	Analizy, ekspertyzy itp.	Działania na rzecz promocji regionu	Współprac i wymiana doświadczeń między LGD	Suma
	Organizacja biura oraz promocja i informacja	93 000,00	15 000,00					108 000,00
1.1.1.	Udział w targach gospodarczych					15 000,00		15 000,00
1.1.2.	Wspólny katalog producentów					15 000,00		15 000,00
1.1.3.	Szkolenia dla młodzieży na temat przedsiębiorczości			5 000,00				5 000,00
1.2.1.	Wyjazd studialny nt. LGD oraz szlaków tematycznych do UE						35 000,00	35 000,00
1.2.2.	Szkolenia dla Partnerów LGD nt. pozyskiwania środków oraz utworzenie punktu doradczego			20 000,00				20 000,00
1.2.3.	Udział w pracach regionalnej i krajowej sieci LGD						3 000,00	3 000,00
2.1.1.	Punkty widokowe i przystanki turystyczne - przygotowanie dokumentacji				130 000,00			130 000,00
2.1.2.	Wytyczenie szlaków tematycznych i ścieżek rowerowych				10 000,00	50 000,00		60 000,00
2.1.3.	Rozbudowa wspólnej strony internetowej					5 000,00		5 000,00
2.1.4.	Reorientacja rolników – szkolenia w zakresie agroturystyki wraz z wyjazdem studialnym			5 000,00			30 000,00	35 000,00
2.1.5.	Wspólny kalendarz imprez					5 000,00		5 000,00
2.1.6.	Inwentaryzacja zasobów turystycznych z mapą					40 000,00		40 000,00

Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich „Turystyczna Podkova”

2.1.7.	Imprezy promujące w 5 gminach z udziałem wszystkich partnerów (w tym konkurs potraw regionalnych)					100 000,00		100 000,00
2.1.8.	Udział w Salonie Turystycznym w Krakowie					17 000,00		17 000,00
2.1.9.	Udział w targach turystycznych w Warszawie					17 000,00		17 000,00
2.2.1.	Akcja eduk. sprzątanie szlaków turystycznych					20 000,00		20 000,00
2.3.1.	Szkolenia nt. rolniczej produkcji ekologicznej			5 000,00				5 000,00
2.4.1.	Przegląd grup kolędniczych i zapustowych z konkursem szopek.					15 000,00		15 000,00
2.4.2.	Muzea , ekomuzea, np. muzeum szczotkarstwa					15 000,00		15 000,00
2.4.3.	Konkurs legend i bazarzy					5 000,00		5 000,00
2.4.4.	Centrum Promocji Turystyki oraz sprzedaż bezpośrednia Produktów Lokalnych i Regionalnych w Pcimiu				80 000,00			80 000,00
	Suma	93 000,00	15 000,00	35 000,00	220 000,00	319 000,00	68 000,00	750 000,00

Budżet projektu w podziale na kategorie kosztów, koszty całkowite, kwalifikowane i VAT przedstawia się następująco:

	Kategoria kosztów	Koszty w zł		
		Całkowite	VAT	Kwalifikowane
1	Koszty administracyjne w tym zakup sprzętu	93 000	0	93 000
2	Promocja i informacja	15 000	0	15 000
3	Pomoc szkoleniowa i doradcza	35 000	0	35 000
4	Analizy, ekspertyzy itp.	220 000	0	220 000
5	Działania na rzecz promocji regionu	319 000	0	319 000
6	Współpraca i wymiana doświadczeń między LGD	68 000	0	68 000
	Suma	750 000	0	750 000

Najwięcej środków przeznaczono na działania na rzecz promocji i regionu oraz na analizy i ekspertyzy. Procentowo podział środków na poszczególne rodzaje kosztów przedstawia następująco:

Pozycja	Rodzaj kosztów	Kwota	%	Uwagi
1	Koszty administracyjne w tym zakup sprzętu	93 000	12,4	14,1 % pozostałych kosztów
2	Promocja i informacja	15 000	2,0	
3	Pomoc szkoleniowa i doradcza	35 000	4,7	
4	Analizy, ekspertyzy itp.	220 000	29,3	
5	Działania na rzecz promocji regionu	319 000	42,5	
6	Współpraca i wymiana doświadczeń między LGD	68 000	9,1	
	RAZEM	750 000	100,0	

Koszty administracyjne stanowią wymagane mniej niż 15% pozostałych kosztów.

Budżet projektu w podziale na etapy przedstawia się następująco:

	Kategoria kosztów	1 etap	2 etap	3 etap	4 etap	5 etap
	Okres – miesiące w 2007 rok	I-III	IV-VI	VII-VIII	IX-X	XI-XII
1	Koszty administracyjne w tym zakup sprzętu	30	20	11	11	21
2	Promocja i informacja	15	0	0	0	0
3	Pomoc szkoleniowa i doradcza	2	6	4	14	9
4	Analizy, ekspertyzy itp.	40	23	80	50	27
5	Działania na rzecz promocji regionu	62	100	90	51	16
6	Współpraca i wymiana doświadczeń między LGD	1	1	0	35	31
	Suma w tys. zł	150	150	185	161	104

VI. Wpływ realizacji ZSROW na rozwój regionu

Dla oceny wpływu realizacji ZSROW na rozwój regionu porównano zapisy ZSROW z zapisami w strategii województwa (regionu, NUTS 2), a także strategii powiatu (NUTS 4) oraz gmin (NUTS 5), które obejmuje swoim obszarem obszar działania LGD Turystyczna Podkowa. Porównanie z strategiami wydaje się bardziej adekwatne niż np. porównanie z aktualnie realizowanymi projektami na obszarze województwa, powiatu czy gmin, bowiem realizowane są przede wszystkim te projekty, na które udało się obecnie pozyskać środki, a nie te projekty, które zarządy województwa, powiatu czy gmin chciałyby najbardziej realizować. Strategie rozwoju gmin są też najpełniejszym wyrazem oczekiwań społeczności województwa, powiatu i gmin, zwłaszcza jeśli ich opracowanie przebiegało przy szerokim udziale społeczności, a tak jest w większości przypadków porównywanych strategii.

VI.1. Wpływ realizacji ZSROW na rozwój województwa (regionu, NUTS 2)

Obszar LGD Turystyczna Podkowa znajduje się w województwie małopolskim.

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2000 - 2006 została przyjęta w dniu 28 sierpnia 2000 r. przez Sejmik Województwa Małopolskiego, na mocy uchwały Nr XXIII/250/2000. „Stała się ona podstawą planowania i programowania polityki rozwoju regionu do roku 2006. Określono w niej generalne kierunki, cele i priorytety tej polityki. Jako punkt odniesienia dla prowadzenia wszelkich działań rozwojowych województwa, Strategia stała się także miejscem artykulacji potrzeb rozwojowych regionu” – napisano we wstępie do „Raportu z realizacji ‘Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2000-2006’ w połowie okresu programowania”.

Strategia zbudowana została w taki sposób, że określono 4 „Pola” i 3 „Konteksty”, w ramach których określono cele nadrzędne. Poza jednym polem, gdzie określono dwa cele nadrzędne, w pozostałych polach i kontekstach, określono po jednym celu nadrzędnym. Tym samym określono 8 celów nadrzędnych. Każdemu celowi przypisano po 3-6 celów strategicznych. Do każdego celu strategicznego podano polityki i programy, wśród których wskazano na najważniejsze określając je jako priorytety. Z tym, że dla celów strategicznych „Kontekstów” jako rozwiązania wskazano przede wszystkim polityki i programy wymienione w „Polach”, traktując cele „Kontekstów” jako horyzontalne.

Poniżej w tabeli podano cele nadrzędne i strategiczne zawarte w strategii wojewódzkiej i korespondujące z nimi cele ZSROW.

Cele Strategii Województwa Małopolskiego	Cele ZSROW Turystyczna Podkowa
CEL NADRZĘDNY: A. LEPIEJ WYKSZTAŁCENI, AKTYWNI I PRZEDSIĘBIORCZY MIESZKAŃCY	
Cel strategiczny A.1. Elastyczny, łatwo dostosowujący się do zmian społeczno-gospodarczych system edukacji	

Cel strategiczny A.2 Środowisko promujące przedsiębiorczość i aktywność obywateli	1.1 Przyciągnięcie inwestorów i rozwój przedsiębiorczości dla stworzenia trwałych i nowoczesnych miejsc pracy
Cel strategiczny A.3 Spójne, solidarne i bezpieczne społeczności	Cele Programu Leader+
Cel strategiczny A.4. Silna rodzina i zdrowy styl życia	2.1. Stworzenie atrakcyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej, w tym rozwój agroturystyki oraz zagospodarowanie obszaru Zbiornika Dobczyckiego 2.3 Rozwój rolnictwa ekologicznego
Cel strategiczny A.5. Sprawny i przyjazny pacjentowi system ochrony zdrowia	
CEL NADRZĘDNY: B. WYSOKA JAKOŚĆ ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO	
Cel strategiczny B.1. Zlikwidowanie zaniedbań w ochronie środowiska	2.2. Ochrona środowiska naturalnego.
Cel strategiczny B.2. Racjonalne gospodarowania środowiskiem	
Cel strategiczny B.3. Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej	
Cel strategiczny B.4. Kształtowanie krajobrazu kulturowego	2.4 Zachowanie lokalnych tradycji i dziedzictwa kulturowego; rozwój produktów lokalnych
CEL NADRZĘDNY: C. TRWAŁY ROZWÓJ GOSPODARCZY	
Cel strategiczny C.1. Restrukturyzacja i podniesienie konkurencyjności tradycyjnych działów przemysłu	
Cel strategiczny C.2. Konkurencyjne, rynkowe rolnictwo	2.3 Rozwój rolnictwa ekologicznego
Cel strategiczny C.3. Innowacyjne firmy	1.1 Przyciągnięcie inwestorów i rozwój przedsiębiorczości dla stworzenia trwałych i nowoczesnych miejsc pracy 2.1. Stworzenie atrakcyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej, w tym rozwój agroturystyki oraz zagospodarowanie obszaru Zbiornika Dobczyckiego
Cel strategiczny C.4. Rozwinięte przemysły „regionalnej szansy”	
Cel strategiczny C.5. Rozwinięte otoczenie biznesu	
Cel strategiczny C.6. Wysoki poziom inwestycji	
CEL NADRZĘDNY: D. LEPSZA DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA CAŁEGO REGIONU	
Cel strategiczny D.1. Dobrze rozwinięty system powiązań komunikacyjnych regionu z otoczeniem	

Cel strategiczny D.2. Sprawny system transportu wewnętrznego	
Cel strategiczny D.3. Infrastruktura konieczna dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego	
CEL NADRZĘDNY: E. LEPSZA WSPÓLPRACA WEWNĄTRZREGIONALNA	Cele Programu Leader+
Cel strategiczny E.1. Rozwinięta sieć powiązań gospodarczych	
Cel strategiczny E.2 Regionalny obieg kultury	
Cel strategiczny: E.3. Regionalny wspólny rynek informacji	
CEL NADRZĘDNY: K.1. HARMONIJNY ROZWÓJ CAŁEJ MAŁOPOLSKI	
Cel strategiczny K.1.1. Wykorzystanie potencjału Krakowa na rzecz rozwoju regionu	
Cel strategiczny K.1.2. Rozwinięte małe i średnie miasta Małopolski	Wszystkie cele ZSROW
Cel strategiczny K.1.3. Aktywizacja rozwoju terenów wiejskich	
CEL NADRZĘDNY: K.2. WZAJEMNE WSPARCIE REGIONÓW SĄSIADUJĄCYCH W DZIAŁANIACH NA RZECZ ROZWOJU	
Cel strategiczny K.2.1. Harmonijna współpraca na obszarach stykowych	1.2 Aktywne społeczeństwo, w tym w pozyskiwaniu środków z zewnątrz; rozwinięta współpraca międzysektorowa i międzyregionalna
Cel strategiczny K.2.2. Wspólne rozwiązywanie problemów o znaczeniu ponadregionalnym	
Cel strategiczny K.2.3. Wykorzystanie i rozwój potencjału Krakowa jako metropolii o znaczeniu ponadregionalnym	
CEL NADRZĘDNY: K.3. MAKSYMALIZACJA POZYTYWNYCH EFEKTÓW INTEGRACJI	1.2 Aktywne społeczeństwo, w tym w pozyskiwaniu środków z zewnątrz; rozwinięta współpraca międzysektorowa i międzyregionalna
Cel strategiczny K.3.1. Zwiększenie zdolności absorpcyjnych	
Cel strategiczny K.3.2. Wykorzystanie międzynarodowej współpracy Regionalnej	
Cel strategiczny K.3.3. Przygotowanie się firm i instytucji do uczestnictwa w Unii Europejskiej	

Jak wynika z powyższej tabeli, realizacja wielu celów ZSROW przyczyniać się będzie do osiągania celów strategicznych województwa małopolskiego. Wpływ realizacji ZSROW na rozwój regionu zależny będzie jednak od skali środków przeznaczonych na poszczególne cele, zarówno przy realizacji ZSROW, jak i strategii województwa wielkopolskiego. Należy pamiętać, że obszar Turystyczna Podkowa stanowi 2,1 % powierzchni województwa małopolskiego zamieszkałej przez 1,4 % ludności województwa. Stopień środków możliwych do pozyskania w ramach Programu Leader+, który będzie głównym źródłem realizacji ZSROW, pozostaje w jeszcze mniejszej proporcji w stosunku do innych środków, które będą przeznaczone na realizację podobnych celów w ramach strategii województwa małopolskiego.

VI.2. Wpływ realizacji ZSROW na rozwój powiatu (NUTS 4)

Większego wpływu realizacji ZSROW niż w przypadku województwa należy spodziewać w przypadku powiatu. Obszar funkcjonowania LGD Turystyczna Podkowa znajduje się w powiecie myślenickim. Powierzchnia obszaru objętego działaniem LGD stanowi blisko połowę powierzchni powiatu - 46,8 % i zamieszkuje go 38,6 % ludności powiatu.

Poniżej w tabeli zestawiono obok siebie cele Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Myślenickiego z tematami i celami ZSROW.

Cele PRL Powiatu Myślenickiego	Tematy i Cele ZSROW
OBSZAR I: Gospodarka, przedsiębiorczość, rynek pracy	Temat 1 - Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich
<u>Cel strategiczny: I.I</u> Zwiększenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw działających na terenie powiatu myślenickiego	1. Przyciągnięcie inwestorów i rozwój przedsiębiorczości dla stworzenia trwałych i nowoczesnych miejsc pracy. 2. Stworzenie atrakcyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej, w tym rozwój agroturystyki oraz zagospodarowanie obszaru Zbiornika Dobczyckiego.
<u>Cel operacyjny : I.I.1</u> Prowadzenie aktywnej i skutecznej promocji gospodarczej i turystycznej powiatu myślenickiego	1. Przyciągnięcie inwestorów i rozwój przedsiębiorczości dla stworzenia trwałych i nowoczesnych miejsc pracy. 2. Stworzenie atrakcyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej, w tym rozwój agroturystyki oraz zagospodarowanie obszaru Zbiornika Dobczyckiego.
<u>Cel operacyjny : I.I.2</u> Poprawa jakości dostępu usług świadczonych przez instytucje sektora publicznego na rzecz przedsiębiorców	Przyciągnięcie inwestorów i rozwój przedsiębiorczości dla stworzenia trwałych i nowoczesnych miejsc pracy
<u>Cel operacyjny : I.I.3</u> Stworzenie systemu wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw	Przyciągnięcie inwestorów i rozwój przedsiębiorczości dla stworzenia trwałych i nowoczesnych miejsc pracy
<u>Cel strategiczny: I.II</u> Wzrost znaczenia kultury i turystyki jako	Stworzenie atrakcyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej, w tym rozwój agroturystyki

czynników stymulujących rozwój społeczno-gospodarczy powiatu	oraz zagospodarowanie obszaru Zbiornika Dobczyckiego.
<u>Cel operacyjny :I.II.1</u> Aktywizacja istniejących i rozwój nowych terenów turystycznych w powiecie	Stworzenie atrakcyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej, w tym rozwój agroturystyki oraz zagospodarowanie obszaru Zbiornika Dobczyckiego.
<u>Cel operacyjny :I.II.2</u> Wydłużenie sezonu turystycznego	
<u>Cel operacyjny :I.II.3</u> Rozwój kultury jako istotnego czynnika integracji i rozwoju powiatu.	Zachowanie lokalnych tradycji i dziedzictwa kulturowego; rozwój produktów lokalnych.
<u>Cel operacyjny: I.II.4</u> Poprawa jakości obsługi mieszkańców powiatu myślenickiego	Aktywne społeczeństwo, w tym w pozyskiwaniu środków z zewnątrz; rozwinięta współpraca międzysektorowa i międzyregionalna
<u>Cel strategiczny: I.III</u> Zmniejszenie poziomu społecznych skutków bezrobocia w powiecie	Przyciągnięcie inwestorów i rozwój przedsiębiorczości dla stworzenia trwałych i nowoczesnych miejsc pracy.
<u>Cel operacyjny :I.III.1</u> Aktywizacja zawodowa osób młodych, w tym absolwentów szkół	Aktywne społeczeństwo, w tym w pozyskiwaniu środków z zewnątrz; rozwinięta współpraca międzysektorowa i międzyregionalna
<u>Cel operacyjny: I.III.2</u> Zwiększanie szans na rynku pracy osób z grup marginalizowanych - kobiet, osób długotrwale bezrobotnych, rolników, osób niepełnosprawnych	Aktywne społeczeństwo, w tym w pozyskiwaniu środków z zewnątrz; rozwinięta współpraca międzysektorowa i międzyregionalna
<u>Cel strategiczny: I.IV</u> Poprawa sieci komunikacji drogowej	
<u>Cel operacyjny :I.IV.1</u> Przebudowa dróg powiatowych służących wzmocnieniu konkurencyjności powiatu	
<u>Cel operacyjny :I.IV.2</u> Przebudowa dróg powiatowych ważnych dla rozwoju przedsiębiorczości i poprawy jakości życia	
OBSZAR: II Ochrona środowiska	Ochrona środowiska naturalnego. Rozwój rolnictwa ekologicznego
<u>Cel strategiczny: II.I</u> Poprawa stanu środowiska naturalnego	
<u>Cel operacyjny :II.I.1</u> Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie powiatu	
<u>Cel operacyjny:II.I.2</u> Usprawnienie systemu segregacji odpadów	
OBSZAR: III	

Oświata, edukacja, sport	
<u>Cel strategiczny: III.I</u> Zwiększenie dostępności do edukacji	
<u>Cel operacyjny: III.I.1</u> Poprawa stanu infrastruktury edukacyjnej w powiecie	
<u>Cel operacyjny: III.I.2</u> Zwiększenie dostępu do sportu przez społeczność lokalne	Stworzenie atrakcyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej, w tym rozwój agroturystyki oraz zagospodarowanie obszaru Zbiornika Dobczyckiego.
<u>Cel operacyjny: III.I.3</u> Podniesienia jakości kształcenia i poprawy dostępu do edukacji	
OBSZAR: IV Ochrona zdrowia, polityka społeczna, bezpieczeństwo publiczne	
<u>Cel strategiczny: I</u> Zapewnienie mieszkańcom powiatu dostępu do wysokiej jakości opieki zdrowotnej, pomocy społecznej oraz polityki prorodzinnej	
<u>Cel operacyjny: IV.I.2.</u> Poprawa stanu i rozbudowa infrastruktury technicznej ochrony zdrowia i opieki społecznej	
<u>Cel operacyjny: IV.I.3</u> Zwiększenie wykrywalności chorób wśród mieszkańców powiatu myślenickiego	
<u>Cel strategiczny : II</u> Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom i przyjezdnym	
<u>Cel operacyjny: IV.II.1</u> Modernizacja i rozwój infrastruktury służącej bezpieczeństwu publicznego	
<u>Cel operacyjny: IV.II.2</u> Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego	

Analizując powyższe porównanie można stwierdzić iż większość celów ZSROW znajduje swoje odzwierciedlenie w celach Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Myślenickiego (na obszarze LGD znajduje się 5 gmin spośród 9 gmin powiatu Myślenickiego). Najczęściej jednemu celowi operacyjnemu odpowiada jeden cel ZSROW, natomiast niekiedy jednemu celowi operacyjnemu odpowiadają dwa cele ZSROW, jak w przypadku „Prowadzenie aktywnej i skutecznej promocji gospodarczej i turystycznej powiatu myślenickiego” - cel operacyjny PRL odpowiadają 2 cele ZSROW. W przypadku celów ZSROW – „Ochrona środowiska naturalnego” i „Rozwój rolnictwa ekologicznego” – odpowiada on obszarowi - „Ochrona środowiska” w PRL powiatu. Najwięcej powiązań widocznych jest w obszarze I PRL powiatu - „Gospodarka, przedsiębiorczość , rynek pracy”. Przy ocenie stopnia wpływu

realizacji ZSROW na rozwój powiatu myślenickiego należy pamiętać o skali środków, które zostaną użyte w realizacji ZSROW w porównaniu do realizacji strategii powiatu.

IV. 3. Wpływ realizacji ZSROW na rozwój gmin (NUTS 5)

Wszystkie gminy mają jakieś dokumenty programowe nt. swojego rozwoju, pochodzące z różnych lat. Gmina Raciechowice była jedną z pierwszych gmin w Polsce, która opracowała swoją strategię rozwoju w 1995 roku i to metodą partycypacyjną (z udziałem społeczności gminy). W listopadzie 2000 r. powstała „Strategia rozwoju Gminy i Miasta Dobczyce”. Rada Gminy Siepraw w marcu 2005 roku przyjęła uchwałą zweryfikowaną „Strategię Rozwoju Gminy Siepraw”. Strategia rozwoju gminy Wiśniowa przyjęta została uchwałą Rady Gminy w maju 2004 roku. Swoją strategię rozwoju ma też gmina Pcim.

W tabeli poniżej podano wizje (misje) poszczególnych gmin, zawarte w ich strategiach rozwoju. Dla porównania podano też wizję obszaru LGD.

Lp	Obszar	Wizja/misja
1	Gmina Pcim	Pcim jako nowoczesna, bezpieczna gmina ze sprawną administracją, wykształconym, zdrowym i zintegrowanym społeczeństwem, przyciągająca krajowych oraz zagranicznych turystów i inwestorów naturalnym środowiskiem, odpowiednią infrastrukturą, bogatą kulturą oraz historią.
2	Gmina Raciechowice	Gmina zamożna poprzez rozwój sadownictwa, z hodowlą bydła, przetwórstwem i agroturystyką.
3	Gmina Wiśniowa	Gmina Wiśniowa - sama sobie i innym, biorąc z otoczenia to co służy zrównoważonemu wielofunkcyjnemu rozwojowi - osiągnie najwyższe standardy.
4	Gmina Siepraw	Gmina z w pełni rozwiniętą infrastrukturą, o niskiej stopie bezrobocia dzięki rozwiniętej przedsiębiorczości, atrakcyjne miejsce zamieszkania o stałym dodatnim saldzie migracji i turystyce przynoszącej widoczne korzyści dla mieszkańców.
5	Miasto i Gmina Dobczyce	Gmina Dobczyce – regionem szans rozwojowych wszystkich jej mieszkańców, czerpiącym z bogactwa przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego oraz nowoczesnej gospodarki.
6	LGD Turystyczna Podkowa	Turystyczna podkowa – mikroregion z całoroczną, atrakcyjną bazą rekreacyjną, zasobny i zintegrowany, otwarty na turystów i inwestorów, przy równoczesnym zachowaniu odrębności kulturowej i czystego środowiska, którego siłą rozwoju są zamożni i dobrze wykształceni mieszkańcy.

Choć poszczególne zdania się różnią, to widać zbieżność wizji LGD z wizjami/misjami gmin, szczególnie w zakresie otwartości na turystów (rozwoju turystyki i agroturystyki) i na inwestorów, rozwoju zrównoważonego czy zintegrowanego obszaru. Widać w strategiach gmin odwołania do czerpania z zasobów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego, co jest zgodne z jednym z tematów ZSROW – „Jak najlepsze wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych...”. Gdy mowa jest o nowoczesnej, zamożnej gminie, osiągającej najwyższe standardy czy też atrakcyjnym miejscu zamieszkania o stałym saldzie migracji – to oznacza zgodność z drugim z tematów ZSROW – „Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich”.

Porównania wybranych celów strategicznych, operacyjnych, priorytetów itp. z strategii poszczególnych gmin obszaru LGD z celami strategicznymi ZSROW dokonano w tabeli poniżej.

Cele strategiczne ZSROW	Cele gmin
1.1 Przyciągnięcie inwestorów i rozwój przedsiębiorczości dla stworzenia trwałych i nowoczesnych miejsc pracy.	Pozyskiwanie nowych miejsc pracy w sektorze przemysłowym (Dobczyce) Powołanie Centrum Obsługi Biznesu wraz ze starostwem i gminami powiatu Myślenickiego (Pcim) Wyznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego gminy 2 stref przemysłowo-gospodarczych (Pcim) Rozwinięta przedsiębiorczość lokalna w obszarze rolnictwa i poza rolnictwem dla podniesienia dochodów własnych ludności (Wiśniowa) Wyznaczone i odpowiednio uzbrojone tereny dla prowadzenia działalności gospodarczej (Siepraw) Skuteczna informacja gospodarcza i efektywna promocja gminy (Siepraw) Stworzenie inkubatora przedsiębiorczości (Raciechowice) Przygotowanie ofert inwestycyjnych dla usług, produkcji i budownictwa (Raciechowice)
1.2 Aktywne społeczeństwo, w tym w pozyskiwaniu środków z zewnątrz; rozwinięta współpraca międzysektorowa i międzyregionalna	Nawiązanie współpracy z samorządami krajów członków UE w celu pozyskania środków strukturalnych (Pcim) Powołanie forum współpracy organizacje społeczne-urząd (Pcim) Uruchomienie programu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych w kooperacji z zakładami pracy chronionej z terenu gminy (Pcim) Stworzenie programu aktywizacji zawodowej kobiet długotrwale bezrobotnych (Pcim) Osiągnięcie parametrów infrastruktury i organizacyjnych zabezpieczających potrzeby i gwarantujących rozwój gminy (Wiśniowa) Odpowiedni poziom motywacji do kształcenia się i zapewnienie opieki socjalnej dla uczniów (Siepraw) Dobrosąsiedzka współpraca, wspólne działania gospodarcze i kulturalne, skuteczna komunikacja społeczna (Siepraw) Opracowanie i realizacja programu promocji gminy oraz powołanie instytucji „rozwojowej” (Raciechowice)
2.1. Stworzenie atrakcyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej, w tym rozwój agroturystyki	Pozyskiwanie nowych miejsc pracy poprzez rozwój oferty turystycznej (Dobczyce) Rozwój oferty kulturalnej kierowanej do młodzieży i odwiedzających turystów (Dobczyce)

oraz zagospodarowanie obszaru Zbiornika Dobczyckiego.	Wprowadzanie dogodnych warunków dla rozwoju turystyki, rekreacji i sportu poprzez rozwijanie infrastruktury technicznej, promocję gminy w kraju i zagranicą (Pcim) Utworzenie z Gminy Wiśniowa nowego charakterystycznego miejsca turystycznego województwa małopolskiego z racjonalnym rolnictwem okołoturystycznym (Wiśniowa) Wysoki standard życia dla mieszkańców i atrakcyjne warunki dla turystów (Siepraw) Tworzenie warunków dla rozwoju agroturystyki (Raciechowice)
2.2. Ochrona środowiska naturalnego.	Rozbudowa systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków oraz urządzeń ekologicznych (Dobczyce) Polepszanie stanu środowiska naturalnego gminy poprzez poprawianie infrastruktury, uchwalanie odpowiednich zapisów prawa lokalnego, edukację, ochronę przyrody – w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju (Pcim) Aktywna ochrona środowiska naturalnego (Wiśniowa) Czyste środowisko (Siepraw)
2.3 Rozwój rolnictwa ekologicznego.	Powstanie co najmniej 10 gospodarstw produkujących zdrową żywność (Pcim) Restrukturyzacja rolnictwa (Wiśniowa) Efektywne gospodarstwa rolne (Siepraw) Rozwój nowoczesnego sadownictwa i związanego z nim przetwórstwa (Raciechowice) Podtrzymanie tradycji hodowli i rozwój związanego z nią przetwórstwa (Raciechowice)
2.4 Zachowanie lokalnych tradycji i dziedzictwa kulturowego; rozwój produktów lokalnych.	Powstanie organizacji zrzeszającej twórców ludowych (Pcim) Stworzenie cyklicznej imprezy kulturalno-rozrywkowej charakterystycznej dla gminy (Pcim) Podniesienie standardów życia mieszkańców gminy z zachowaniem własnej tożsamości (Wiśniowa)

Jak widać z tabeli, w strategiach poszczególnych gmin jest wiele celów, które korespondują z celami strategicznymi ZSROW. Tym samym jej realizacja przyczyni się do rozwoju poszczególnych gmin. Co do oceny jednak stopnia wpływu realizacji ZSROW na rozwój gmin, nawet w przypadku gmin w całości znajdujących się na obszarze LGD Turystyczna Podkowa, należy brać pod uwagę, że środki jakie zostaną pozyskane przez LGD w ramach Programu Leader nie będą duże w stosunku do innych środków, którymi dysponują samorządy lokalne i inni partnerzy na rozwój gminy, choć oczywiście działalność LGD, szczególnie jego rola inspiracyjna i pomocowa dla partnerów LGD w kwestii pozyskiwania środków, także z innych źródeł niż Program Leader+, może doprowadzić do znaczących rezultatów, jakie obserwowane są nie tylko w krajach zachodnich, ale także w Polsce, w takich miejscach jak Dolina Strugu czy rejon Bałtowa (Partnerstwo Krzemienny Krag, Park Jurajski).

VII. Powiązanie ZSROW ze strategią NPR (na lata 2004-2006)

Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004-2006 określa najważniejsze działania strukturalne, które Polska będąc członkiem Unii Europejskiej zamierza uruchomić w latach 2004-2006.

Jest to strategiczny, średniookresowy dokument planistyczny, który scala na poziomie krajowym horyzontalne, sektorowe i regionalne działania interwencyjne państwa, wskazuje kierunki rozwoju gospodarczego Polski w pierwszych latach po akcesji do UE. NPR służył jako podstawa negocjowania przez Polskę Podstaw Wsparcia Wspólnoty (Community Support Framework) - dokumentu określającego kierunki i wysokości wsparcia ze strony funduszy strukturalnych na realizację zamierzeń rozwojowych oraz jako podstawa interwencji z Funduszu Spójności.

Celem strategicznym NPR jest rozwijanie konkurencyjnej gospodarki, opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

Realizacja celu strategicznego odbywa się poprzez osiągnięcie celów częściowych NPR:

1. wspomaganie osiągnięcia i utrzymania w dłuższym okresie wysokiego wzrostu PKB,
2. zwiększanie poziomu zatrudnienia i wykształcenia,
3. włączanie Polski w europejskie sieci infrastruktury transportowej i informacyjnej,
4. intensyfikacja procesu zwiększania w strukturze gospodarki udziału sektorów o wysokiej wartości dodanej,
5. rozwój technologii społeczeństwa informacyjnego,
6. wspomaganie udziału w procesach rozwojowych i modernizacyjnych wszystkich regionów i grup społecznych w Polsce.

Program Leader+, poprzez swoje cele i sposoby ich osiągania, przyczynia się niewątpliwie do realizacji celu częściowego „wspomaganie udziału w procesach rozwojowych i modernizacyjnych wszystkich regionów i grup społecznych w Polsce”. W projekcie zadbano o szeroki udział mieszkańców i pozyskanie oddolnej informacji. W dalszym procesie programowania ZSROW aktywnie brały udział osoby wytypowane podczas spotkań w Kołach Gminnych Stowarzyszenia. Prawie wszystkie ustalenia związane z zapisami strategii osiągnięto w trakcie prac warsztatowych w wyniku konsensusu. Także w dalszym procesie realizacji strategii przewidziano otwartość na nowych partnerów i zaproponowano działanie polegające na otwartym naborze projektów wg jasnej i przejrzystej procedury oraz z góry zdefiniowanych kryteriach wyboru projektów. To niewątpliwie wpłynie pozytywnie na dalszy proces aktywizacji mieszkańców obszaru działania LGD „Turystyczna Podkowa” i ich włączanie się w procesy rozwojowe.

Biorąc pod uwagę cele ZSROW i pozostałe cele częściowe NPR, realizacja Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich w największym stopniu przyczyniać się będzie do osiągnięcia celów częściowych NPR „wspomaganie osiągnięcia i utrzymania w dłuższym okresie wysokiego wzrostu PKB” i „zwiększanie poziomu zatrudnienia i wykształcenia”, oczywiście w skali, odpowiadającej lokalnemu potencjałowi obszaru objętego działaniem LGD „Turystyczna Podkowa”.

Cele NPR	Tematy i cele ZSROW
1. Wspomaganie osiągnięcia i utrzymania w dłuższym okresie wysokiego wzrostu PKB	1.1 Przyciągnięcie inwestorów i rozwój przedsiębiorczości dla stworzenia trwałych i nowoczesnych miejsc pracy. 2.1 Stworzenie atrakcyjnej oferty turystyczno-rekreacyjnej, w tym rozwój agroturystyki oraz zagospodarowanie obszaru Zbiornika Dobczyckiego. 2.3 Rozwój rolnictwa ekologicznego. 2.4 Zachowanie lokalnych tradycji i dziedzictwa kulturowego; rozwój produktów lokalnych.
2. Zwiększanie poziomu zatrudnienia i wykształcenia	1.1 Przyciągnięcie inwestorów i rozwój przedsiębiorczości dla stworzenia trwałych i nowoczesnych miejsc pracy. 1.2 Aktywne społeczeństwo, w tym w pozyskiwaniu środków z zewnątrz; rozwinięta współpraca międzysektorowa i międzyregionalna
3. Włączanie Polski w europejskie sieci infrastruktury transportowej i informacyjnej	
4. Intensyfikacja procesu zwiększania w strukturze gospodarki udziału sektorów o wysokiej wartości dodanej	1.1 Przyciągnięcie inwestorów i rozwój przedsiębiorczości dla stworzenia trwałych i nowoczesnych miejsc pracy.
5. Rozwój technologii społeczeństwa informacyjnego	

VIII. Promocja i informowanie o projekcie i ZSROW oraz monitorowanie i aktualizacja ZSROW

VIII.1. Informowanie i promocja o projekcie i ZSROW

Do promocji ZSROW oraz poinformowania mieszkańców i organizacji działających na obszarze ZSROW o możliwościach przedstawiania projektów dla realizacji ZSROW, wykorzystane zostaną następujące środki oraz nośniki promocji i informacji:

- Ulotki
- Plakaty
- Informacje w gablotach Urzędów Gmin
- Gazety lokalne – Z czterech stron gminy (Siepraw), Tapeta (Dobczyce), Na plus, Poczytnik Pcimski, Gazeta Myślenicka, Gazeta Lokalna (Raciechowice),
- Media elektroniczne – strony internetowe Gmin
- Strona internetowa LGD – WWW.LEADER5.ORG.PL
- Radio i telewizja lokalne – Telewizja Kraków, Radio Kraków, dodatki
- Dziennik Polski, Gazeta Krakowska – gazety codzienne o zasięgu regionalnym w dodatkach regionalnych

Informacja w TVP, radiu i gazetach regionalnych będzie się ukazywała poprzez przygotowane artykuły i współpracę z dziennikarzami telewizji, radia i gazety. Okazją do tzw. „newsów” będą spotkania Zarządu i Rady LGD, decyzje o zakwalifikowaniu do Schematu II PPL+ itp.

Informacja zostanie skierowana do ogółu mieszkańców, instytucji publicznych – urzędów gmin, szkół, domów i ośrodków kultury, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, szczególnie do tych, którzy swoją działalnością mogą przyczynić się do osiągnięcia celów ZSROW – przedsiębiorstw i organizacji branży turystycznej oraz instytucji zajmujących się promocją przedsiębiorczości, organizacją czasu wolnego dla dzieci i młodzieży itp.

Odbędą się spotkania informacyjne – po jednym w każdej gminie.

Na działaniach promocyjno-informacyjnych o ZSROW zamierza się przeznaczyć 15 tys. zł.

Realizacja zadań informacyjno-promocyjnych zostanie przeprowadzana zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 1159/2000 z dnia 30 maja 2000 roku w sprawie prowadzenia przez Państwa Członkowskie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących pomocy udzielanej z funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 130 z 30.05.2000).

VIII.2. Monitorowanie i aktualizacja ZSROW

Stopień osiągania celów ZSROW monitorowany będzie za pomocą wskaźników. W wyniku warsztatów w dniu 21 stycznia 2006 r. określono następujące wskaźniki:

1. Liczba osób uczestniczących w imprezach, zarówno z zewnątrz, jak i własnych – 1500 osób.
2. Ilość kilometrów szlaków – 100 km.
3. Ilość imprez i atrakcji turystycznych – 5 imprez, 10 atrakcji turystycznych
4. Ilość uczestników szkoleń – 500 osób
5. Ilość udzielonych porad – 80 porad

VIII.3. Aktualizacja ZSROW

Strategia będzie aktualizowana będzie, co dwa lata. Najbliższa aktualizacja strategii zostanie przeprowadzona w 2007 roku – strategia zostanie dostosowana do nowych wymogów udziału w programie operacyjnym Europejskiego Funduszu Rolnego Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

IX. Informacja o załącznikach

Kserokopie deklaracji delegowania osób do działania w LGD w imieniu podmiotu delegującego.